Gemeente
Leidschendam-Voorburg

Wijkatlas

Leidschendam-Voorburg

2015

OOSTVEEN
Beleidsonderzoek en Advies

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Wegwijzer	4
Bewonersenquête 2014	5
Wijkanalyses	7

De wijkanalyses

1. De Zijde / Duivenvoorde / Park Veursehout	8
2. Prinsenhof	12
3. 't Lien / De Rietvink	16
4. Stompwijk	20
5. Leidschendam-Zuid en omgeving	24
6. De Heuvel / Amstelwijk	28
7. Damsigt en omgeving	32
8. Essesteijn	36
9. Voorburg Midden en Oud	40
10. Bovenveen	44
11. Voorburg Noord	48
12. Voorburg West	52

Bijlage 1. Definities	56
Bijlage 2. Wijk- en buurtindeling	60

Colofon

Opdrachtgever: Gemeente Leidschendam-Voorburg
Postbus 905, 2270 AX Voorburg
Internet: www.leidschendam-voorburg.nl
Contactpersoon: Judith Zweers, telefoon (070) 300 9683
E-mail: js.zweers@leidschendam-voorburg.nl

Uitgave en rapportage: Oostveen Beleidsonderzoek en Advies
Elbertbos 1, 7543 GV Enschede
Telefoon (053) 430 55 96
E-mail: info@oostveen.net
Internet: www.oostveen.net

Enschede / Leidschendam-Voorburg, mei 2015
Internetversie Wijkatlas: www.leidschendam-voorburg.nl/wijkatlas
of www.lv.nl/wijkatlas

Samenstelling: drs. Paul Oostveen
Vormgeving en omslagontwerp: Oostveen Beleidsonderzoek en Advies
Foto's: gemeente Leidschendam-Voorburg
Achtergrondkaart buurtgrenzen: © OpenStreetMap auteurs

Dit rapport is alleen als PDF bestand verschenen en wordt niet gedrukt

**Overname uit dit rapport is toegestaan,
mits de bron duidelijk wordt vermeld**

Samenvatting

Zie blz.7 voor een toelichting bij deze samenvatting.

Thema en onderwerp	Zijde/Duivenv. /Veursehout		Prinsen-hof		't Lien/ De Rietvink		Stomp-wijk		Leidschend. Zuid e.o.		De Heuvel/ Amstelwijk		Damsigt e.o.		Essesteijn		Voorburg Midden/Oud		Bovenveen		Voorburg Noord		Voorburg West		Gemeente totaal	
	2013	2015	2013	2015	2013	2015	2013	2015	2013	2015	2013	2015	2013	2015	2013	2015	2013	2015	2013	2015	2013	2015	2013	2015	2013	2015
Woningen																										
rapportcijfer won.alg.	8,1	8,0	7,3	7,2	8,0	7,9	7,8	7,8	7,8	7,5 ▼	6,8	7,0	8,1	8,1	7,8	7,7	7,8	7,8	7,4	7,4	7,1	7,4	8,0	8,0	7,7	7,7
wil binnen 5 jaar verhuizen	9%	12%	19%	15%	9%	13%	10%	13%	13%	12%	26%	16% ▼	11%	8%	10%	12%	11%	11%	21%	19%	27%	26%	13%	8%	14%	14%
Werk en inkomen																										
laag inkomen	26%	25%	48%	49%	30%	29%	29%	30%	35%	35%	47%	47%	19%	20%	23%	23%	28%	29%	40%	40%	34%	33%	23%	21%	31%	31%
bijstandsuitkering	2%	3%	13%	15% ▲	3%	4%	2%	2%	4%	5%	10%	12% ▲	1%	2%	1%	1%	4%	4%	9%	11% ▲	4%	6% ▲	2%	2%	5%	6%
werkzoekend	3%	5%	12%	17% ▲	4%	7% ▲	1%	3%	5%	8% ▲	12%	16% ▲	2%	4%	3%	5%	4%	7% ▲	8%	11% ▲	6%	9% ▲	3%	5%	5%	8% ▲
Voorzieningen																										
cijfer speelgelegenheden	6,8	6,9	7,5	6,9 ▼	6,6	6,3	5,6	5,4	5,8	5,8	6,5	6,9	6,7	6,8	7,0	7,0	6,7	6,9	6,8	6,8	6,6	7,2 ▲	6,5	6,8	6,7	6,7
cijfer voorz./activit.jeugd	5,2	5,4	5,8	5,8	4,9	4,8	4,9	5,0	4,7	4,1 ▼	5,2	5,7	5,4	5,5	5,4	5,3	5,1	5,5	4,8	5,4 ▲	5,2	5,6	5,1	5,6 ▲	5,1	5,3 ▲
cijfer voorz./activit.ouderen	6,3	6,1	6,9	6,9	5,6	5,4	6,0	6,3	5,4	5,5	6,0	6,3	6,1	6,0	6,6	6,9	6,5	6,4	6,2	6,3	5,7	5,6	6,0	6,0	6,1	6,1
cijfer gezondheidsvoorzien.	7,5	7,5	7,4	7,4	7,0	6,9	4,8	5,3 ▲	6,1	6,3	7,4	7,6	7,6	7,4	6,7	6,5	7,7	7,8	7,6	7,6	6,4	6,7	7,0	7,0	7,1	7,2
cijfer welzijnsvoorzieningen	6,8	6,3 ▼	7,2	7,2	6,4	6,1	5,6	5,7	5,9	6,1	6,4	6,7	6,4	6,4	6,9	7,0	6,2	6,5	6,7	6,8	6,2	5,7 ▼	6,6	6,7	6,4	6,5
cijfer winkels dag.boodschap	8,0	8,0	8,4	8,2	6,5	6,7	5,9	5,8	6,4	6,4	8,3	8,5	7,6	7,5	8,2	8,1	8,2	8,5	7,7	7,7	6,4	6,7	5,6	6,1 ▲	7,4	7,5
cijfer openbaar vervoer	8,3	8,1	7,9	7,6	6,9	6,5 ▼	3,4	3,3	4,9	4,7	7,9	7,8	7,7	8,0	8,5	8,5	8,0	8,1	8,3	8,2	7,6	8,0	6,1	6,6 ▲	7,4	7,4
doet aan sport	63%	52% ▼	45%	45%	65%	64%	58%	63%	53%	46%	51%	49%	68%	70%	55%	50%	59%	62%	62%	50% ▼	63%	61%	72%	76%	60%	58%
Betrokkenheid																										
wil actief zijn	35%	34%	37%	33%	40%	38%	36%	44%	35%	35%	27%	24%	42%	47%	41%	39%	39%	39%	35%	35%	45%	40%	52%	47%	39%	38%
cijfer buurtbetrokkenheid	7,1	7,4	6,4	6,3	6,4	6,3	6,9	7,1	6,4	6,2	5,9	6,1	7,1	7,1	6,8	7,0	6,8	7,0	5,9	6,3	5,9	6,1	6,8	7,2 ▲	6,6	6,7
score sociale cohesie	6,6	6,5	5,6	5,5	6,2	6,0	7,4	7,4	6,3	6,2	5,2	5,4	6,8	6,9	6,4	6,3	6,4	6,6	5,6	5,5	5,6	5,8	6,8	6,8	6,2	6,2
regelm.contact buurtgenot.	80%	73%	75%	64% ▼	77%	74%	80%	78%	78%	75%	65%	61%	78%	81%	78%	79%	77%	81%	62%	69%	64%	63%	81%	79%	74%	74%
vrijwilligers	31%	29%	22%	20%	30%	28%	38%	38%	26%	26%	24%	23%	29%	32%	29%	30%	28%	28%	21%	24%	22%	19%	29%	29%	27%	27%
Leefbaarheid																										
score algemene evaluatie	8,2	8,1	6,4	6,5	7,8	7,9	7,9	8,0	7,7	7,5	6,5	6,8 ▲	8,4	8,6	8,2	8,2	8,1	8,1	7,1	7,0	6,9	6,9	8,3	8,5	7,7	7,7
cijfer onderhoud groen	7,2	7,1	7,6	7,4	6,8	6,7	5,8	5,8	6,4	6,4	7,1	7,1	7,2	7,2	6,8	7,1 ▲	7,1	7,3	7,1	7,1	6,7	7,2 ▲	7,2	7,2	7,0	7,1 ▲
cijfer onderhoud bestrating	6,1	5,9	7,2	7,0	6,4	6,0	4,3	4,4	5,9	5,9	6,6	6,5	6,5	6,5	6,1	6,3	6,3	6,4	6,4	6,4	6,1	6,4	6,4	6,2	6,3	6,3
probleemscore verloedering	2,3	2,2	4,5	4,2	2,7	3,1	2,5	2,9	2,6	2,4	3,9	3,4	2,4	2,0	2,6	2,2	2,8	2,9	3,5	3,3	3,5	3,8	2,3	2,1	2,9	2,8
probleemscore overlast	0,9	0,9	3,3	2,8 ▼	1,2	1,1	0,9	1,1	1,3	1,4	2,5	2,4	1,1	1,0	1,1	0,9	1,2	1,5	1,7	2,2 ▲	1,5	1,4	1,0	1,0	1,4	1,4
probleemscore verkeersoverl	2,6	2,6	4,0	3,5	3,4	3,7	3,8	4,0	4,2	3,9	3,4	3,7	3,1	3,1	3,4	3,3	3,7	3,8	3,6	4,0	4,6	4,3	4,2	3,7 ▼	3,7	3,7
meldingen gem./100 won.	27,1	25,6	9,5	8,9	21,1	22,3	27,1	24,8	26,4	26,0	7,9	10,8	16,8	16,9	26,3	23,0	21,9	20,4	17,4	17,2	18,7	16,5	18,9	23,5 ▲	20,0	19,5
incidenten politie/100 inw. ** (vandalisme/sociaal/verkeersong.)	7,6	6,9	5,1	4,5	3,2	2,8	6,0	5,1	4,5	5,6	4,5	4,3	3,3	2,9	2,8	2,9	4,3	4,3	4,3	4,0	4,8	4,0	4,8	4,0	4,4	4,2
Veiligheid																										
rapportcijfer veilig voelen	7,7	7,7	6,7	6,8	7,6	7,7	7,7	7,6	7,4	7,6	6,9	7,2	7,7	7,8	7,7	7,7	7,7	7,8	7,5	7,2	7,5	7,7	7,6	7,8	7,5	7,6
probleemscore vermogensd.	3,1	2,9	4,5	4,5	2,9	3,1	2,6	2,9	3,3	2,7	3,8	3,7	3,3	3,2	3,8	3,5	3,8	3,5	3,3	3,9	3,6	3,3	4,7	4,2	3,6	3,5
probleemscore dreiging	0,7	0,7	2,6	2,7	0,8	0,8	0,6	0,7	0,9	0,8	2,1	1,7	0,8	0,7	0,9	0,9	1,0	1,2	1,3	1,9 ▲	1,1	0,9	1,0	0,8	1,0	1,1
incidenten politie/100 inw. ** (inbraak en geweld)	7,9	6,9	4,7	3,7	5,4	2,7 ▼	5,8	3,9 ▼	5,7	3,5 ▼	5,2	5,4	5,0	3,0 ▼	5,3	4,5	8,2	5,9 ▼	5,2	4,4	7,1	4,8 ▼	10,7	7,2 ▼	6,5	4,7 ▼
Algemeen																										
verwacht vooruitgang	9%	6%	26%	16% ▼	6%	6%	4%	11% ▲	21%	21%	9%	8%	5%	5%	6%	6%	7%	6%	11%	8%	25%	12% ▼	9%	14%	11%	10%
verwacht achteruitgang	2%	20% ▲	10%	19% ▲	6%	21% ▲	9%	20% ▲	8%	17% ▲	15%	24% ▲	4%	7%	6%	12% ▲	7%	10%	9%	26% ▲	3%	17% ▲	3%	6%	6%	16% ▲

relatief ongunstig | vrij gemiddeld | relatief gunstig | ▼▲ ongunstiger geworden | ▼▲ gunstiger geworden

Wegwijzer

De Wijkatlas is een instrument dat veel informatie biedt over het woon- en leefklimaat in de wijken en buurten van de gemeente Leidschendam-Voorburg. De atlas bestaat uit twee onderdelen: een database met alle cijfers (op internet) en een rapport (PDF bestand) met analyses van de verschillende wijken. Anders dan in het verleden wordt het rapport niet meer op papier gedrukt.

Doelstelling
De Wijkatlas moet een duidelijk totaalbeeld schetsen van de huidige situatie en ontwikkelingen in de wijken van Leidschendam-Voorburg en in de totale gemeente. De atlas moet zowel objectieve als subjectieve informatie bevatten op het gebied van bevolking, woningen, werk/inkomen, onderwijs/ kinderopvang, leefbaarheid en veiligheid. De wijkatlas moet het mogelijk maken de wijken onderling te vergelijken en moet de sterke en zwakke punten en ontwikkelingen van elke wijk inzichtelijk maken. Daarmee moet de atlas een duidelijke basis bieden voor ontwikkeling en bijsturing van wijkgericht beleid en wijkgericht werken voor zowel de gemeente als andere organisaties.

Bronnen en meetdata
Om aan deze doelstelling te kunnen voldoen is informatie nodig over de buurten en wijken. Deze informatie is op twee manieren beschikbaar gekomen. In de eerste plaats is gebruik gemaakt van bestaande registraties van onder meer de gemeente, politie, de corporaties en andere lokale en landelijke organisaties. Deze registraties bieden al veel informatie over de situatie in buurten en wijken.
Bestaande registraties bieden echter geen inzicht in de beleving van het woonklimaat door de bewoners. Daarvoor zijn andere instrumenten nodig, zoals een bewonersenquête. In het voorjaar van 2010 en in het najaar van 2012 en 2014 heeft een bewonersenquête plaatsgevonden in het kader van deze wijkatlas. Een deel van de vragen is beschikbaar op buurtniveau. Bij de andere vragen is dat niet mogelijk, maar worden de cijfers alleen op wijkniveau gepubliceerd. Op de volgende twee pagina's is meer informatie opgenomen over de meest recente bewonersenquête.
De Wijkatlas is een monitor en wordt dan ook regelmatig geactualiseerd. De cijfers uit registraties worden jaarlijks geactualiseerd en gepubliceerd in de database op internet. Eens in de twee jaar wordt een nieuwe bewonersenquête gehouden en verschijnt er een nieuw rapport met wijkanalyses.
De meeste cijfers in dit rapport hebben betrekking op de situatie per 1 januari 2015, of het gehele kalenderjaar 2014. Sommige cijfers komen pas later beschikbaar waardoor een eerdere datum moest worden gebruikt. Bij bijna alle gegevens worden ook de cijfers van twee jaar eerder in deze atlas getoond. In de database op internet worden cijfers jaarlijks aangevuld maar blijven cijfers uit eerdere jaren beschikbaar.

Database op internet
In de wijkanalyses in dit rapport vindt u in de grafieken de cijfers per wijk voor de meest relevante onderwerpen. Meer gedetailleerde cijfers (bijvoorbeeld meer dan drie leeftijdsgroepen), absolute cijfers en extra onderwerpen vindt u in de database op internet. Bij de meeste onderwerpen zijn hierin cijfers voor meerdere jaren opgenomen; deze tijdreeks zal steeds verder worden uitgebreid. U kunt de cijfers ook bekijken op buurtniveau, mits ze beschikbaar en voldoende betrouwbaar zijn. Daarnaast bevat de database onderwerpen die op wijkniveau niet beschikbaar zijn, maar wel op gemeenteniveau.
Met de database kunt u zelf een of meer onderwerpen selecteren voor de door u gewenste meetdata en de gewenste gebieden. U maakt er eenvoudig tabellen, maar ook grafieken of kaarten mee. Deze kunt u afdrukken of opslaan als afbeelding of Excelbestand.
De database van de Wijkatlas vindt u op www.leidschendam-voorburg.nl/wijkatlas (of het verkorte adres www.lv.nl/wijkatlas).

Bewonersenquête 2014

Om inzicht te krijgen in de beleving van het woonklimaat door de bewoners wordt eens in de twee jaar een bewonersenquête gehouden. De cijfers in deze Wijkatlas zijn afkomstig uit twee bewonersenquêtes die werden gehouden in het najaar van 2012 en 2014. De database op internet bevat ook cijfers uit 2010.

Steekproef en onderzoeksopzet
De bewonersenquête is uitgevoerd in de vorm van een enquête die schriftelijk of via internet kon worden ingevuld. Begin november 2014 ontvingen 5100 inwoners van 18 jaar en ouder een brief ondertekend door het college van burgemeester en wethouders met inlogcodes voor de internetvragenlijst. Twee weken later ontving iedereen die de enquête nog niet had ingevuld een nieuwe brief met een papieren vragenlijst en antwoordenvelop plus nogmaals de inlogcodes. Weer vier weken later werd nog een herinneringsbrief verzonden. Bij de steekproeftrekking is ervoor gezorgd dat per adres maximaal een persoon werd aangeschreven. De steekproef is daarnaast zodanig getrokken dat per buurt ten minste ongeveer 50 en per wijk ongeveer 200 respondenten werden verwacht. Het veldwerk van de enquête is verzorgd door Oostveen Beleidsonderzoek en Advies. De volledige vragenlijst is niet opgenomen in deze Wijkatlas, maar is desgewenst op te vragen bij het onderzoeksbureau.

Respons
Van de 5100 in 2014 uitgezette enquêtes werden er uiteindelijk 2429 ingevuld via internet of teruggestuurd per post. De respons bedroeg daarmee 48%. Dat is wat lager dan in 2012 (53%) maar hoger dan in 2010 (44%). De respons van 48% mag een goed resultaat worden genoemd voor een vragenlijst in deze regio. Van de respondenten vulde in 2014 52% de vragenlijst via internet in.
Op buurtniveau was de respons het laagst in de buurten Voorburg Noord (35%), Prinsenhof hoogbouw (39%) en De Heuvel (39%) en het hoogst in Park Leeuwenbergh (63%), Duivenvoorde (62%), Prinsenhof laagbouw (61%) en Klein Plaspoelpolder (60%). In de andere buurten lag de respons tussen 41 en 56%.
Op wijkniveau liep de respons uiteen van 35% (Voorburg Noord) tot 58% (Voorburg West), zoals blijkt uit onderstaande tabel.

Totale bevolking vanaf 18 jaar, steekproef en respons naar wijk (2014)

Wijkindeling	Bevolking 18+	Steek-proef	Respon-denten	Respons in % (2014)	Respons in % (2012)
1 De Zijde / Duivenvoorde / Veursehout	4024	393	217	55%	63%
2 Prinsenhof	4352	478	213	45%	43%
3 ‘t Lien / De Rietvink	5695	405	195	48%	59%
4 Stompwijk	1841	425	199	47%	50%
5 Leidschendam-Zuid en omgeving	4639	425	205	48%	56%
6 De Heuvel / Amstelwijk	2611	452	184	41%	45%
7 Damsigt en omgeving	5186	405	204	50%	59%
8 Essesteijn	4459	425	230	54%	55%
9 Voorburg Midden en Oud	11393	405	203	50%	59%
10 Bovenveen	5714	429	183	43%	48%
11 Voorburg Noord	5585	451	160	35%	45%
12 Voorburg West	3595	407	236	58%	58%
Gemeente totaal	59094	5100	2429	48%	53%

In de vragenlijst is gevraagd naar leeftijd en geslacht. Dat maakt het mogelijk om op deze kenmerken de respondenten te vergelijken met de bevolking van 18 jaar en ouder. De responscijfer per groep worden getoond in de tabel op de volgende bladzijde. De verschillen in respons naar leeftijd zijn groter dan naar buurt. Vooral in de jongste leeftijdsgroep (18-24 jaar) is de respons laag: 19%. Dat is lager dan in 2012 (26%) maar net zo hoog als in 2010. Onder de andere leeftijdsgroepen varieert de respons van 32% tot 61%. Onder vrouwen is de respons groter (50%) dan onder mannen (45%). Dit soort verschillen naar leeftijd en geslacht is gebruikelijk bij gemeentelijke bewonersenquêtes.

Totale bevolking vanaf 18 jaar, steekproef en respons naar leeftijd en geslacht (2014)

Categorie	Bevolking 18+	Steek-proef	Respon-denten	Respons in % (2014)	Respons in % (2012)
18-24 jaar	4779	404	76	19%	26%
25-34 jaar	8314	703	222	32%	43%
35-44 jaar	9705	826	325	40%	51%
45-54 jaar	10559	942	436	47%	52%
55-64 jaar	10024	837	449	55%	64%
65-74 jaar	8526	765	501	67%	65%
75 jaar en ouder	7187	623	371	61%	59%
niet ingevuld	x	x	49	x	x
man	28022	2402	1045	45%	50%
vrouw	31072	2698	1320	50%	56%
niet ingevuld	x	x	64	x	x
Gemeente totaal	59094	5100	2429	48%	53%

Weging

Door de wijze van steekproeftrekking (vast aantal per wijk/buurt) zouden kleine buurten/wijken oververtegenwoordigd zijn in de enquête. Daarom is bij de berekening van cijfers op hogere niveaus (wijk, gemeente) een weging toegepast op buurtniveau (op de verhouding tussen respondenten en inwoners vanaf 18 jaar).

Onbetrouwbaarheidsmarges

Bij onderzoek in de vorm van enquêtes via steekproeven is altijd sprake van bepaalde onbetrouwbaarheidsmarges. De werkelijke cijfers onder de totale bevolking kunnen daardoor iets afwijken van de gevonden percentages zoals die in dit rapport worden gepresenteerd. Hoe groot die marge is, is afhankelijk van het aantal respondenten, de totale populatie (aantal inwoners vanaf 16 jaar) en de gevonden percentages (tussen de 30-70% is de marge breder dan bij heel hoge of lage percentages van 5-10 of 90-95%). Bij percentages bedraagt de marge bij dit onderzoek maximaal 2% bij cijfers op gemeenteniveau en maximaal 7% op wijkniveau. De marges per wijk bij gevonden percentages van 40% en 10% zijn weergegeven in onderstaande grafiek. Op buurtniveau zou die marge groter zijn (tot ongeveer 20%). Omdat de cijfers dan feitelijk niet meer bruikbaar zijn, worden op buurtniveau geen percentages uit de enquête weergegeven. Anders ligt dat bij rapportcijfervragen en samengestelde schaalscores. Omdat respondenten daarbij genuanceerder kunnen antwoorden zijn de marges kleiner. De marges bij deze rapportcijfers en schaalscores zijn afhankelijk van het aantal respondenten, de populatie en de standaardafwijking van het betreffende onderwerp. De marges bedragen ongeveer 0,3-0,5 punten op buurtniveau, 0,2-0,3 punten op wijkniveau en 0,1 punten op gemeenteniveau. Bij deze rapportcijfers en schaalscores worden daarom de resultaten in de database wel op buurtniveau weergegeven. In dit rapport worden buurtcijfers genoemd indien ze sterk afwijken van het wijkgemiddelde. Het aantal respondenten per buurt loopt uiteen van 43 tot 183 (uitgezonderd de kleine buurt Schakenbosch met 20 respondenten).

Onbetrouwbaarheidsmarges per wijk bij percentages van 40 en 10%.

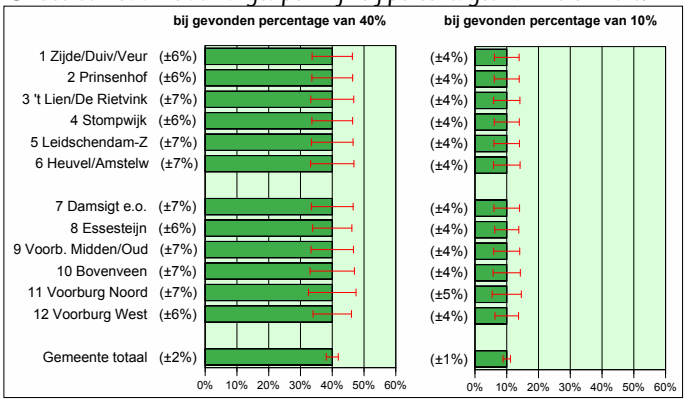

Wijkanalyses

In dit rapport vindt u, vanaf de volgende pagina, wijkanalyses voor de 12 wijken van de gemeente Leidschendam-Voorburg. In een wijkanalyse wordt de situatie in de wijk vergeleken met die in de totale gemeente, waarmee de sterke en zwakke punten van elke wijk inzichtelijk worden gemaakt. Ook worden de ontwikkelingen beschreven door de cijfers te vergelijken met die van twee jaar geleden.

In een wijkanalyse worden de meest relevante cijfers samengevat in grafieken (aan de buitenkant van de pagina's) en worden de belangrijkste conclusies omschreven in tekstblokken.
In de grafieken worden cijfers en percentages voor de betreffende wijk (in donkere staven) steeds vergeleken met de gemiddelde cijfers voor de totale gemeente (in lichtere staven schuin erachter). Naast de staven kunt u de scores aflezen, zowel voor het meest recente jaar (in zwart) als voor twee jaar eerder (in grijs). In de grafieken worden blauwe, oranje en groene staven gebruikt. Indien een hoge score op het betreffende onderwerp gunstig is, zijn de staven groen. Als een hoge score ongunstig is, zijn de staven oranje. Bij neutrale indicatoren zijn ze blauw.
In de teksten naast de grafieken worden de belangrijkste conclusies nog eens samengevat. Die samenvatting is niet uitsluitend op de staafgrafieken gebaseerd, maar ook op de achterliggende gegevens uit de database (extra onderwerpen en cijfers per buurt). Eventuele verschillen tussen de buurten waaruit een wijk bestaat worden in de tekst ook beschreven. In de tekst wordt aangegeven op welke aspecten de wijk hoger of lager scoort dan de totale gemeente en/of hoger of lager dan twee jaar eerder. Een dergelijke conclusie wordt alleen getrokken indien het verschil significant is (en bij cijfers uit de bewonersenquête dus groter dan de onbetrouwbaarheidsmarges).

Elk van de wijken wordt beschreven op vier bladzijden. Dat gebeurt steeds volgens dezelfde opzet, waarbij de thema's overeen komen met de thema-indeling van de database van de Wijkatlas:
- 1e pagina: situatiekaartje en algemene schets / wonen
- 2e pagina: bevolking / werk en inkomen / voorzieningen en gezondheid (inclusief sport en cultuur)
- 3e pagina: betrokkenheid en sociale netwerken / leefbaarheid
- 4e pagina: veiligheid / algemeen (ontwikkeling, problemen)

Een overzicht van alle gebruikte indicatoren met definitie en bron is te vinden in het overzicht op de laatste pagina's van dit rapport (blz.56-59).

Wijk- en buurtindeling
In dit rapport worden de 12 wijken van de gemeente Leidschendam-Voorburg besproken. Elke wijk bestaat weer uit meerdere buurten, uitgezonderd Bovenveen en Voorburg Noord.
Bij elke wijkanalyse staat een klein kaartje met de grenzen van de buurten in de wijk. De buurten die samen de betreffende wijk vormen zijn iets donkerder weergegeven dan buurten in de omliggende wijken. Buurten die beginnen met hetzelfde nummer vormen samen een wijk, bijvoorbeeld buurt 2.0 Prinsenhof hoogbouw en buurt 2.1 Prinsenhof laagbouw vormen samen wijk 2 Prinsenhof. Een kaart waarop de grenzen van alle buurten staan aangegeven vindt u helemaal achterin deze Wijkatlas op blz.60.

Toelichting bij de samenvatting
Op blz.3 worden de belangrijkste resultaten uit dit rapport samengevat op één pagina. Naast elkaar staan alle wijken plus het gemeentetotaal; onder elkaar staan de belangrijkste indicatoren. Het overzicht bevat de cijfers van het meest recente jaar en twee jaar eerder, net zoals in de wijkanalyses. De jaren zijn aangeduid als 2013 en 2015, hoewel enquêtecijfers, meldingen, incidenten en werkzoekenden betrekking hebben op de jaren 2012 en 2014. Indien een score in een wijk significant hoger of lager is dan het gemeentelijke gemiddelde in het betreffende jaar, is het betreffende vakje groen (gunstig) of oranje (ongunstig) gekleurd. U kunt het overzicht horizontaal lezen (welke wijken scoren gunstig of ongunstig op een onderwerp) of verticaal (op welke aspecten scoort deze wijk gunstig of ongunstig). Bovendien worden in het overzicht pijltjes getoond indien het verschil tussen de twee jaren significant is (de score is gestegen of gedaald). Bij enquêtecijfers is statistisch getoetst of er sprake is van een verschil (onder meer op basis van het aantal respondenten in de wijk dat de vraag beantwoordde). Omdat het aantal respondenten per wijk verschilt en omdat de cijfers zijn afgerond, is het mogelijk dat eenzelfde score in twee wijken toch een verschillende kleur krijgt.

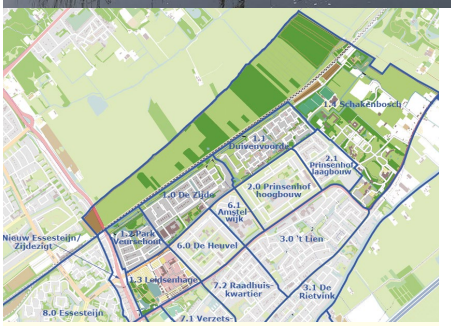

Wonen

2515 woningen

	2013	2015
vrijstaand	3%	3%
2-onder-1-kap	6%	6%
rijtjeswoning	45%	45%
etagewoning	45%	45%
overige won.	1%	0%

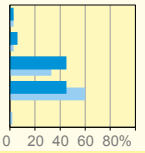

eigendom

	2013	2015
eigen woning	65%	65%
part.verhuur	30%	29%
corporatie	6%	6%

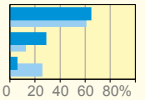

woningkwaliteit

cijfer volgens bew.:	2012	2014
- eigen woning	8,1	8,0
- woningen buurt	7,8	7,9

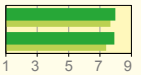

	2013	2015
WOZ-waarde	297	274
	x 1000 €	

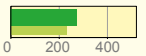

woningzoekenden

	2012	2014
reacties p.won.	101	100
gem.wachttijd	39	40

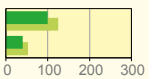

	2012	2014
wil verhuizen	9%	12%

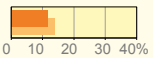

1 Zijde / Duivenv. / Veurseh.
Gemeente totaal

Wijk 1: De Zijde / Duivenvoorde / Park Veursehout

Deze wijk bestaat uit de buurten De Zijde, Duivenvoorde, Park Veursehout en Schakenbosch (Rivierduinen). Duivenvoorde is de grootste buurt; ongeveer een kwart van de woningen werd er gebouwd in 1969 en de rest in de jaren 1976-1980. De Zijde werd grotendeels gebouwd in de jaren 1963-1971 en Park Veursehout in de jaren 1996-1999. Ook de buurt Leidsenhage wordt tot de wijk gerekend. Behalve het winkelcentrum staan in Leidsenhage nog 41 etagewoningen uit 1995. Bij de presentatie van buurtcijfers worden Park Veursehout en Leidsenhage gecombineerd. Verspreid over Schakenbosch staan nog 46 woningen.

Wonen

In de wijk De Zijde/Duivenvoorde/Park Veursehout staan (inclusief Schakenbosch) 2515 woningen. Dat zijn voornamelijk rijtjeswoningen (45%) en etagewoningen (ook 45%). Twee van de drie woningen (in De Zijde 87%) zijn eigen woningen en slechts 6% wordt verhuurd door de corporaties (in Duivenvoorde). Bewoners waarderen de woningen in de buurt relatief hoog (7,9). De WOZ-waarde is ook hoger dan gemiddeld, behalve in Duivenvoorde.
Het aantal reacties per gepubliceerde woning (in Duivenvoorde) en de gemiddelde wachttijd zijn beiden iets lager dan in de totale gemeente. Het aandeel wijkbewoners dat wil verhuizen is vrij gemiddeld: 12%.

Bevolking

In de wijk De Zijde/Duivenvoorde/Park Veursehout wonen 5021 inwoners: 87 meer dan in 2013. In de wijk wonen veel ouderen vanaf 55 jaar: 49%. Vooral in Duivenvoorde is het aandeel ouderen hoog (56%), maar in alle buurten (uitgezonderd Schakenbosch) is het aandeel ouderen bovengemiddeld.
Onder de 2.424 huishoudens is het aandeel paren met kinderen (34%) wat hoger en het aandeel eenoudergezinnen (4%) wat lager dan in de totale gemeente.
Het aantal inwoners met een niet-westerse etniciteit is ondergemiddeld: 16%.
Dat geldt ook voor de mobiliteit: 13% heeft zich de afgelopen twee jaar gevestigd. Al deze cijfers zijn de afgelopen jaren weinig veranderd.

Werk en inkomen

In de buurten De Zijde en Park Veursehout wonen veel mensen met een hoog inkomen (in beide buurten 53%). In Duivenvoorde is het aandeel bewoners met een hoog inkomen juist ondergemiddeld (21%).
Het aantal huishoudens met een bijstandsuitkering (3%) en het aandeel werkzoekenden (5% van alle inwoners van 15-64 jaar) zijn laag (maar in Duivenvoorde gemiddeld). Net als elders in de gemeente steeg het aandeel werkzoekenden wel. Het aandeel mensen dat betaald werk heeft en het deel daarvan dat in de eigen gemeente werkt liggen op een gemiddeld niveau.
Bij de 398 bedrijven in de wijk werken 3989 personen. Door winkelcentrum Leidsenhage is de sector handel/horeca oververtegenwoordigd. In de andere buurten wordt vooral gewerkt in de dienstensector.

Voorzieningen en gezondheid

Het rapportcijfer dat bewoners geven voor het voorzieningenniveau in het algemeen is iets hoger dan gemiddeld: 7,5. Van de afzonderlijke voorzieningen zijn de cijfers voor openbaar vervoer (8,1), winkels (8,0) en gezondheidsvoorzieningen (7,5) relatief hoog; de andere cijfers liggen op een gemiddeld niveau. Het cijfer voor welzijnsvoorzieningen is gedaald van 6,8 naar 6,3: vooral in De Zijde ging dit cijfer omlaag.
Het aantal bewoners dat aan sport doet daalde van 63% naar 52% maar is niet significant lager dan gemiddeld. Ook het aandeel bewoners dat amateurkunst beoefent (17%) en het aandeel mantelzorgers (18%) liggen op een gemiddeld niveau.

Bevolking

5.021 inwoners

	2013	2015
0-23 jaar	20%	21%
24-54 jaar	30%	29%
55 jaar en ouder	50%	49%

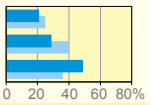

2.424 huishoudens

	2013	2015
alleenstaand	40%	41%
paar zonder kind	20%	20%
paar met kind	35%	34%
eenoudergezin	4%	4%

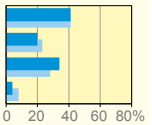

kenmerken bevolking

	2013	2015
niet-westerse etn.	15%	16%
gevestigd afgelopen 24 mnd.	13%	13%

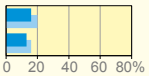

Werk en inkomen

inkomensverdeling

	2010	2012
laag	26%	25%
midden	37%	39%
hoog	37%	36%

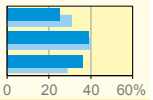

zonder werk

	2013	2015
bijstandsuitkering	2%	3%
werkzoekend*	3%	5%

* 2012 resp. 2014

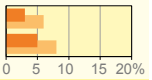

werknemers

	2012	2014
werkt (18-64 jaar)	66%	70%
waarvan in LV	x	21%

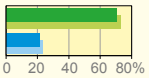

3989 arbeidsplaatsen

	2012	2014
- industrie/bouw	1%	1%
- handel/horeca	42%	44%
- diensten	57%	55%

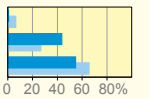

Voorzieningen / gezondheid

rapportcijfers buurtvoorzieningen

	2012	2014
speelmogelijkhed.	6,8	6,9
voorz./act.jeugd	5,2	5,4
voorz./act.ouderer	6,3	6,1
gezondheidsvoorz	7,5	7,5
welzijnsvoorzien.	6,8	6,3
winkels dag.boods	8,0	8,0
sportvoorziening.	6,9	6,9
openb.vervoer	8,3	8,1
voorzieningen tot.	7,6	7,5

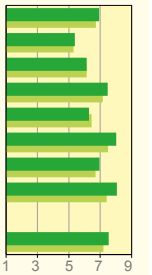

sport en cultuur

	2012	2014
sportdeelname	63%	52%
amat.kunstbeoef.	22%	17%

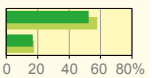

gezondheid

	2012	2014
mantelzorgers	19%	18%

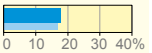

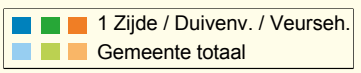

Betrokkenheid/soc.netwerken

betrokkenheid

	2012	2014
goede zaak als bew.bijdragen	63%	74%
wil zelf actief zijn	35%	34%
buurtbetrokkenh.	7,1	7,4

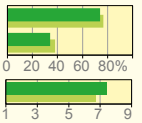

sociale netwerken

	2012	2014
samenl.jong&oud	7,4	7,5
samenl.etnicitet.	6,9	6,8
sociale cohesie	6,6	6,5
contact buurtgen.	80%	73%
gebruik buurthuis	20%	16%
vrijwilliger	31%	29%

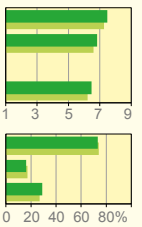

Leefbaarheid

rapportcijfers fysieke woonomgeving

	2012	2014
buurt algemeen	8,0	8,0
onderh.groen	7,2	7,1
onderh.bestrating	6,1	5,9
parkeergelegenh.	7,0	6,9
straatverlichting	7,6	7,5
algemene evaluatie	8,2	8,1

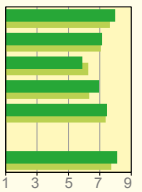

overlast en vervuiling volgens bewoners

(komt vaak voor)	2012	2014
bekladding	1%	1%
vernieling	4%	1%
rommel op straat	5%	6%
hondenpoep	16%	13%
dronken mensen	0%	0%
lastig vallen	0%	0%
overlast jongeren	2%	2%
drugsoverlast	0%	0%
last omwonenden	1%	2%
geluidsoverlast	5%	5%
agressie verkeer	3%	2%
geluidslast verkeer	11%	13%
te hard rijden	14%	13%
parkeeroverlast	11%	11%

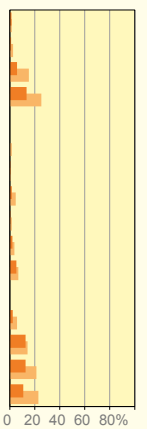

644 meldingen bij de gemeente

	2013	2014	per 100 woningen
APV	4,1	5,7	
wegonderhoud	4,4	3,6	
openbaar groen	5,2	5,6	
verlichting	4,1	2,9	
riolering	1,2	1,5	
straatmeubilair	5,7	4,6	
vervuiling	2,4	1,7	

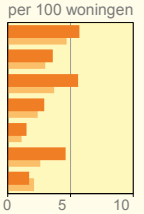

175 incidenten geregistreerd bij politie

	2012	2014	per 100 woningen
vandalisme	1,9	1,5	
sociaal	1,5	1,3	
verkeersongeval	4,2	4,1	

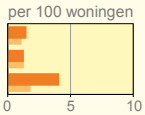

1 Zijde / Duivenv. / Veurseh.
Gemeente totaal

Betrokkenheid/sociale netwerken

Het aandeel bewoners dat het een goede zaak vindt als bewoners actief bijdragen aan verbetering van hun buurt is sinds 2012 gestegen van 63% naar 74% en ligt nu op een gemiddeld niveau; een op de drie bewoners wil ook zelf actief bijdragen. Het rapportcijfer voor betrokkenheid van bewoners is in alle vier buurten relatief hoog (7,4).
De rapportcijfers die bewoners geven voor het samenleven van jong en oud en van de verschillende etniciteiten zijn vrij gemiddeld. Ook de sociale cohesie is ongeveer net zo sterk als in de hele gemeente (maar in Schakenbosch sterker).
Ook andere cijfers op gebied van sociale netwerken laten gemiddelde scores zien: 73% heeft wekelijks contact met buurtgenoten, 16% bezoekt het buurthuis en 29% is als vrijwilliger actief.

Leefbaarheid

De bewoners beoordelen hun buurt in het algemeen bovengemiddeld: 8,0. Groenonderhoud wordt vrij gemiddeld beoordeeld, maar in Park Veursehout hoger. Het cijfer voor onderhoud van de bestrating is lager dan gemiddeld, door lage scores in De Zijde en Duivenvoorde. Het cijfer voor parkeergelegenheid is hoog, vooral in Duivenvoorde.
Overlast en vervuiling komen relatief weinig voor in de wijk. Het aantal bewoners dat vindt dat rommel op straat, hondenpoep, jeugdoverlast, agressief verkeersgedrag, te hard rijden en parkeeroverlast vaak in de buurt voorkomen is significant lager dan gemiddeld; geen van de problemen komt vaker voor dan in de gemeente als geheel. Het aandeel bewoners dat vindt dat vernieling vaak in de buurt voorkomt daalde van 4% naar 1%.
Bij de gemeente werden in 2014 644 meldingen ingediend over de buitenruimte. Dat zijn er (per 100 inwoners) meer dan gemiddeld. Vooral op het gebied van openbaar groen en straatmeubilair ligt het aantal meldingen hoger dan gemiddeld.
Bij de politie werden in 2014 175 incidenten leefbaarheid geregistreerd. Op gebied van vandalisme en sociale problemen ligt het aantal incidenten op een gemiddeld niveau. In Leidsenhage worden veel verkeersongevallen geregistreerd, maar dat is inclusief parkeerschades.

Veiligheid

Het cijfer dat bewoners geven aan de mate van veilig voelen ligt in alle buurten op een gemiddeld niveau: rond de 7,7. Dat cijfer is sinds 2012 weinig veranderd. Het aantal mensen dat vindt dat beschadiging van auto's (of diefstal aan de buitenkant ervan) of fietsendiefstal vaak of soms in de buurt voorkomt is relatief laag. Het aantal bewoners dat vindt dat jeugdcriminaliteit vaak of soms voorkomt is gedaald van 17% in 2012 naar 11% in 2014. Bij geen enkele vorm van criminaliteit is het aandeel bewoners dat vindt dat dit voorkomt hoger dan gemiddeld.
Uit de politiecijfers blijkt dat diefstal af/van auto, fietsendiefstal en vooral geweld vaker voorkomen dan gemiddeld. Het aantal woninginbraken is de afgelopen jaren sterk gedaald en nu ondergemiddeld. Diefstal uit auto en vooral fietsendiefstal komen vooral voor in Leidsenhage en geweld vooral in Schakenbosch.

Algemeen

De meeste wijkbewoners (69%) vinden dat hun buurt afgelopen jaar gelijk is gebleven. Voor de komende jaren verwacht 56% dat hun buurt gelijk blijft. In 2012 verwachtte slechts 2% dat hun buurt achteruit zou gaan; in 2014 is dat gestegen naar 38% in De Zijde en rond de 14% in Duivenvoorde en Park Veursehout. Een kleine groep van 6% denkt dat de buurt vooruit gaat.
In De Zijde/Duivenvoorde/Park Veursehout wordt geen enkel probleem door meer dan 19% als een van de belangrijkste buurtproblemen genoemd. Daarbij wordt alleen onderhoud van de bestrating vaker dan gemiddeld genoemd (19%, vooral in Duivenvoorde). Verkeer, parkeren (in De Zijde en Park Veursehout) en groen worden door groepen van rond de 15% genoemd. Veiligheid/vandalisme wordt door 8% genoemd en geluidsoverlast en openbaar vervoer beiden door ongeveer 5%. Relatief weinig genoemd worden vervuiling, honden/katten, jongeren en winkels/ voorzieningen. Onder overig (20%) wordt in De Zijde vooral de komst van de moskee regelmatig genoemd.

Veiligheid

rapportcijfer veiligheid

	2012	2014
cijfer veilig voelen	7,7	7,7

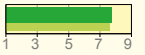

diefstal/geweld (volgens bewoners)

(komt vaak/soms voor)	2012	2014
inbraak woningen	75%	71%
diefstal UIT auto	29%	32%
schade/diefst.auto	28%	29%
fietsendiefstal	24%	22%
geweldsdelicten	7%	7%
bedreiging	6%	8%
straatroof	6%	6%
jeugdcriminaliteit	17%	11%

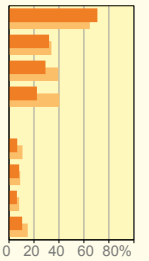

174 incidenten geregistreerd bij politie

	2012	2014 per 100 woningen
woninginbraak	2,0	0,6
diefst.af/uit auto	2,7	2,0
fietsendiefstal	1,3	1,5
geweld	2,0	2,7

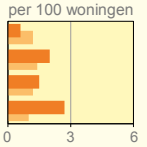

Algemeen

ontwikkeling buurt: afgelopen jaar

	2012	2014
ging vooruit	8%	8%
bleef gelijk	76%	69%
ging achteruit	12%	14%

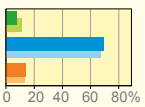

verwachting komende jaren

	2012	2014
gaat vooruit	9%	6%
blijft gelijk	71%	56%
gaat achteruit	2%	20%

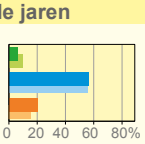

belangrijkste problemen in de buurt

	2014
verkeer	16%
parkeren	15%
vervuiling	8%
bestrating	19%
honden / katten	6%
groen	14%
veiligheid / vandalisme	8%
jongeren	0%
geluidsoverlast	5%
winkels / voorzieningen	1%
openbaar vervoer	6%
overig	20%

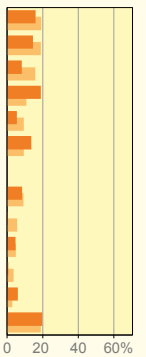

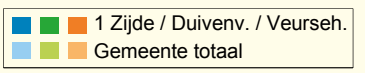

Wijk 2: Prinsenhof

De wijk Prinsenhof bestaat uit twee heel verschillende buurten. De buurt Prinsenhof laagbouw bestaat vooral uit rijtjeswoningen uit de jaren zestig en twee kleine complexen etagewoningen uit 1979 en 2009. Prinsenhof hoogbouw bestaat uit 2195 etagewoningen in galerijflats uit de jaren zestig. Enkele jaren geleden zijn de galerijflats en het winkelcentrum gerenoveerd, de woonomgeving verbeterd en is een nieuwbouwcomplex opgeleverd.

Wonen

In totaal staan er in de wijk Prinsenhof 2676 woningen, waaronder relatief veel etagewoningen. Ruim de helft van alle woningen wordt verhuurd door de corporaties (60% in de buurt Prinsenhof hoogbouw en 10% in de laagbouw), maar het aandeel eigen woningen steeg sinds 2007 van 24% naar 37%. Alle rijtjeswoningen zijn eigen woningen of worden particulier verhuurd.
Bewoners van Prinsenhof hoogbouw waarderen de woningen in hun buurt lager dan gemiddeld (6,8). In de buurt laagbouw ligt dit cijfer op een gemiddeld niveau (7,3). Ook de WOZ-waarde is in Prinsenhof hoogbouw laag en in laagbouw gemiddeld.
Het aantal reacties per woning is in 2014 duidelijk gestegen en nu bovengemiddeld; de wachttijd ligt op een gemiddeld niveau. Deze cijfers betreffen alleen corporatiewoningen (dus hoogbouw). Het aandeel wijkbewoners dat wil verhuizen (15%) is gemiddeld.

Wonen

2676 woningen

	2013	2015
vrijstaand	0%	0%
2-onder-1-kap	0%	0%
rijtjeswoning	12%	12%
etagewoning	88%	88%
overige won.	0%	0%

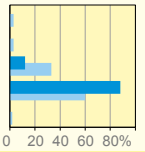

eigendom

	2013	2015
eigen woning	35%	37%
part.verhuur	12%	12%
corporatie	53%	51%

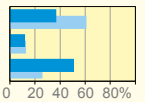

woningkwaliteit

cijfer volgens bew.:	2012	2014
- eigen woning	7,3	7,2
- woningen buurt	7,0	6,9

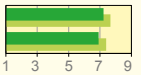

	2013	2015
WOZ-waarde	154	142
	x 1000 €	

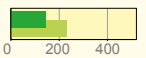

woningzoekenden

	2012	2014
reacties p.won.	80	185
gem.wachttijd	36	53

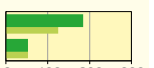

	2012	2014
wil verhuizen	19%	15%

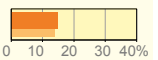

2 Prinsenhof
Gemeente totaal

Bevolking

De leeftijdsverdeling van de 5508 inwoners van Prinsenhof komt ongeveer overeen met die in de gemeente als geheel. In Prinsenhof laagbouw wonen echter relatief veel ouderen (50%).
In Prinsenhof hoogbouw wonen veel eenoudergezinnen (14% van de huishoudens). In Prinsenhof laagbouw wonen veel paren met kinderen, maar hun aandeel neemt af (van 39% in 2010 maar 33% in 2015).
Het aandeel inwoners met een niet-westerse etniciteit is in Prinsenhof hoogbouw hoger dan in enige andere buurt, maar sinds 2012 iets afgenomen van 50% naar 48%. In de laagbouw is dat aandeel juist laag: 11%. De mobiliteit is in beide buurten gemiddeld.

Werk en inkomen

In Prinsenhof hoogbouw wonen veel mensen met een laag inkomen (54%) en heel weinig mensen met een hoog inkomen (7%). In laagbouw is de inkomensverdeling vrijwel gelijk aan die in de hele gemeente.
Het aantal huishoudens met een bijstandsuitkering en het aandeel werkzoekenden zijn in Prinsenhof hoogbouw veel hoger dan gemiddeld en in laagbouw ondergemiddeld.
Het percentage inwoners van 18-64 jaar dat werkt (65%) is niet significant lager dan gemiddeld.
In de wijk zijn 129 bedrijven gevestigd met in totaal 613 arbeidsplaatsen, vooral in de dienstensector.

Voorzieningen en gezondheid

In 2012 waren veel rapportcijfers van bewoners voor voorzieningen in Prinsenhof gestegen. Dat gold ook voor het cijfer voor speelvoorzieningen, maar dat cijfer is in 2014 weer gedaald van 7,5 naar 6,9. De andere rapportcijfers bleven sinds 2012 ongeveer gelijk. In vergelijking met de totale gemeente zijn de cijfers voor jeugd-, ouderen- en welzijnsvoorzieningen alsmede voor winkels voor dagelijkse boodschappen duidelijk hoger dan gemiddeld; geen enkel cijfer is ondergemiddeld. Het algemene cijfer voor het voorzieningenniveau ligt nu op 7,3.
Het aandeel mensen dat aan sport doet was in 2012 gestegen van 35% naar 45% en bleef sindsdien constant. Dat is nog wel veel lager dan gemiddeld. Het aandeel personen dat aan amateurkunst doet ligt op een gemiddeld niveau. Dat geldt ook voor het percentage mantelzorgers: 15%.

Bevolking

5.508 inwoners

	2013	2015
0-23 jaar	26%	26%
24-54 jaar	39%	39%
55 jaar en ouder	34%	35%

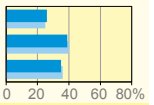

2.656 huishoudens

	2013	2015
alleenstaand	45%	44%
paar zonder kind	18%	19%
paar met kind	25%	24%
eenoudergezin	11%	12%

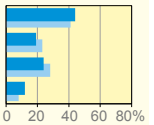

kenmerken bevolking

	2013	2015
niet-westerse etn.	43%	41%
gevestigd afgelopen 24 mnd.	17%	15%

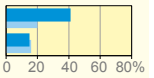

Werk en inkomen

inkomensverdeling

	2010	2012
laag	48%	49%
midden	41%	40%
hoog	11%	11%

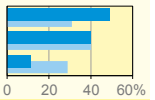

zonder werk

	2013	2015
bijstandsuitkering	13%	15%
werkzoekend*	12%	17%

* 2012 resp. 2014

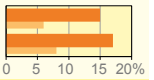

werknemers

	2012	2014
werkt (18-64 jaar)	61%	65%
waarvan in LV	x	18%

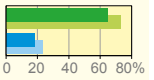

613 arbeidsplaatsen

	2012	2014
- industrie/bouw	4%	5%
- handel/horeca	19%	22%
- diensten	76%	73%

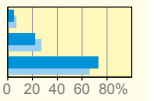

Voorzieningen / gezondheid

rapportcijfers buurtvoorzieningen

	2012	2014
speelmogelijkhed.	7,5	6,9
voorz./act.jeugd	5,8	5,8
voorz./act.ouderer	6,9	6,9
gezondheidsvoorz	7,4	7,4
welzijnsvoorzien.	7,2	7,2
winkels dag.boods	8,4	8,2
sportvoorziening.	7,2	7,0
openb.vervoer	7,9	7,6
voorzieningen tot.	7,4	7,3

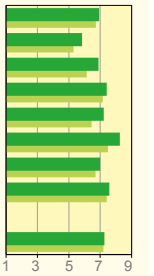

sport en cultuur

	2012	2014
sportdeelname	45%	45%
amat.kunstbeoef.	13%	16%

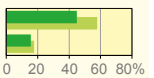

gezondheid

	2012	2014
mantelzorgers	13%	15%

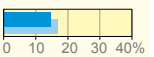

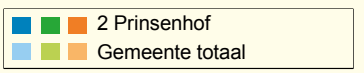

Betrokkenheid/soc.netwerken

betrokkenheid

	2012	2014
goede zaak als bew.bijdragen	75%	75%
wil zelf actief zijn	37%	33%
buurtbetrokkenh.	6,4	6,3

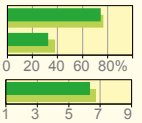

sociale netwerken

	2012	2014
samenl.jong&oud	6,6	6,7
samenl.etnicitet.	6,2	6,1
sociale cohesie	5,6	5,5
contact buurtgen.	75%	64%
gebruik buurthuis	30%	31%
vrijwilliger	22%	20%

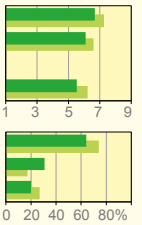

Leefbaarheid

rapportcijfers fysieke woonomgeving

	2012	2014
buurt algemeen	7,0	7,1
onderh.groen	7,6	7,4
onderh.bestrating	7,2	7,0
parkeergelegenh.	6,9	7,1
straatverlichting	7,6	7,4
algemene evaluatie	6,4	6,5

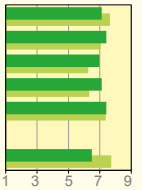

overlast en vervuiling volgens bewoners

(komt vaak voor)	2012	2014
bekladding	11%	4%
vernieling	6%	4%
rommel op straat	45%	43%
hondenpoep	34%	31%
dronken mensen	6%	3%
lastig vallen	4%	2%
overlast jongeren	20%	16%
drugsoverlast	8%	7%
last omwonenden	10%	10%
geluidsoverlast	12%	9%
agressie verkeer	7%	6%
geluidslast verkeer	13%	13%
te hard rijden	18%	20%
parkeeroverlast	20%	16%

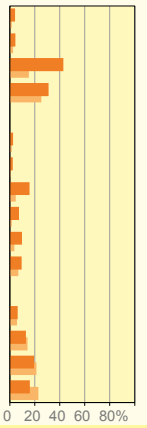

239 meldingen bij de gemeente

	2013	2014	per 100 woningen
APV	2,8	3,1	
wegonderhoud	1,4	1,1	
openbaar groen	1,6	1,1	
verlichting	0,5	0,7	
riolering	0,4	0,3	
straatmeubilair	0,9	1,6	
vervuiling	1,9	1,0	

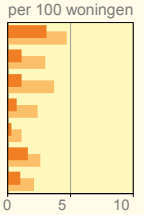

121 incidenten geregistreerd bij politie

	2012	2014	per 100 woningen
vandalisme	1,7	1,3	
sociaal	1,9	2,0	
verkeersongeval	1,5	1,2	

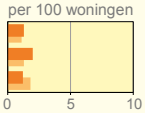

2 Prinsenhof
Gemeente totaal

Betrokkenheid/sociale netwerken

Het aantal wijkbewoners in Prinsenhof dat het een goede zaak vindt als bewoners actief bijdragen aan verbetering van hun buurt was in 2012 gestegen van 63 naar 75% en bleef in 2014 constant. Een op de drie bewoners wil zelf ook wel een bijdrage leveren. Deze cijfers komen nu ongeveer overeen met de gemiddelden. Het cijfer voor betrokkenheid van bewoners is in Prinsenhof laagbouw gemiddeld (6,7) maar in Prinsenhof laagbouw wat lager (6,2).
De rapportcijfers voor het samenleven van jong en oud en van verschillende etniciteiten zijn in Prinsenhof hoogbouw lager dan gemiddeld en dat geldt ook voor de score sociale cohesie. In laagbouw is het cijfer voor samenleven van etniciteiten gedaald van 7,0 in 2010 en 6,6 in 2012 naar 6,0 in 2014 - nu ook ondergemiddeld. De andere twee cijfers zijn in laagbouw gemiddeld.
Het aantal bewoners dat wekelijks contact heeft met buurtgenoten was in 2012 gestegen maar is nu weer gedaald van 75% naar 64%. Dat aandeel is nu ondergemiddeld, net als het aandeel vrijwilligers. Het buurthuisgebruik is juist hoger dan gemiddeld: 31%.

Leefbaarheid

Het rapportcijfer dat bewoners van Prinsenhof hoogbouw geven voor hun buurt in het algemeen is de afgelopen jaren gestegen: van 6,4 in 2010 naar 6,8 in 2012 en 7,0 in 2014. Dat is nog wel lager dan gemiddeld. In laagbouw bleef dit cijfer vrij constant en ligt op een gemiddeld niveau. Duidelijk bovengemiddeld (vooral in Prinsenhof laagbouw) zijn de cijfers voor onderhoud van de bestrating en parkeergelegenheid. De score algemene evaluatie, die aangeeft hoe prettig mensen de buurt vinden, is in de hoogbouw duidelijk lager dan in alle andere buurten (6,1) maar ligt in laagbouw dichtbij het gemiddelde (7,9).
De bewoners van Prinsenhof hoogbouw ervaren veel vervuiling en overlast. De samenvattende scores verloedering en overlast zijn in geen enkele buurt ongunstiger, hoewel de score overlast sinds 2012 iets verbeterde. In de totale wijk daalde het aantal mensen dat vindt dat bekladding vaak voorkomt van 11% naar 4%. Wel zijn er nog veel bewoners die vinden dat rommel op straat en overlast van jongeren, drugs en omwonenden vaak in de buurt voorkomen.
Het aantal meldingen bij de gemeente bleef de afgelopen jaren ongeveer gelijk; de aantallen zijn duidelijk ondergemiddeld.
Het aantal bij de politie geregistreerde incidenten (vandalisme, sociale problemen, verkeersongevallen) is vrij constant en niet of nauwelijks hoger dan gemiddeld.

Veiligheid

Het rapportcijfer voor de mate van veilig voelen is in zowel in Prinsenhof hoogbouw (6,7) als in laagbouw (7,1) lager dan gemiddeld in de gemeente. In beide buurten is het cijfer sinds 2012 nauwelijks veranderd. Het aantal bewoners dat vindt dat de verschillende soorten diefstallen vaak of soms in de buurt voorkomen is vrij gemiddeld. Van geweld, bedreiging, straatroof en jeugdcriminaliteit zijn de percentages echter aanzienlijk hoger dan gemiddeld. In de beleving van bewoners komen zowel inbraken als geweld in de hoogbouw vaker voor dan in de laagbouw.
Uit de politiecijfers blijkt dat alleen geweldsdelicten nog iets vaker worden geregistreerd dan gemiddeld. Bij woninginbraak en diefstal uit auto zijn de aantallen in 2013 en 2014 lager dan in 2011 en 2012 en nu (per 100 woningen) ondergemiddeld. Ook het aantal aangiftes van fietsendiefstal is relatief laag.

Veiligheid

rapportcijfer veiligheid

	2012	2014
cijfer veilig voelen	6,7	6,8

diefstal/geweld (volgens bewoners)

(komt vaak/soms voor)	2012	2014
inbraak woningen	72%	69%
diefstal UIT auto	30%	31%
schade/diefst.auto	41%	39%
fietsendiefstal	43%	42%
geweldsdelicten	25%	26%
bedreiging	23%	19%
straatroof	21%	14%
jeugdcriminaliteit	43%	38%

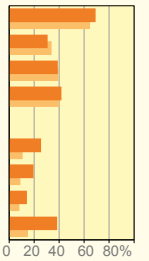

98 incidenten geregistreerd bij politie

	2012	2014	per 100 woningen
woninginbraak	1,7	1,0	
diefst.af/uit auto	1,0	0,6	
fietsendiefstal	0,4	0,7	
geweld	1,6	1,3	

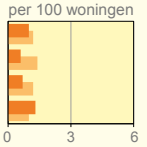

Algemeen

De bewoners van Prinsenhof zijn positief over de ontwikkeling van hun buurt. Het aantal personen dat vindt dat hun buurt afgelopen jaar vooruit is gegaan is weliswaar gedaald van 48% in 2012 naar 30% in 2014, maar nog steeds hoger dan in alle andere wijken (vooral in Prinsenhof hoogbouw). Voor de komende jaren verwacht 16% dat hun buurt (verder) vooruit zal gaan. Het aantal mensen dat voor de komende jaren een achteruitgang verwacht is gestegen van 10 naar 19%.
Als grootste probleem in hun buurt noemen de bewoners van Prinsenhof hoogbouw met name vervuiling (51% van de buurtbewoners: vooral zwerfvuil en problemen bij de containers). Ook jongeren (17%, vooral overlast en hangjeugd) worden in de hoogbouw vaak genoemd. In beide buurten wordt veiligheid/vandalisme (16%) relatief vaak genoemd. Daarnaast noemt 13% parkeren en 10% het verkeer. Andere problemen uit de lijst worden door maximaal 6% genoemd. Nog eens 25% noemt andere problemen, zoals speelplekken, verlichting en overlast van vogels.

Algemeen

ontwikkeling buurt: afgelopen jaar

	2012	2014
ging vooruit	48%	30%
bleef gelijk	29%	44%
ging achteruit	15%	11%

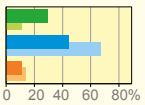

verwachting komende jaren

	2012	2014
gaat vooruit	26%	16%
blijft gelijk	46%	42%
gaat achteruit	10%	19%

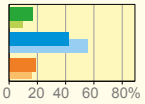

belangrijkste problemen in de buurt

	2014
verkeer	10%
parkeren	13%
vervuiling	44%
bestrating	3%
honden / katten	6%
groen	4%
veiligheid / vandalisme	16%
jongeren	16%
geluidsoverlast	5%
winkels / voorzieningen	0%
openbaar vervoer	3%
overig	25%

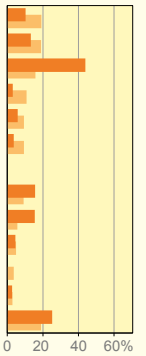

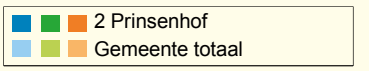

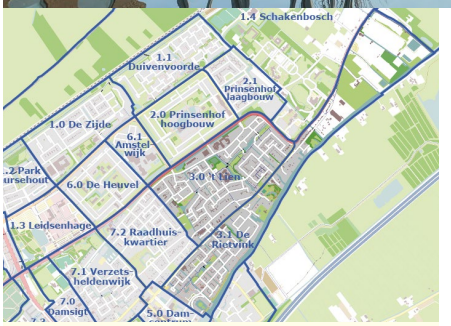

Wijk 3: 't Lien/De Rietvink

Deze wijk bestaat uit twee buurten. 't Lien werd grotendeels gebouwd in de jaren 1982-1988. De wijk De Rietvink is recenter en stamt voor het grootste deel uit de jaren 1987-1996. Van alle 3131 woningen in de wijk staat 64% in 't Lien en 36% in De Rietvink.

Wonen

De wijk 't Lien/De Rietvink kent relatief veel rijtjeswoningen (55%) en weinig etagewoningen (33%). Ruim 10% van de woningen bestaat uit vrijstaande en twee-onder-een-kap woningen; deze staan vooral in De Rietvink. Ruim de helft van alle woningen is een eigen woning en 37% wordt verhuurd door de woningcorporaties.
Het rapportcijfer voor de woningen in de buurt (gemiddeld 7,7) is iets hoger dan gemiddeld, vooral in De Rietvink. De WOZ-waarde ligt in 't Lien op een gemiddeld niveau (€ 227.000) maar is in De Rietvink relatief hoog (€ 338.000).
Het aantal reacties per woning is in 't Lien vrij gemiddeld maar in De Rietvink duidelijk lager. De gemiddelde wachttijd is in beide buurten ongeveer net zo lang als in de totale gemeente.
Het aandeel wijkbewoners dat de komende 5 jaar waarschijnlijk wil verhuizen (13%) ligt eveneens op een gemiddeld niveau.

Wonen

3131 woningen

	2013	2015
vrijstaand	7%	7%
2-onder-1-kap	4%	4%
rijtjeswoning	55%	55%
etagewoning	33%	33%
overige won.	1%	1%

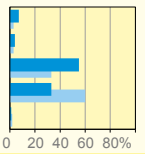

eigendom

	2013	2015
eigen woning	54%	55%
part.verhuur	9%	9%
corporatie	37%	37%

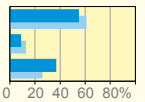

woningkwaliteit

cijfer volgens bew.:	2012	2014
- eigen woning	8,0	7,9
- woningen buurt	7,7	7,7

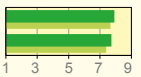

	2013	2015
WOZ-waarde	287	267
	x 1000 €	

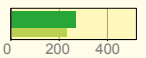

woningzoekenden

	2012	2014
reacties p.won.	137	85
gem.wachttijd	44	44

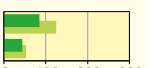

	2012	2014
wil verhuizen	9%	13%

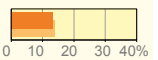

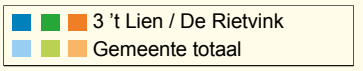

Bevolking

Het aantal inwoners van de wijk 't Lien/De Rietvink bleef vrijwel ongewijzigd. Wel vergrijst de wijk snel: sinds 2007 steeg het aandeel 55-plussers van 30 naar 41% (in de hele gemeente was dat van 33 naar 36%) en is nu in beide buurten hoger dan gemiddeld.
Onder de 3123 huishoudens bevinden zich relatief veel paren met en zonder kinderen en weinig alleenstaanden. De laatste jaren neemt het aantal paren zonder kinderen af en het aantal paren met kinderen toe.
Het aandeel inwoners met een niet-westerse etniciteit is relatief laag maar sinds 2010 gestegen van 11 naar 15%. De mobiliteit is lager dan gemiddeld: 11% van de huishoudens heeft zich de laatste twee jaar gevestigd.
Bij de verschillende bevolkingskenmerken is er nauwelijks verschil in cijfers tussen de twee buurten.

Werk en inkomen

De inkomensverdeling in 't Lien/De Rietvink komt ongeveer overeen met die in de totale gemeente, maar in De Rietvink wonen wat meer mensen met een hoog inkomen. Het aantal huishoudens met een bijstandsuitkering is lager dan gemiddeld. Het aantal werkzoekenden is gestegen en nu bijna net zo hoog als gemiddeld.
Van alle inwoners van 18-64 jaar heeft 74% betaald werk (net zo veel als in de gemeente als geheel), waarvan ongeveer een kwart in de eigen gemeente.
De 312 bedrijven in de wijk bieden in totaal 2249 arbeidsplaatsen: 527 minder dan in 2012. Daarbij is de dienstensector relatief sterk vertegenwoordigd.

Voorzieningen en gezondheid

Het algemene rapportcijfer voor het voorzieningenniveau is iets lager dan dat in de totale gemeente: 6,8.
Ook de cijfers voor alle afzonderlijke voorzieningen (uitgezonderd gezondheidsvoorzieningen) zijn lager dan gemiddeld. De rapportcijfers voor sportvoorzieningen en openbaar vervoer zijn sinds 2012 gedaald.
Het rapportcijfer voor speelmogelijkheden is in De Rietvink wat lager dan in 't Lien.
Het aantal bewoners dat aan sport doet (64%) of amateurkunst beoefent (19%) is ongeveer net zo groot als in de totale gemeente. Dat geldt ook voor het aantal mensen dat als mantelzorger actief is (18%). Deze cijfers zijn de afgelopen jaren ook nauwelijks veranderd.

Bevolking

6.944 inwoners

	2013	2015
0-23 jaar	25%	24%
24-54 jaar	36%	35%
55 jaar en ouder	39%	41%

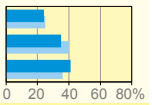

3.123 huishoudens

	2013	2015
alleenstaand	32%	33%
paar zonder kind	28%	26%
paar met kind	32%	33%
eenoudergezin	7%	7%

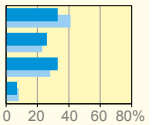

kenmerken bevolking

	2013	2015
niet-westerse etn.	13%	15%
gevestigd afgelopen 24 mnd.	12%	11%

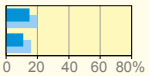

Werk en inkomen

inkomensverdeling

	2010	2012
laag	30%	29%
midden	38%	39%
hoog	32%	32%

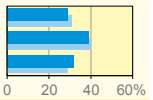

zonder werk

	2013	2015
bijstandsuitkering	3%	4%
werkzoekend*	4%	7%

* 2012 resp. 2014

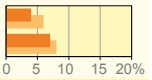

werknemers

	2012	2014
werkt (18-64 jaar)	70%	74%
waarvan in LV	x	22%

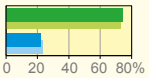

2249 arbeidsplaatsen

	2012	2014
- industrie/bouw	6%	4%
- handel/horeca	24%	11%
- diensten	70%	85%

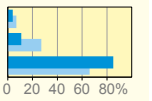

Voorzieningen / gezondheid

rapportcijfers buurtvoorzieningen

	2012	2014
speelmogelijkhed.	6,6	6,3
voorz./act.jeugd	4,9	4,8
voorz./act.ouderer	5,6	5,4
gezondheidsvoorz	7,0	6,9
welzijnsvoorzien.	6,4	6,1
winkels dag.boods	6,5	6,7
sportvoorziening.	6,5	6,1
openb.vervoer	6,9	6,5
voorzieningen tot.	6,9	6,8

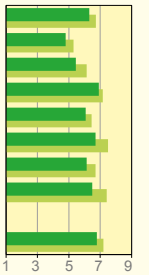

sport en cultuur

	2012	2014
sportdeelname	65%	64%
amat.kunstbeoef.	21%	19%

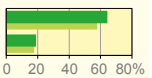

gezondheid

	2012	2014
mantelzorgers	20%	18%

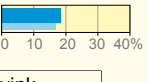

3 't Lien / De Rietvink
Gemeente totaal

Betrokkenheid/soc.netwerken

betrokkenheid

	2012	2014
goede zaak als bew.bijdragen	67%	72%
wil zelf actief zijn	40%	38%
buurtbetrokkenh.	6,4	6,3

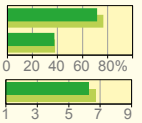

sociale netwerken

	2012	2014
samenl.jong&oud	7,3	7,2
samenl.etnicitet.	6,6	6,6
sociale cohesie	6,2	6,0
contact buurtgen.	77%	74%
gebruik buurthuis	17%	14%
vrijwilliger	30%	28%

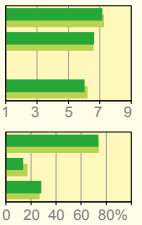

Leefbaarheid

rapportcijfers fysieke woonomgeving

	2012	2014
buurt algemeen	7,6	7,6
onderh.groen	6,8	6,7
onderh.bestrating	6,4	6,0
parkeergelegenh.	6,0	6,0
straatverlichting	7,1	7,3
algemene evaluatie	7,8	7,9

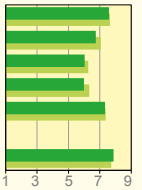

overlast en vervuiling volgens bewoners

(komt vaak voor)	2012	2014
bekladding	0%	2%
vernieling	5%	4%
rommel op straat	9%	11%
hondenpoep	27%	28%
dronken mensen	1%	2%
lastig vallen	0%	1%
overlast jongeren	3%	2%
drugsoverlast	0%	1%
last omwonenden	5%	4%
geluidsoverlast	4%	7%
agressie verkeer	4%	5%
geluidslast verkeer	7%	11%
te hard rijden	22%	23%
parkeeroverlast	27%	27%

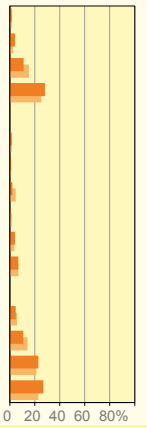

697 meldingen bij de gemeente

	2013	2014	per 100 woningen
APV	4,6	4,1	
wegonderhoud	2,8	3,4	
openbaar groen	4,8	5,0	
verlichting	2,1	3,0	
riolering	0,9	0,9	
straatmeubilair	3,3	3,6	
vervuiling	2,6	2,4	

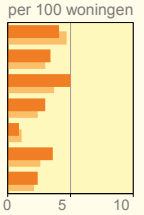

88 incidenten geregistreerd bij politie

	2012	2014	per 100 woningen
vandalisme	1,0	0,6	
sociaal	0,7	0,9	
verkeersongeval	1,5	1,3	

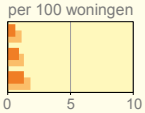

3 't Lien / De Rietvink
Gemeente totaal

Betrokkenheid/sociale netwerken

Het aantal bewoners in 't Lien/De Rietvink dat het een goede zaak vindt als bewoners bijdragen aan verbetering van hun buurt (72%) of daar zelf toe bereid is (38%) is net zo hoog als in de totale gemeente. Het rapportcijfer voor betrokkenheid van bewoners bij de buurt is lager dan gemiddeld, vooral in 't Lien (6,1). Al deze cijfers zijn sinds 2010 maar weinig veranderd.
De rapportcijfers voor samenleven van jong en oud en van etniciteiten alsmede de sociale cohesie liggen op een gemiddeld niveau. De sociale cohesie neemt wel af: sinds 2010 daalde de score van 6,4 naar 6,0.
De percentages bewoners die wekelijks contact hebben met buurtgenoten, het buurthuis bezoeken of vrijwilligerswerk doen zijn vrij gemiddeld en bleven sinds 2012 ongeveer gelijk.

Leefbaarheid

Het rapportcijfer voor de buurt in het algemeen is zowel in 't Lien als in De Rietvink exact net zo hoog als in de hele gemeente: 7,6. De cijfers voor groenonderhoud (vooral in De Rietvink) en parkeergelegenheid zijn net iets lager dan gemiddeld in de gemeente. In De Rietvink daalde het cijfer voor onderhoud van de bestrating van 6,3 naar 5,5.
De mate waarin verschillende vormen van vervuiling, overlast en verkeersproblemen in de buurt volgens bewoners voorkomen wijkt niet veel af van die in de totale gemeente. Het aandeel mensen dat vindt dat deze vormen vaak voorkomen is bij geen van de voorvallen hoger dan gemiddeld. Het aantal bewoners dat vindt dat er vaak jeugdoverlast in de buurt is, is lager dan gemiddeld: 2%. Op de samenvattende scores overlast en verloedering ontlopen de twee buurten elkaar weinig.
Het aantal meldingen bij de gemeente was de afgelopen jaren iets hoger dan gemiddeld, vooral op gebied van openbaar groen en straatmeubilair. Daarbij liggen de cijfers in de twee buurten niet heel ver uit elkaar.
Het aantal bij de politie geregistreerde incidenten leefbaarheid (88 in 2014) is de laatste drie jaren lager dan in de totale gemeente. In alle drie de categorieën zijn de cijfers ondergemiddeld en in beide buurten ongeveer gelijk.

Veiligheid

Het rapportcijfer voor de mate van veilig voelen bleef in 't Lien en De Rietvink vrijwel gelijk en is ongeveer gelijk aan dat in de totale gemeente: 7,7. Het aantal bewoners dat vindt dat verschillende vormen van diefstal en geweld vaak of soms in de buurt voorkomen is gelijk aan of iets lager dan in de totale gemeente. Vooral bij fietsendiefstal ligt het percentage in de wijk lager dan gemiddeld. Net zoals in eerdere jaren is er weinig verschil tussen de beide buurten 't Lien en De Rietvink.
Bij de politie werden 85 incidenten diefstal en geweld geregistreerd. Dat zijn er veel minder dan in 2012. In alle categorieën, maar vooral bij woninginbraak en diefstal vanaf/uit auto zijn de aantallen gedaald. In alle categorieën zijn de aantallen per 100 woningen nu lager dan gemiddeld. Vooral fietsendiefstal komt in de wijk maar weinig voor.

Algemeen

Het aantal bewoners van 't Lien/De Rietvink dat vindt dat hun buurt afgelopen jaar achteruit ging is iets hoger dan gemiddeld (20%), terwijl juist een kleine groep vindt dat de buurt wel vooruitging (5%). Bij de verwachting voor de komende jaren wijken de percentages niet significant af van de gemiddelden. Wel is het aantal bewoners dat achteruitgang verwacht gestegen van 6% in 2012 naar 21% in 2014.
Gevraagd naar de belangrijkste problemen in de buurt bestaat de top 4 uit verkeer (21%, vooral snelheid en onveilige situaties), parkeren (21%), groen (16%) en bestrating/verzakkingen (15%). In vergelijking met de totale gemeente wordt alleen groen vaker dan gemiddeld genoemd. Groepen van rond de 10% noemen vervuiling of honden/katten en 7% veiligheid. In de categorie overig noemen bewoners in 't Lien onder meer de verlichting en in De Rietvink de speelplekken.

Veiligheid

rapportcijfer veiligheid

	2012	2014
cijfer veilig voelen	7,6	7,7

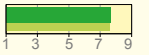

diefstal/geweld (volgens bewoners)

(komt vaak/soms voor)	2012	2014
inbraak woningen	76%	69%
diefstal UIT auto	25%	27%
schade/diefst.auto	39%	32%
fietsendiefstal	25%	29%
geweldsdelicten	7%	6%
bedreiging	8%	6%
straatroof	6%	6%
jeugdcriminaliteit	18%	12%

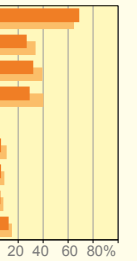

85 incidenten geregistreerd bij politie

	2012	2014
woninginbraak	1,9	0,8
diefst.af/uit auto	1,9	0,8
fietsendiefstal	0,6	0,4
geweld	1,0	0,7

per 100 woningen

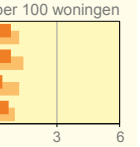

Algemeen

ontwikkeling buurt: afgelopen jaar

	2012	2014
ging vooruit	3%	5%
bleef gelijk	77%	66%
ging achteruit	15%	20%

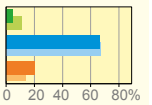

verwachting komende jaren

	2012	2014
gaat vooruit	6%	6%
blijft gelijk	73%	57%
gaat achteruit	6%	21%

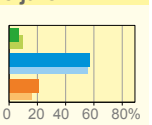

belangrijkste problemen in de buurt

	2014
verkeer	21%
parkeren	20%
vervuiling	11%
bestrating	15%
honden / katten	10%
groen	16%
veiligheid / vandalisme	7%
jongeren	5%
geluidsoverlast	3%
winkels / voorzieningen	2%
openbaar vervoer	3%
overig	18%

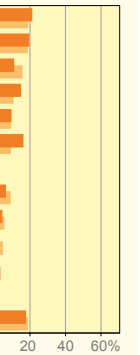

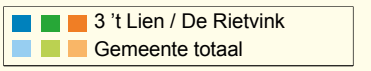

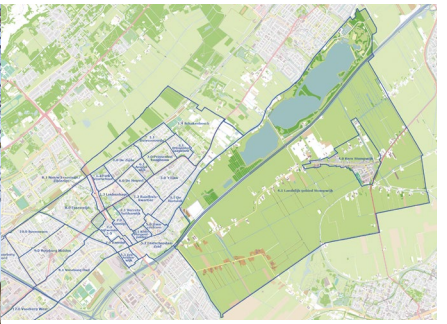

Wijk 4: Stompwijk

De wijk Stompwijk omvat het hele gebied binnen de gemeentegrenzen ten oosten van Leidschendam. Binnen de wijk worden twee buurten onderscheiden: de buurt Kern Stompwijk (met 638 woningen) en daaromheen de buurt Landelijk gebied Stompwijk (met nog eens 299 woningen). Stompwijk is qua oppervlakte verreweg de grootste wijk maar het aantal woningen en inwoners is veel lager dan in de andere wijken.

Wonen

937 woningen

	2013	2015
vrijstaand	28%	29%
2-onder-1-kap	16%	16%
rijtjeswoning	33%	33%
etagewoning	6%	6%
overige won.	16%	15%

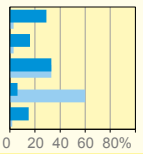

eigendom

	2013	2015
eigen woning	75%	76%
part.verhuur	2%	2%
corporatie	23%	22%

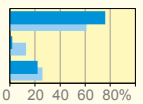

woningkwaliteit

cijfer volgens bew.:	2012	2014
- eigen woning	7,8	7,8
- woningen buurt	7,4	7,4

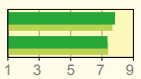

	2013	2015
WOZ-waarde	351	320
	x 1000 €	

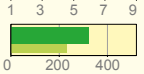

woningzoekenden

	2012	2014
reacties p.won.	312	x
gem.wachttijd	23	x

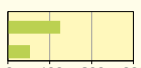

	2012	2014
wil verhuizen	10%	13%

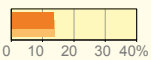

4 Stompwijk
Gemeente totaal

Wonen

In de wijk Stompwijk staan relatief veel vrijstaande en twee-onder-een-kap woningen. Ook zijn er vooral in de buurt Landelijk gebied veel overige woningen zoals boerderijen, bedrijven met een woongedeelte en een aantal recreatiewoningen. In Kern Stompwijk bestaat bijna de helft van de woningen uit rijtjeswoningen.
Driekwart van de woningen is een eigen woning en 22% is van de corporaties.
De rapportcijfers die bewoners geven aan de woningen wijken maar weinig af van die in de totale gemeente.
De WOZ-waarde is wel hoger, vooral in de buurt Landelijk gebied (€ 437.000).
Het aantal reacties per woning (in Kern Stompwijk) is erg hoog. De gemiddelde wachttijd was in 2013 gelijk aan het gemiddelde in de gemeente.
Het aandeel wijkbewoners dat de komende 5 jaar waarschijnlijk zal verhuizen is ook vrij gemiddeld: 13%.

Bevolking

Onder de 2310 inwoners van Stompwijk bevinden zich iets meer jongeren en iets minder 55-plussers dan in de totale gemeente. De afgelopen jaren is de leeftijdsverdeling echter steeds meer gaan lijken op die in de totale gemeente.
De huishoudensverdeling wijkt wel duidelijk af van die in heel Leidschendam-Voorburg. In Stompwijk wonen heel weinig alleenstaanden (26%) en veel paren zonder (32%) en met (35%) kinderen. Ook wonen er heel weinig inwoners met een niet-westerse etniciteit (5%). De mobiliteit is relatief laag: 10% van de huishoudens woont korter dan twee jaar op het huidige adres.

Werk en inkomen

De inkomensverdeling in Kern Stompwijk komt ongeveer overeen met die in de gemeente als geheel. In de buurt Landelijk gebied wonen veel mensen met een hoog inkomen.
Het aantal huishoudens met een bijstandsuitkering en het aantal 15-64 jarigen dat staat ingeschreven als werkzoekende zijn heel laag. Wel is het aandeel ingeschreven werkzoekenden tussen 2012 en 2014 verdubbeld (afgerond van 1 naar 3%). Het aantal inwoners van 18-64 jaar met betaald werk ligt op een gemiddeld niveau. Een op de drie werkt binnen de eigen gemeente.
In de wijk zijn 234 bedrijven gevestigd met in totaal 815 arbeidsplaatsen, vooral in de industrie/bouw (waartoe ook de landbouw wordt gerekend) en handel/horeca. Het aandeel werknemers in de industrie/bouw/landbouw is hoger dan in enige andere wijk.

Voorzieningen en gezondheid

Het rapportcijfer dat bewoners van Stompwijk geven aan het algemene voorzieningenniveau is laag, maar iets gestegen van 5,0 naar 5,3. Het cijfer voor gezondheidsvoorzieningen steeg van 4,8 naar 5,3. Vergeleken met de andere wijken zijn de bewoners vooral ontevreden over openbaar vervoer (3,3), gezondheidsvoorzieningen (5,3) en winkels voor dagelijkse boodschappen (5,8). Andere voorzieningen zoals voorzieningen voor jeugd en ouderen, welzijns- en sportvoorzieningen worden vooral laag beoordeeld in Landelijk gebied; in Kern liggen deze cijfers dichtbij de gemiddelden.
De cijfers voor sportdeelname (63% van de volwassenen), beoefenaars amateurkunst (14%) en mantelzorg (15%) wijken weinig af van die in de totale gemeente.

Bevolking

2.310 inwoners

	2013	2015
0-23 jaar	29%	28%
24-54 jaar	39%	38%
55 jaar en ouder	32%	34%

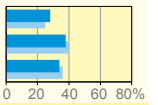

926 huishoudens

	2013	2015
alleenstaand	26%	26%
paar zonder kind	34%	32%
paar met kind	32%	35%
eenoudergezin	7%	7%

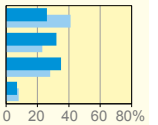

kenmerken bevolking

	2013	2015
niet-westerse etn.	5%	5%
gevestigd afgelopen 24 mnd.	10%	10%

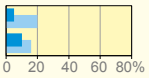

Werk en inkomen

inkomensverdeling

	2010	2012
laag	29%	30%
midden	44%	41%
hoog	27%	29%

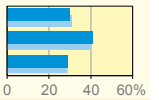

zonder werk

	2013	2015
bijstandsuitkering	2%	2%
werkzoekend*	1%	3%

* 2012 resp. 2014

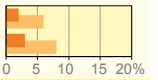

werknemers

	2012	2014
werkt (18-64 jaar)	78%	69%
waarvan in LV	x	31%

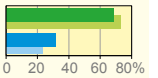

815 arbeidsplaatsen

	2012	2014
- industrie/bouw	41%	37%
- handel/horeca	41%	39%
- diensten	18%	24%

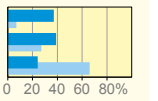

Voorzieningen / gezondheid

rapportcijfers buurtvoorzieningen

	2012	2014
speelmogelijkhed.	5,6	5,4
voorz./act.jeugd	4,9	5,0
voorz./act.ouderer	6,0	6,3
gezondheidsvoorz	4,8	5,3
welzijnsvoorzien.	5,6	5,7
winkels dag.boods	5,9	5,8
sportvoorziening.	6,5	6,6
openb.vervoer	3,4	3,3
voorzieningen tot.	5,0	5,3

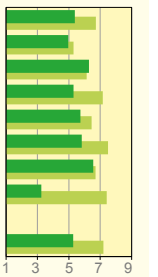

sport en cultuur

	2012	2014
sportdeelname	58%	63%
amat.kunstbeoef.	11%	14%

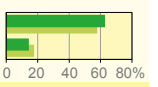

gezondheid

	2012	2014
mantelzorgers	12%	15%

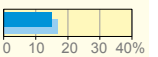

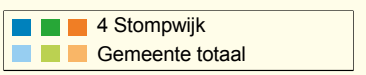

Betrokkenheid/soc.netwerken

betrokkenheid

	2012	2014
goede zaak als bew.bijdragen	55%	72%
wil zelf actief zijn	36%	44%
buurtbetrokkenh.	6,9	7,1

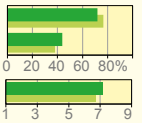

sociale netwerken

	2012	2014
samenl.jong&oud	7,6	7,6
samenl.etnicitet.	6,4	6,8
sociale cohesie	7,4	7,4
contact buurtgen.	80%	78%
gebruik buurthuis	40%	42%
vrijwilliger	38%	38%

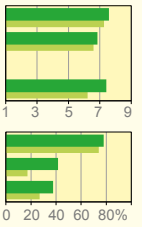

Leefbaarheid

rapportcijfers fysieke woonomgeving

	2012	2014
buurt algemeen	7,3	7,2
onderh.groen	5,8	5,8
onderh.bestrating	4,3	4,4
parkeergelegenh.	5,6	5,3
straatverlichting	6,8	6,6
algemene evaluatie	7,9	8,0

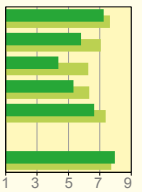

overlast en vervuiling volgens bewoners

(komt vaak voor)	2012	2014
bekladding	0%	1%
vernieling	3%	6%
rommel op straat	6%	4%
hondenpoep	31%	28%
dronken mensen	2%	2%
lastig vallen	0%	0%
overlast jongeren	1%	3%
drugsoverlast	0%	1%
last omwonenden	3%	3%
geluidsoverlast	3%	5%
agressie verkeer	6%	7%
geluidslast verkeer	21%	21%
te hard rijden	36%	32%
parkeeroverlast	16%	17%

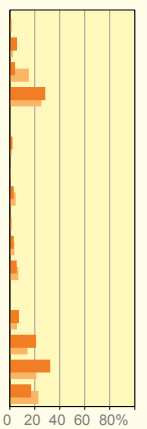

233 meldingen bij de gemeente

	2013	2014	per 100 woningen
APV	2,1	3,6	
wegonderhoud	6,3	5,6	
openbaar groen	4,4	4,8	
verlichting	6,7	4,5	
riolering	1,7	2,3	
straatmeubilair	3,0	1,9	
vervuiling	3,0	2,0	

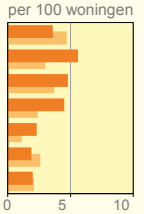

48 incidenten geregistreerd bij politie

	2012	2014	per 100 woningen
vandalisme	1,5	1,2	
sociaal	0,7	0,6	
verkeersongeval	3,8	3,3	

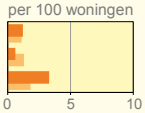

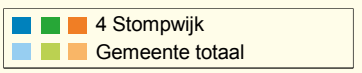

Betrokkenheid/sociale netwerken

Het aandeel bewoners dat het een goede zaak vindt als bewoners een bijdrage leveren aan verbetering van hun buurt is in Stompwijk duidelijk gestegen (van 55% naar 72%) en nu ongeveer net zo hoog als gemiddeld. Ook het aandeel dat zelf actief wil zijn (44%) ligt op een gemiddeld niveau. Het rapportcijfer voor betrokkenheid van bewoners bij de buurt is in beide buurten iets hoger dan gemiddeld.
Het rapportcijfer van bewoners voor het samenleven van jong en oud is iets hoger dan in de gemeente als geheel. Het cijfer voor samenleven van etniciteiten was in 2012 gedaald maar is nu weer gestegen van 6,4 naar 6,8 (vooral in Landelijk gebied). De sociale cohesie is in beide buurten erg hoog. Ook het aantal mensen dat het buurthuis gebruikt (42%) of actief is als vrijwilliger (38%) is veel hoger dan in de andere wijken. Het aantal mensen dat wekelijks contact heeft met buurtgenoten is echter niet hoger dan gemiddeld.

Leefbaarheid

Het rapportcijfer voor de buurt in het algemeen bleef ongeveer gelijk en is iets lager dan gemiddeld. De score algemene evaluatie van de buurt (hoe prettig is het in de buurt te wonen?) ligt op een gemiddeld niveau. Ondergemiddeld zijn de cijfers voor parkeergelegenheid en straatverlichting, maar vooral voor onderhoud van groen (5,8) en bestrating (4,4) . Deze cijfers zijn sinds 2012 niet of nauwelijks veranderd.
Vergeleken met de andere wijken ervaren de bewoners weinig rommel op straat en weinig parkeeroverlast.
Het aandeel bewoners dat vindt dat te hard rijden en geluidsoverlast door verkeer vaak voorkomen is juist bovengemiddeld.
Het aantal meldingen bij de gemeente is (per 100 woningen) hoger dan gemiddeld. Er zijn vooral relatief veel meldingen over onderhoud van wegen en groen, verlichting en riolering.
Bij de politie werden in 2014 48 incidenten geregistreerd. Gemeten per 100 woningen zijn er veel verkeersongevallen, maar het gebied is dan ook veel groter dan de andere wijken. Het aantal meldingen van sociale problemen is relatief laag, terwijl vandalisme ongeveer net zo vaak voorkomt als in de totale gemeente. Deze aantallen zijn de afgelopen jaren weinig veranderd.

Veiligheid

Het rapportcijfer dat bewoners geven voor de mate van veilig voelen ligt in de wijk Stompwijk op een gemiddeld niveau en veranderde sinds 2010 nauwelijks. Het aantal bewoners dat vindt dat woninginbraak vaak of soms in de buurt voorkomt was al hoger dan gemiddeld maar steeg sinds 2012 van 75% naar 83%. Er zijn nauwelijks bewoners die zeggen dat straatroof wel eens in de buurt voorkomt. Bij de andere vormen van diefstal en geweld zijn de cijfers vrij gemiddeld. In de buurt Landelijk gebied ervaren de bewoners minder diefstallen en dreigende situaties in hun buurt dan in Kern Stompwijk.
Bij de politie werden in 2014 in totaal 37 incidenten diefstal en geweld geregistreerd. Woninginbraak komt inderdaad relatief vaak voor; bij de andere vormen van diefstal en geweld daalde het aantal incidenten de afgelopen jaren en is nu ondergemiddeld.

Algemeen

Driekwart van de bewoners van de wijk Stompwijk vindt dat hun buurt afgelopen jaar gelijk is gebleven. Voor de komende jaren verwacht 51% dat de wijk ongeveer gelijk blijft. Het aantal bewoners dat verwacht dat hun buurt vooruit gaat steeg van 4% naar 11%, maar ook het aantal dat achteruitgang verwacht is gestegen: van 9% naar 20%.
In Stompwijk ervaren de bewoners heel andere problemen en sterke punten dan in andere wijken. De meest genoemde problemen zijn het onderhoud van de bestrating (38%, vooral Stompwijkseweg/Van Noortstraat) en verkeer (31%, onder meer te hard rijden en veel (zwaar) verkeer). Ook het slechte openbaar vervoer (18%) en winkels en andere voorzieningen (11%) worden veel vaker dan elders als problemen genoemd. Nauwelijks als problemen genoemd worden parkeren, vervuiling, veiligheid/vandalisme en jongeren. Overig (21%) omvat onder meer het schoolgebouw en behoefte aan (nieuwbouw)woningen.

Veiligheid

rapportcijfer veiligheid

	2012	2014
cijfer veilig voelen	7,7	7,6

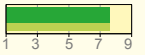

diefstal/geweld (volgens bewoners)

(komt vaak/soms voor)	2012	2014
inbraak woningen	75%	83%
diefstal UIT auto	28%	31%
schade/diefst.auto	34%	35%
fietsendiefstal	35%	40%
geweldsdelicten	11%	8%
bedreiging	11%	7%
straatroof	3%	2%
jeugdcriminaliteit	14%	17%

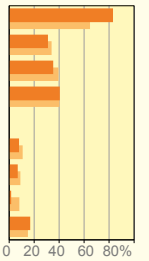

37 incidenten geregistreerd bij politie

	2012	2014
woninginbraak	1,7	1,9
diefst.af/uit auto	1,2	0,7
fietsendiefstal	1,7	0,9
geweld	1,2	0,4

per 100 woningen

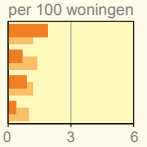

Algemeen

ontwikkeling buurt: afgelopen jaar

	2012	2014
ging vooruit	2%	5%
bleef gelijk	75%	72%
ging achteruit	17%	18%

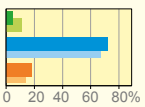

verwachting komende jaren

	2012	2014
gaat vooruit	4%	11%
blijft gelijk	69%	51%
gaat achteruit	9%	20%

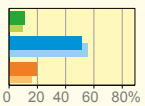

belangrijkste problemen in de buurt

	2014
verkeer	31%
parkeren	5%
vervuiling	2%
bestrating	38%
honden / katten	7%
groen	9%
veiligheid / vandalisme	5%
jongeren	3%
geluidsoverlast	4%
winkels / voorzieningen	11%
openbaar vervoer	18%
overig	21%

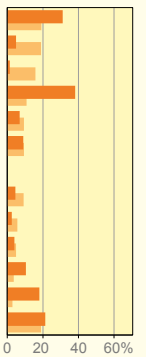

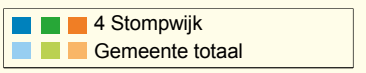

Wijk 5: Leidschendam-Zuid en omgeving

Leidschendam-Zuid e.o. bestaat uit vier buurten. De grootste is Leidschendam-Zuid met 1426 woningen, waarvan de helft in 1972 en 1973 werd gebouwd maar ook ruim 100 woningen in 2012/2013. De andere buurten zijn Damcentrum (624 woningen, waarvan een derde tussen 1993 en 2007 en een derde in 2010-2013), Klein Plaspoelpolder (294 woningen, de helft uit 1985-1988 en de andere helft uit 1998) en de Zeeheldenwijk (447 woningen, grotendeels van voor 1960).

Wonen

In de wijk Leidschendam-Zuid e.o. staan vooral etagewoningen (in Damcentrum 88% en Klein Plaspoelpolder 78%) en rijtjeswoningen (in de Zeeheldenwijk 85%). In de buurt Leidschendam-Zuid staan ongeveer evenveel rijtjes- als etagewoningen. Relatief veel woningen worden verhuurd door de corporaties (in de buurt Leidschendam-Zuid 61%). In de Zeeheldenwijk staan bijna alleen eigen woningen.
Het rapportcijfer van bewoners voor woningen in de buurt daalde van 7,3 naar 7,0. In alle buurten behalve Klein Plaspoelpolder is het cijfer nu ondergemiddeld. De WOZ-waarde is in alle buurten iets lager dan gemiddeld. Het aantal reacties op gepubliceerde huurwoningen is gemiddeld, maar in Damcentrum zeer laag. De wachttijd en het aandeel bewoners dat wil verhuizen zijn ongeveer net zo groot als in de totale gemeente.

Wonen

2791 woningen

	2013	2015
vrijstaand	1%	1%
2-onder-1-kap	2%	2%
rijtjeswoning	45%	43%
etagewoning	51%	54%
overige won.	1%	1%

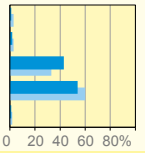

eigendom

	2013	2015
eigen woning	52%	50%
part.verhuur	6%	8%
corporatie	42%	42%

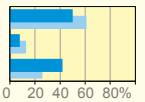

woningkwaliteit

cijfer volgens bew.:	2012	2014
- eigen woning	7,8	7,5
- woningen buurt	7,3	7,0

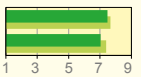

	2013	2015
WOZ-waarde	218	206
	x 1000 €	

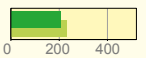

woningzoekenden

	2012	2014
reacties p.won.	111	102
gem.wachttijd	38	57

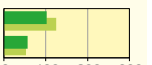

	2012	2014
wil verhuizen	13%	12%

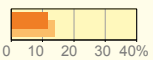

5 Leidschendam-Zuid e.o.
Gemeente totaal

Bevolking

Onder de 5577 inwoners van de wijk Leidschendam-Zuid e.o. is het aandeel 55-plussers gestegen: van 32% in 2007 naar 39% in 2015. Dit percentage is nu iets hoger dan gemiddeld. In de Zeeheldenbuurt wonen weinig ouderen (26%).
De huishoudenssamenstelling van de hele wijk wijkt ook weinig af van die in de gemeente. In Damcentrum wonen echter veel alleenstaanden (50%), in de Zeeheldenwijk veel paren zonder kinderen (38%) en in Klein Plaspoelpolder veel paren met kinderen (37%).
Het aandeel inwoners met een niet-westerse etniciteit is iets lager dan gemiddeld: 16% (in de Zeeheldenwijk 9%). Het aandeel huishoudens dat korter dan twee jaar op het huidige adres woont is in Damcentrum relatief hoog (40%) en in Zeeheldenwijk laag (6%). In de andere twee buurten is dit percentage vrij gemiddeld.

Werk en inkomen

In de wijk wonen weinig mensen met een hoog inkomen, in ieder geval in de buurten Damcentrum, Leidschendam-Zuid en de Zeeheldenwijk. Het aandeel huishoudens met een bijstandsuitkering en het aantal werkzoekenden zijn ongeveer net zo hoog als in de gemeente als geheel, maar in de Zeeheldenwijk lager.
Het aandeel werkzoekenden is wel gestegen. Van de volwassen bewoners heeft 65% betaald werk, waarvan 29% in de eigen gemeente.
In de wijk zijn 420 bedrijven gevestigd met in totaal 2508 arbeidsplaatsen, waarbij het aandeel in de dienstensector lager is dan gemiddeld.

Voorzieningen en gezondheid

De bewoners van Leidschendam-Zuid e.o. geven een laag rapportcijfer voor het algemene voorzieningenniveau (6,5). Voor alle voorzieningen zijn de cijfers ondergemiddeld maar vooral voor openbaar vervoer (4,7), sport- (5,1) en jeugdvoorzieningen (4,1) en winkels (6,4). De cijfers voor jeugd- en sportvoorzieningen zijn lager dan in 2012. De cijfers voor speel-, jeugd- en sportvoorzieningen stegen in Damcentrum en Klein Plaspoelpolder, maar daalden in Leidschendam-Zuid.
In de Zeeheldenwijk zijn de cijfers voor winkels en gezondheidsvoorzieningen zeer laag (onder de 4).
De sportdeelname is lager dan gemiddeld (46%). Het aantal mensen dat aan amateurkunst doet daalde van 21 naar 14%. Het aantal mantelzorgers is gemiddeld: 16%.

Bevolking

5.577 inwoners

	2013	2015
0-23 jaar	23%	22%
24-54 jaar	39%	39%
55 jaar en ouder	38%	39%

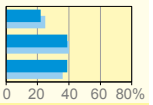

2.743 huishoudens

	2013	2015
alleenstaand	37%	39%
paar zonder kind	23%	21%
paar met kind	32%	31%
eenoudergezin	8%	8%

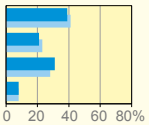

kenmerken bevolking

	2013	2015
niet-westerse etn.	14%	16%
gevestigd afgelopen 24 mnd.	13%	20%

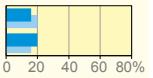

Werk en inkomen

inkomensverdeling

	2010	2012
laag	35%	35%
midden	44%	43%
hoog	21%	22%

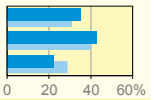

zonder werk

	2013	2015
bijstandsuitkering	4%	5%
werkzoekend*	5%	8%

* 2012 resp. 2014

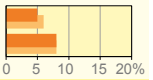

werknemers

	2012	2014
werkt (18-64 jaar)	71%	65%
waarvan in LV	x	29%

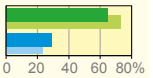

2508 arbeidsplaatsen

	2012	2014
- industrie/bouw	19%	13%
- handel/horeca	32%	34%
- diensten	50%	53%

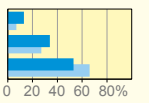

Voorzieningen / gezondheid

rapportcijfers buurtvoorzieningen

	2012	2014
speelmogelijkhed.	5,8	5,8
voorz./act.jeugd	4,7	4,1
voorz./act.ouderer	5,4	5,5
gezondheidsvoorz	6,1	6,3
welzijnsvoorzien.	5,9	6,1
winkels dag.boods	6,4	6,4
sportvoorziening.	5,6	5,1
openb.vervoer	4,9	4,7
voorzieningen tot.	6,3	6,5

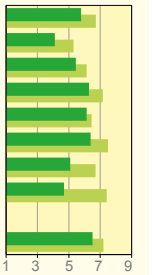

sport en cultuur

	2012	2014
sportdeelname	53%	46%
amat.kunstbeoef.	21%	14%

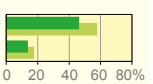

gezondheid

	2012	2014
mantelzorgers	20%	16%

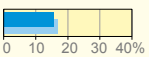

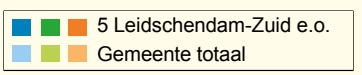

Betrokkenheid/soc.netwerken

betrokkenheid

	2012	2014
goede zaak als bew.bijdragen	62%	74%
wil zelf actief zijn	35%	35%
buurtbetrokkenh.	6,4	6,2

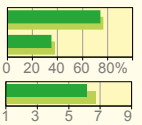

sociale netwerken

	2012	2014
samenl.jong&oud	7,1	7,3
samenl.etnicitet.	6,4	6,5
sociale cohesie	6,3	6,2
contact buurtgen.	78%	75%
gebruik buurthuis	25%	17%
vrijwilliger	26%	26%

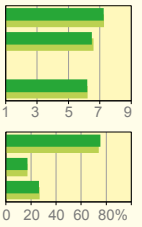

Leefbaarheid

rapportcijfers fysieke woonomgeving

	2012	2014
buurt algemeen	7,3	7,4
onderh.groen	6,4	6,4
onderh.bestrating	5,9	5,9
parkeergelegenh.	5,6	6,3
straatverlichting	6,9	7,3
algemene evaluatie	7,7	7,5

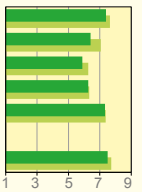

overlast en vervuiling volgens bewoners

(komt vaak voor)	2012	2014
bekladding	2%	0%
vernieling	2%	2%
rommel op straat	12%	11%
hondenpoep	30%	31%
dronken mensen	3%	3%
lastig vallen	0%	0%
overlast jongeren	5%	4%
drugsoverlast	2%	0%
last omwonenden	2%	1%
geluidsoverlast	6%	6%
agressie verkeer	7%	4%
geluidslast verkeer	23%	20%
te hard rijden	27%	23%
parkeeroverlast	33%	20%

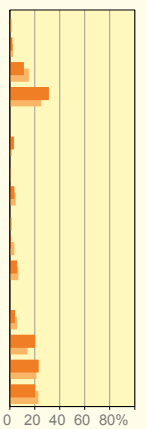

710 meldingen bij de gemeente

	2013	2014	per 100 woningen
APV	6,3	5,9	
wegonderhoud	3,9	4,2	
openbaar groen	5,6	5,3	
verlichting	2,0	3,3	
riolering	1,5	1,0	
straatmeubilair	3,7	4,0	
vervuiling	3,3	2,3	

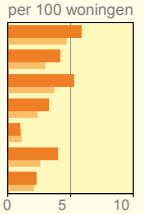

152 incidenten geregistreerd bij politie

	2012	2014	per 100 woningen
vandalisme	1,5	1,3	
sociaal	1,3	1,9	
verkeersongeval	1,7	2,4	

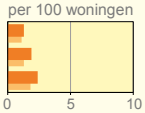

5 Leidschendam-Zuid e.o.
Gemeente totaal

Betrokkenheid/sociale netwerken

Het aantal bewoners in de wijk Leidschendam-Zuid e.o. dat het een goede zaak vindt als bewoners bijdragen aan verbetering van hun buurt is sinds 2012 gestegen van 62% naar 74%. Van het is 35% ook zelf daartoe bereid. Deze percentages liggen op een gemiddeld niveau. Het rapportcijfer voor de betrokkenheid van andere bewoners (6,2) is iets lager dan gemiddeld, vooral in de buurt Leidschendam-Zuid.
De rapportcijfers die de bewoners geven voor het samenleven van jong en oud (7,3) en van de verschillende etniciteiten (6,5) en de score sociale cohesie wijken niet af van de gemiddelden in de gemeente. In de buurt Leidschendam-Zuid is het rapportcijfer voor samenleven van etniciteiten lager (5,9).
Het aantal bewoners dat wekelijks contact heeft met andere buurtgenoten (75%) of actief is als vrijwilliger (26%) is gemiddeld. Het aandeel bewoners dat de afgelopen twee jaar een buurthuis bezocht daalde van 25% naar 17% en ligt nu ook op een gemiddeld niveau.

Leefbaarheid

De rapportcijfers van bewoners voor hun buurt in het algemeen en voor onderhoud van groen en bestrating zijn lager dan gemiddeld. De cijfers voor parkeergelegenheid en straatverlichting zijn echter gestegen (behalve in de buurt Leidschendam-Zuid) en liggen nu op een gemiddeld niveau. De score algemene evaluatie van de wijk is ongeveer net zo hoog als in de hele gemeente.
Het aandeel bewoners dat vindt dat diverse vormen van vervuiling en sociale overlast vaak in de buurt voorkomen is in de hele wijk vrij gemiddeld, maar geluidsoverlast van verkeer wordt relatief vaak gemeld. In de buurt Damcentrum zijn de samenvattende schaalscores overlast en verloedering tussen 2010 en 2014 duidelijk verbeterd en niet langer bovengemiddeld.
Bij de gemeente kwamen in 2014 710 meldingen binnen. Per 100 woningen is het aantal meldingen hoger dan gemiddeld, vooral op gebied van weg- en groenonderhoud en straatmeubilair. In de buurt Leidschendam-Zuid is het aantal meldingen per 100 woningen hoger dan in de andere buurten.
Bij de politie werden in 2014 152 incidenten leefbaarheid geregistreerd. Het aantal meldingen over sociale problemen en verkeersongevallen is de afgelopen jaren gestegen en nu hoger dan gemiddeld. Het hoogst is het aantal meldingen in de buurten Leidschendam-Zuid en Damcentrum.

Veiligheid

Het rapportcijfer dat bewoners geven voor de mate van veilig voelen is in alle vier de buurten van Leidschendam-Zuid e.o. vrij gemiddeld (rond de 7,6) en niet significant veranderd sinds 2012.
Het aandeel bewoners dat vindt dat diefstal uit auto, fietsendiefstal, straatroof en jeugdcriminaliteit vaak of soms in de buurt voorkomen is wat lager dan gemiddeld. Bij de andere vormen van diefstal en geweld zijn de percentages ongeveer net zo hoog als in de hele gemeente. Het aantal bewoners dat vindt dat woninginbraak en diefstal uit auto vaak of soms in de buurt voorkomen was in 2012 gestegen maar is nu weer gedaald. De samenvattende scores vermogensdelicten en dreiging zijn het gunstigst in Klein Plaspoelpolder.
Bij de politie werden in 2014 97 incidenten diefstal en geweld geregistreerd: dat zijn er minder dan in 2012. Per 100 inwoners komen de verschillende diefstallen minder vaak voor dan in de hele gemeente, terwijl het aantal geweldsdelicten iets hoger ligt dan gemiddeld.

Algemeen

Het aantal bewoners van Leidschendam-Zuid e.o. dat vindt dat hun buurt afgelopen jaar vooruit ging (17%) of dat voor de komende jaren verwacht (21%) is iets hoger dan gemiddeld. Vooral bewoners van Damcentrum zijn positief: daar vindt ruim de helft dat de buurt vooruit ging en een even grote groep verwacht vooruitgang voor de komende jaren.
Gevraagd naar de grootste problemen worden net als in de hele gemeente uiteenlopende verkeersproblemen (24%) en parkeren (20%, vooral in de Zeeheldenwijk) het vaakst genoemd. Duidelijk vaker genoemd dan gemiddeld zijn winkels/voorzieningen (11%, onder meer winkelleegstand) en openbaar vervoer (11%, alleen in Leidschendam-Zuid en de Zeeheldenwijk). Veiligheid/vandalisme wordt juist veel minder vaak genoemd dan elders. Groepen van rond de 10% noemen nog vervuiling, bestrating en groen. Een groep van 22% noemt diverse andere problemen, waaronder leegstand en de langdurige bouwwerkzaamheden.

Veiligheid

rapportcijfer veiligheid

	2012	2014
cijfer veilig voelen	7,4	7,6

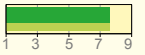

diefstal/geweld (volgens bewoners)

(komt vaak/soms voor)	2012	2014
inbraak woningen	68%	59%
diefstal UIT auto	38%	23%
schade/diefst.auto	39%	35%
fietsendiefstal	36%	33%
geweldsdelicten	10%	7%
bedreiging	7%	9%
straatroof	4%	3%
jeugdcriminaliteit	14%	10%

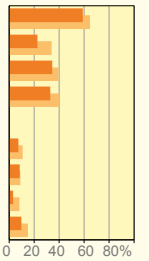

97 incidenten geregistreerd bij politie

	2012	2014
woninginbraak	1,6	0,9
diefst.af/uit auto	1,7	0,8
fietsendiefstal	0,8	0,7
geweld	1,6	1,2

per 100 woningen

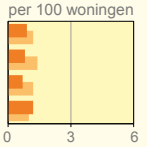

Algemeen

ontwikkeling buurt: afgelopen jaar

	2012	2014
ging vooruit	16%	17%
bleef gelijk	61%	59%
ging achteruit	19%	12%

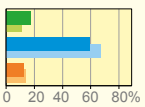

verwachting komende jaren

	2012	2014
gaat vooruit	21%	21%
blijft gelijk	51%	43%
gaat achteruit	8%	17%

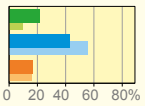

belangrijkste problemen in de buurt

	2014
verkeer	24%
parkeren	20%
vervuiling	11%
bestrating	9%
honden / katten	7%
groen	9%
veiligheid / vandalisme	3%
jongeren	3%
geluidsoverlast	3%
winkels / voorzieningen	11%
openbaar vervoer	11%
overig	22%

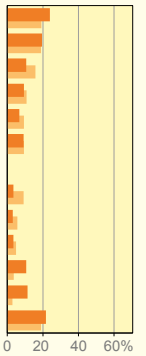

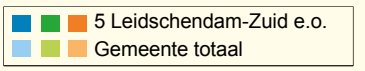

Wijk 6: De Heuvel / Amstelwijk

Deze wijk bestaat uit de twee woonbuurten De Heuvel en Amstelwijk. In de buurt De Heuvel staan 1457 woningen uit de eerste helft van de jaren 60. De buurt Amstelwijk is nieuwer; in deze buurt werden in de jaren tachtig 318 woningen gebouwd.

Wonen

In De Heuvel staan uitsluitend etagewoningen. Ook in Amstelwijk is dat de meest voorkomende bouwwijze, maar daar staan ook rijtjeswoningen (23%). Bijna de helft van de woningen is een eigen woning. Eveneens bijna de helft is eigendom van de corporaties.
Het rapportcijfer voor de woningen in de buurt was in Amstelwijk in 2012 gedaald van 7,4 naar 7,0 maar is nu weer gestegen naar 7,4. In De Heuvel bleef dit cijfer ongeveer gelijk op 6,7 en is daar ondergemiddeld. De WOZ-waarde van de woningen is in beide buurten duidelijk lager dan in de totale gemeente.
Het aantal reacties per gepubliceerde woning is in De Heuvel gestegen en hoger dan gemiddeld. In Amstelwijk is dit aantal lager dan in de hele gemeente. De gemiddelde wachttijd is in De Heuvel vrij gemiddeld en in Amstelwijk relatief laag.
Het aandeel bewoners dat de komende 5 jaar zeker of waarschijnlijk wil verhuizen is gedaald van 26% naar 16% en ligt nu op een gemiddeld niveau.

Wonen

1775 woningen

	2013	2015
vrijstaand	0%	0%
2-onder-1-kap	0%	0%
rijtjeswoning	4%	4%
etagewoning	96%	96%
overige won.	0%	0%

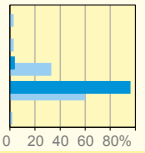

eigendom

	2013	2015
eigen woning	48%	49%
part.verhuur	5%	5%
corporatie	47%	46%

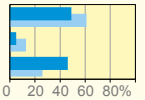

woningkwaliteit

cijfer volgens bew.:	2012	2014
- eigen woning	6,8	7,0
- woningen buurt	6,6	6,8

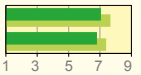

	2013	2015
WOZ-waarde	132	118
	x 1000 €	

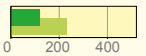

woningzoekenden

	2012	2014
reacties p.won.	85	126
gem.wachttijd	33	41

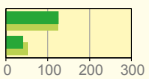

	2012	2014
wil verhuizen	26%	16%

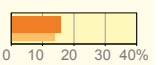

6 De Heuvel / Amstelwijk
Gemeente totaal

Bevolking

Op 1 januari 2015 had de wijk 3142 inwoners: 72 meer dan in 2013. De leeftijdsverdeling komt ongeveer overeen met die in de hele gemeente , maar het aandeel inwoners vanaf 55 jaar is iets lager (32%).
De huishoudensverdeling wijkt veel sterker af. Het aandeel alleenstaanden (54%) is hoger dan in alle andere wijken. Ook wonen er veel eenoudergezinnen (12%). Aan de andere kant is het aandeel paren met en zonder kinderen laag.
In De Heuvel wonen veel inwoners met een niet-westerse etniciteit (41%); in de Amstelwijk is dat aandeel gelijk aan het gemeentelijke percentage: 20%.
De mobiliteit is in beide buurten gemiddeld: 17% van de huishoudens woont korter dan twee jaar op het huidige adres.

Werk en inkomen

Het aandeel huishoudens met een laag inkomen is bovengemiddeld in zowel De Heuvel (48%) als de Amstelwijk (42%). In de totale gemeente is dat 31%.
Het aandeel huishoudens met een bijstandsuitkering en het aantal werkzoekenden zijn hoog. Het aandeel werkzoekenden is tussen 2012 en 2014 gestegen van 12% naar 16%.
Van alle inwoners van 18-64 jaar in de totale wijk heeft 70% betaald werk, waarvan 20% in de eigen gemeente. Die cijfers liggen op een gemiddeld niveau.
In deze wijk zijn 90 bedrijven gevestigd met in totaal 393 arbeidsplaatsen. Deze zijn vooral te vinden in de dienstensector (67%) en de handel en horeca (29%).

Voorzieningen en gezondheid

Het cijfer dat bewoners geven aan het algemene voorzieningenniveau (7,3) ligt op een gemiddeld niveau. De cijfers voor openbaar vervoer en gezondheidsvoorzieningen, maar vooral voor sportvoorzieningen (7,4) en winkels (8,5) zijn relatief hoog. De cijfers voor gezondheids- en welzijnsvoorzieningen en winkels zijn in De Heuvel hoger dan in Amstelwijk.
Het aandeel bewoners dat aan sport doet is relatief laag (49%). Het aantal mensen dat amateurkunst beoefent (14%) is niet significant lager dan gemiddeld. Het aantal mantelzorgers is sinds 2012 gestegen van 9% naar 19% en ligt daarmee op een gemiddeld niveau.

Bevolking

3.142 inwoners

	2013	2015
0-23 jaar	24%	24%
24-54 jaar	44%	44%
55 jaar en ouder	32%	32%

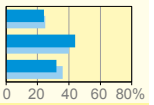

1.772 huishoudens

	2013	2015
alleenstaand	55%	54%
paar zonder kind	12%	13%
paar met kind	21%	21%
eenoudergezin	11%	12%

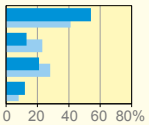

kenmerken bevolking

	2013	2015
niet-westerse etn.	38%	38%
gevestigd afgelopen 24 mnd.	17%	17%

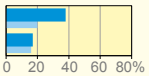

Werk en inkomen

inkomensverdeling

	2010	2012
laag	47%	47%
midden	41%	42%
hoog	12%	11%

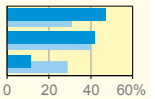

zonder werk

	2013	2015
bijstandsuitkering	10%	12%
werkzoekend*	12%	16%

* 2012 resp. 2014

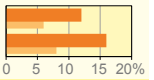

werknemers

	2012	2014
werkt (18-64 jaar)	72%	70%
waarvan in LV	x	20%

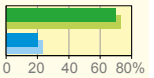

393 arbeidsplaatsen

	2012	2014
- industrie/bouw	3%	4%
- handel/horeca	31%	29%
- diensten	66%	67%

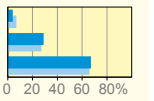

Voorzieningen / gezondheid

rapportcijfers buurtvoorzieningen

	2012	2014
speelmogelijkhed.	6,5	6,9
voorz./act.jeugd	5,2	5,7
voorz./act.ouderer	6,0	6,3
gezondheidsvoorz	7,4	7,6
welzijnsvoorzien.	6,4	6,7
winkels dag.boods	8,3	8,5
sportvoorziening.	6,9	7,4
openb.vervoer	7,9	7,8
voorzieningen tot.	7,2	7,3

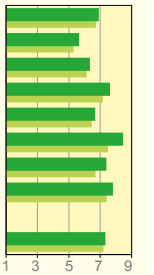

sport en cultuur

	2012	2014
sportdeelname	51%	49%
amat.kunstbeoef.	12%	14%

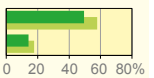

gezondheid

	2012	2014
mantelzorgers	9%	19%

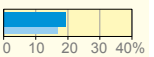

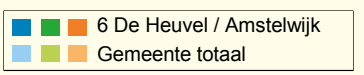

Betrokkenheid/soc.netwerken

betrokkenheid

	2012	2014
goede zaak als bew.bijdragen	62%	70%
wil zelf actief zijn	27%	24%
buurtbetrokkenh.	5,9	6,1

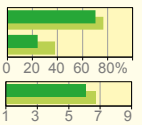

sociale netwerken

	2012	2014
samenl.jong&oud	6,9	6,7
samenl.etnicitet.	6,2	6,1
sociale cohesie	5,2	5,4
contact buurtgen.	65%	61%
gebruik buurthuis	9%	13%
vrijwilliger	24%	23%

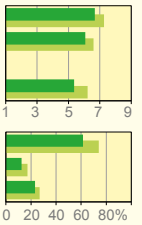

Leefbaarheid

rapportcijfers fysieke woonomgeving

	2012	2014
buurt algemeen	7,1	7,0
onderh.groen	7,1	7,1
onderh.bestrating	6,6	6,5
parkeergelegenh.	6,8	7,0
straatverlichting	7,2	7,3
algemene evaluatie	6,5	6,8

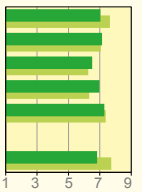

overlast en vervuiling volgens bewoners

(komt vaak voor)	2012	2014
bekladding	4%	3%
vernieling	7%	1%
rommel op straat	34%	30%
hondenpoep	26%	16%
dronken mensen	5%	4%
lastig vallen	3%	1%
overlast jongeren	15%	7%
drugsoverlast	3%	0%
last omwonenden	7%	4%
geluidsoverlast	12%	15%
agressie verkeer	8%	6%
geluidslast verkeer	13%	15%
te hard rijden	16%	16%
parkeeroverlast	19%	14%

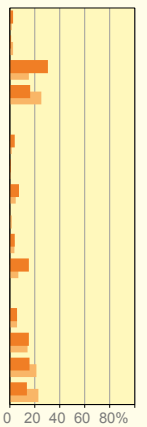

192 meldingen bij de gemeente

	2013	2014	per 100 woningen
APV	2,6	2,8	
wegonderhoud	1,1	1,1	
openbaar groen	1,4	1,7	
verlichting	0,8	0,9	
riolering	0,6	0,4	
straatmeubilair	0,6	1,8	
vervuiling	0,9	2,2	

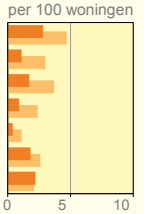

76 incidenten geregistreerd bij politie

	2012	2014	per 100 woningen
vandalisme	1,1	1,4	
sociaal	1,6	1,7	
verkeersongeval	1,8	1,2	

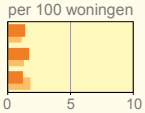

6 De Heuvel / Amstelwijk
Gemeente totaal

Betrokkenheid/sociale netwerken

Het aantal bewoners van de wijk De Heuvel/Amstelwijk dat het een goede zaak vindt als wijkbewoners bijdragen aan verbetering van hun buurt is ongeveer gelijk aan dat in de hele gemeente. Het aantal mensen dat ook bereid is zelf actief te zijn is echter veel lager dan gemiddeld (24%). Ook het rapportcijfer voor betrokkenheid van bewoners bij hun buurt is in beide buurten ondergemiddeld.
De rapportcijfers voor het samenleven van jong en oud en van etniciteiten en de score sociale cohesie zijn relatief laag, vooral in De Heuvel.
Ondergemiddeld is ook het aantal wijkbewoners dat wekelijks contact heeft met buurtgenoten (61%). Het buurthuisbezoek (13%) en het aandeel vrijwilligers (23%) liggen op een gemiddeld niveau.

Leefbaarheid

Het rapportcijfer van bewoners voor hun buurt in het algemeen is in beide buurten lager dan gemiddeld. De cijfers voor onderhoud van groen en bestrating en voor de verlichting liggen in beide buurten rond de gemiddelde scores. Het cijfer voor parkeergelegenheid is in beide buurten relatief hoog. In de Amstelwijk was dit cijfer eerder gedaald van 7,6 in 2010 naar 6,3 in 2012, maar is nu weer gestegen naar 7,2. De score algemene evaluatie (hoe prettig is het om in de buurt te wonen) was in 2012 ook gedaald maar is nu weer iets gestegen.
Het aandeel bewoners dat vindt dat vernieling, hondenpoep, jongerenoverlast en drugsoverlast vaak in de buurt voorkomt is sinds 2012 afgenomen. Wel zijn er nog relatief veel bewoners die vinden dat rommel op straat en geluidsoverlast vaak in de buurt voorkomen. Bij hondenpoep en parkeeroverlast zijn de percentages juist laag.
Bij de gemeente kwamen in 2014 192 meldingen binnen over de openbare ruimte. Dat zijn er iets meer dan in 2013, maar duidelijk minder dan gemiddeld. Vooral over De Heuvel komen weinig meldingen binnen; in Amstelwijk was het aantal in 2014 iets hoger dan gemiddeld. Vooral het aantal meldingen over vervuiling is gestegen.
Bij de politie werden in 2014 76 incidenten leefbaarheid geregistreerd. In alle categorieën ligt het aantal incidenten per 100 woningen rond of iets onder het gemeentelijke gemiddelde. Bij de politiecijfers over leefbaarheid ontlopen de twee buurten elkaar weinig.

Veiligheid

Bewoners geven als rapportcijfer voor de mate van veilig voelen een 7,2. Dat is iets lager dan gemiddeld, vooral in De Heuvel.
Het aandeel bewoners dat vindt dat woninginbraak vaak of soms in de buurt voorkomt was in 2012 sterk gestegen maar daalde nu weer van 63% naar 49% en is daarmee lager dan gemiddeld. Ook het aantal bewoners dat vindt dat jeugdcriminaliteit voorkomt daalde: van 26% naar 17%. Behalve bij woninginbraak zeggen ook bij diefstal uit en schade aan auto's relatief weinig mensen dat dit in de buurt voorkomt. Bij de verschillende geweldsdelicten zijn de cijfers juist relatief hoog. Bij de politie werden in 2014 95 incidenten diefstal en geweld geregistreerd. Geweld komt inderdaad relatief vaak voor. Het aantal fietsendiefstallen stijgt en is nu ook hoger dan gemiddeld. Bij woninginbraak en diefstal uit auto waren de aantallen in 2013 en 2014 lager dan de jaren daarvoor en zijn nu ondergemiddeld.

Algemeen

Relatief veel bewoners (24%) vinden dat hun buurt afgelopen jaar achteruit ging; slechts 6% zag vooruitgang. Het aantal mensen dat voor de komende jaren achteruitgang verwacht is gestegen van 15% naar 24% en daarmee hoger dan gemiddeld.
Gevraagd naar de belangrijkste problemen in de buurt wordt vervuiling vaak genoemd: door 30% (in de Amstelwijk door 50%). Daarmee is vervuiling (vooral zwerfvuil en afval bij containers) duidelijk het meest genoemde probleem in de buurt. Daarentegen worden veel andere zaken juist veel minder dan elders genoemd: parkeren en verkeer (beiden 10%), bestrating en honden/katten (rond 4%) en winkels en openbaar vervoer (rond 1%). Veiligheid/vandalisme, jongeren (vooral hangjeugd) en geluidsoverlast worden door rond de 10% genoemd: ongeveer even vaak als gemiddeld. Onder de categorie overig vallen onder meer sociale problemen en speelvoorzieningen.

Veiligheid

rapportcijfer veiligheid

	2012	2014
cijfer veilig voelen	6,9	7,2

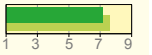

diefstal/geweld (volgens bewoners)

(komt vaak/soms voor)	2012	2014
inbraak woningen	63%	49%
diefstal UIT auto	26%	26%
schade/diefst.auto	34%	32%
fietsendiefstal	42%	34%
geweldsdelicten	22%	20%
bedreiging	18%	16%
straatroof	20%	17%
jeugdcriminaliteit	26%	17%

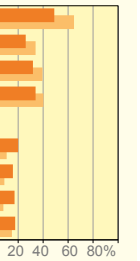

95 incidenten geregistreerd bij politie

	2012	2014	per 100 woningen
woninginbraak	1,5	0,8	
diefst.af/uit auto	1,6	1,0	
fietsendiefstal	0,5	1,6	
geweld	1,6	1,9	

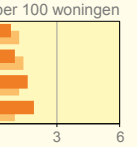

Algemeen

ontwikkeling buurt: afgelopen jaar

	2012	2014
ging vooruit	7%	6%
bleef gelijk	56%	62%
ging achteruit	29%	24%

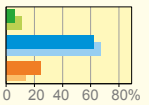

verwachting komende jaren

	2012	2014
gaat vooruit	9%	8%
blijft gelijk	56%	38%
gaat achteruit	15%	24%

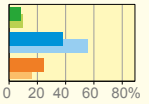

belangrijkste problemen in de buurt

	2014
verkeer	10%
parkeren	10%
vervuiling	30%
bestrating	5%
honden / katten	3%
groen	7%
veiligheid / vandalisme	10%
jongeren	10%
geluidsoverlast	9%
winkels / voorzieningen	1%
openbaar vervoer	0%
overig	22%

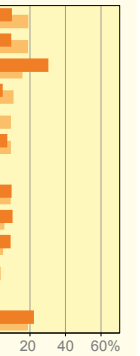

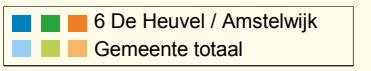

Wijk 7: Damsigt e.o.

De wijk Damsigt en omgeving bestaat uit vier verschillende buurten. De buurt Damsigt heeft 771 woningen, waarvan 60% van voor 1960 en 25% uit 1975. In de Verzetsheldenwijk staan 887 woningen, waarvan 45% uit de jaren 1985-1989. Raadhuiskwartier is de grootste buurt met 963 woningen, waarvan tweederde deel gebouwd in de jaren 50. Sijtwende 3 t/m 5 is een nieuwe buurt met 373 woningen uit de jaren 2003-2009.

Wonen

In de wijk Damsigt e.o. staan relatief veel rijtjeswoningen (55%). Het aandeel etagewoningen is relatief laag (31%), met uitzondering van Sijtwende 3 t/m 5.
In de wijk staan veel eigen woningen, vooral in Damsigt en de Verzetsheldenwijk. Het aandeel corporatiewoningen is in elk van de vier buurten lager dan in de totale gemeente; in Damsigt ontbreken ze geheel.
Het rapportcijfer van bewoners voor de woningen in de buurt en de WOZ-waarde liggen in het Raadhuiskwartier dicht bij de gemiddelden. In de andere drie buurten zijn deze cijfers duidelijk hoger dan in de totale gemeente.
Het aantal reacties per gepubliceerde woning is iets lager dan gemiddeld; de gemiddelde wachttijd is ongeveer gelijk aan die in de hele gemeente. Van de bewoners wil 8% de komende 5 jaar verhuizen. Dat is een relatief laag percentage.

Wonen

2994 woningen

	2013	2015
vrijstaand	4%	4%
2-onder-1-kap	6%	6%
rijtjeswoning	55%	55%
etagewoning	31%	31%
overige won.	3%	3%

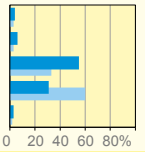

eigendom

	2013	2015
eigen woning	79%	79%
part.verhuur	9%	9%
corporatie	12%	11%

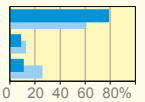

woningkwaliteit

cijfer volgens bew.:	2012	2014
- eigen woning	8,1	8,1
- woningen buurt	7,8	7,9

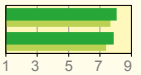

	2013	2015
WOZ-waarde	330	313
	x 1000 €	

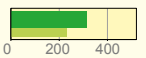

woningzoekenden

	2012	2014
reacties p.won.	115	105
gem.wachttijd	48	61

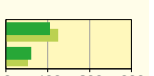

	2012	2014
wil verhuizen	11%	8%

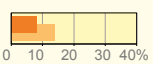

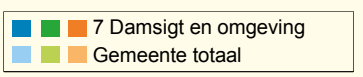

Bevolking

Het aantal inwoners van Damsigt e.o. is sinds 2013 met ongeveer 130 toegenomen van 6826 naar 6954. In alle buurten behalve de Verzetsheldenwijk is het aantal inwoners iets gegroeid. Het percentage jongeren is in alle vier de buurten hoger dan gemiddeld.
Onder de 2822 huishoudens bevinden zich veel paren zonder kinderen (34%) en weinig alleenstaanden (27%). Ook dit geldt voor alle buurten in de wijk.
In Damsigt e.o. wonen weinig inwoners met een niet-westerse etniciteit: 11%. Ook de mobiliteit is ondergemiddeld: 13% van de huishoudens heeft zich de afgelopen twee jaar op het huidige adres gevestigd.
In Sijtwende 3-5 is het aandeel verhuisde huishoudens (19%) iets hoger dan gemiddeld.

Werk en inkomen

In de wijk (en dan vooral in de buurten Damsigt en Verzetsheldenwijk) wonen veel mensen met een hoog inkomen (45%) en weinig mensen met een laag inkomen (20%).
In alle buurten wonen weinig huishoudens met een bijstandsuitkering (2%) en weinig werkzoekenden (4%). Het aantal werkzoekenden stijgt wel sneller dan in de totale gemeente. Ook het percentage inwoners van 18-64 jaar met betaald werk is gestegen (van 71% naar 82%) en daarmee bovengemiddeld. Van hen werkt 30% in de eigen gemeente.
In deze wijk zijn 389 bedrijven gevestigd met in totaal 1156 arbeidsplaatsen. Daarbij is de dienstensector relatief sterk vertegenwoordigd.

Voorzieningen en gezondheid

De cijfers van bewoners voor het algemene voorzieningenniveau en bijna alle afzonderlijke voorzieningen liggen op een gemiddeld niveau. Alleen de cijfers voor het voorzieningenniveau in het algemeen (7,6) en openbaar vervoer (8,0) zijn iets hoger dan gemiddeld. Geen van de cijfers is sinds 2012 significant veranderd.
In Damsigt en Sijtwende 3-5 zijn de bewoners heel tevreden over speelmogelijkheden en voorzieningen/activiteiten voor jongeren. Welzijnsvoorzieningen worden laag beoordeeld in Raadhuiskwartier en winkels krijgen een laag cijfer in de buurt Damsigt.
Relatief veel bewoners (70%) doen aan sport. Het aantal mensen dat amateurkunst beoefent (17%) of mantelzorg geeft (22%) ligt op een gemiddeld niveau.

Bevolking

6.954 inwoners

	2013	2015
0-23 jaar	29%	29%
24-54 jaar	38%	36%
55 jaar en ouder	33%	35%

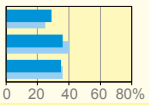

2.822 huishoudens

	2013	2015
alleenstaand	28%	27%
paar zonder kind	34%	34%
paar met kind	31%	31%
eenoudergezin	6%	7%

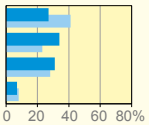

kenmerken bevolking

	2013	2015
niet-westerse etn.	11%	11%
gevestigd afgelopen 24 mnd.	13%	13%

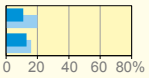

Werk en inkomen

inkomensverdeling

	2010	2012
laag	19%	20%
midden	36%	35%
hoog	45%	45%

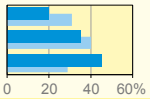

zonder werk

	2013	2015
bijstandsuitkering	1%	2%
werkzoekend*	2%	4%

* 2012 resp. 2014

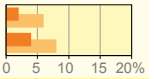

werknemers

	2012	2014
werkt (18-64 jaar)	71%	82%
waarvan in LV	x	30%

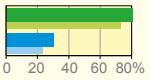

1156 arbeidsplaatsen

	2012	2014
- industrie/bouw	10%	8%
- handel/horeca	24%	10%
- diensten	66%	82%

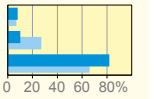

Voorzieningen / gezondheid

rapportcijfers buurtvoorzieningen

	2012	2014
speelmogelijkhed.	6,7	6,8
voorz./act.jeugd	5,4	5,5
voorz./act.ouderer	6,1	6,0
gezondheidsvoorz	7,6	7,4
welzijnsvoorzien.	6,4	6,4
winkels dag.boods	7,6	7,5
sportvoorziening.	7,0	6,9
openb.vervoer	7,7	8,0
voorzieningen tot.	7,6	7,6

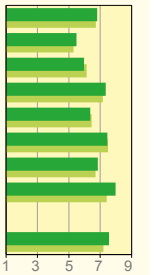

sport en cultuur

	2012	2014
sportdeelname	68%	70%
amat.kunstbeoef.	20%	17%

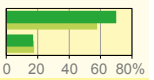

gezondheid

	2012	2014
mantelzorgers	18%	22%

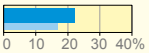

7 Damsigt en omgeving
Gemeente totaal

Betrokkenheid/soc.netwerken

betrokkenheid

	2012	2014
goede zaak als bew.bijdragen	70%	83%
wil zelf actief zijn	42%	47%
buurtbetrokkenh.	7,1	7,1

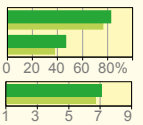

sociale netwerken

	2012	2014
samenl.jong&oud	7,5	7,6
samenl.etnicitet.	7,2	6,9
sociale cohesie	6,8	6,9
contact buurtgen.	78%	81%
gebruik buurthuis	14%	10%
vrijwilliger	29%	32%

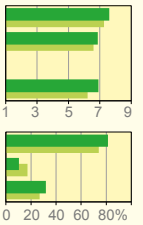

Leefbaarheid

rapportcijfers fysieke woonomgeving

	2012	2014
buurt algemeen	7,9	8,0
onderh.groen	7,2	7,2
onderh.bestrating	6,5	6,5
parkeergelegenh.	6,3	6,3
straatverlichting	7,5	7,3
algemene evaluatie	8,4	8,6

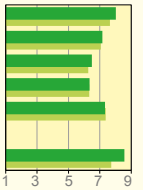

overlast en vervuiling volgens bewoners

(komt vaak voor)	2012	2014
bekladding	2%	1%
vernieling	2%	1%
rommel op straat	6%	4%
hondenpoep	14%	13%
dronken mensen	2%	1%
lastig vallen	1%	0%
overlast jongeren	6%	2%
drugsoverlast	0%	0%
last omwonenden	3%	2%
geluidsoverlast	4%	4%
agressie verkeer	4%	6%
geluidslast verkeer	14%	10%
te hard rijden	17%	18%
parkeeroverlast	22%	16%

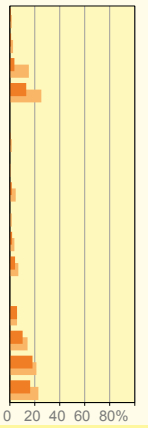

506 meldingen bij de gemeente

	2013	2014	per 100 woningen
APV	2,3	2,8	
wegonderhoud	3,0	2,7	
openbaar groen	5,0	4,4	
verlichting	1,8	2,2	
riolering	1,4	1,0	
straatmeubilair	1,8	1,5	
vervuiling	1,5	2,2	

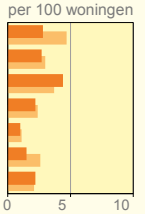

87 incidenten geregistreerd bij politie

	2012	2014	per 100 woningen
vandalisme	1,3	0,8	
sociaal	0,7	0,6	
verkeersongeval	1,4	1,5	

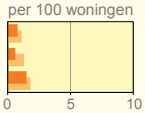

7 Damsigt en omgeving
Gemeente totaal

Betrokkenheid/sociale netwerken

Het aantal bewoners van Damsigt e.o. dat het een goede zaak vindt als de bewoners bijdragen aan verbetering van hun buurt is duidelijk gestegen: van 64% in 2010 naar 70% in 2012 en 83% in 2014. Het percentage is nu bovengemiddeld. Ook hoger dan gemiddeld zijn het aandeel bewoners dat zelf actief wil zijn (47%) en het rapportcijfer voor betrokkenheid van (mede)bewoners bij hun buurt (7,1).
Het rapportcijfer voor het samenleven van jong en oud (7,6) en de sociale cohesie (6,9) zijn relatief hoog, waarbij de buurten elkaar weinig ontlopen. Het cijfer voor samenleven van etniciteiten (6,9) is niet significant hoger dan gemiddeld.
Relatief veel bewoners (81%) hebben wekelijks contact met buurtgenoten. Het aandeel dat wel eens een buurthuis bezoekt (10%) is ondergemiddeld. Het percentage vrijwilligers (32%) is ongeveer gelijk aan dat in de totale gemeente.

Leefbaarheid

Het rapportcijfer van bewoners voor hun buurt in het algemeen is iets hoger dan gemiddeld. De score algemene evaluatie (hoe prettig is het wonen in de buurt?) is in alle buurten duidelijk hoger dan gemiddeld. De cijfers voor onderhoud van groen en bestrating, parkeren en verlichting zijn vrij gemiddeld. Bewoners van Sijtwende 3-5 zijn tevredener over het onderhoud van de bestrating (7,3).
Het aantal bewoners dat vindt dat rommel op straat, hondenpoep, overlast van omwonenden en parkeeroverlast vaak in de buurt voorkomen is laag. Bij jongerenoverlast daalde het aandeel van 6% naar 2% en is nu ook ondergemiddeld. De samenvattende scores overlast, verloedering en verkeersoverlast zijn vooral in de Verzetsheldenwijk sinds 2012 verbeterd.
Bij de gemeente werden in 2014 506 meldingen gedaan over de openbare ruimte. Dat zijn er minder dan gemiddeld. Alleen bij openbaar groen is het aantal meldingen per 100 woningen iets groter dan in de totale gemeente.
Bij de politie werden in 2014 87 incidenten leefbaarheid geregistreerd. Het aantal meldingen over vandalisme is de afgelopen jaren gedaald. In alle drie de categorieën (vandalisme, sociale problemen en verkeersongevallen) is het aantal incidenten per 100 woningen nu lager dan gemiddeld.

Veiligheid

Het rapportcijfer van bewoners voor de mate van veilig voelen ligt in Damsigt e.o. vlak bij het gemiddelde. In geen van de buurten is het cijfer significant hoger of lager dan in de hele gemeente.
Het aantal bewoners dat vindt dat woninginbraak vaak of soms in de buurt voorkomt is iets hoger dan gemiddeld (73%). Bij fietsendiefstal daalde het percentage en is nu lager dan gemiddeld. Ook bij de verschillende geweldsdelicten en jeugdcriminaliteit zijn de cijfers gunstiger dan gemiddeld.
Bij de politie werden in 2014 90 incidenten op gebied van diefstal en geweld geregistreerd. De afgelopen jaren zijn de aantallen in alle categorieën gedaald. Alleen woninginbraak komt nu nog iets vaker voor dan gemiddeld. Bij de andere delicten zijn de aantallen per 100 woningen nu duidelijk lager dan gemiddeld.

Veiligheid

rapportcijfer veiligheid

	2012	2014
cijfer veilig voelen	7,7	7,8

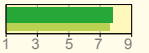

diefstal/geweld (volgens bewoners)

(komt vaak/soms voor)	2012	2014
inbraak woningen	72%	73%
diefstal UIT auto	29%	29%
schade/diefst.auto	46%	43%
fietsendiefstal	41%	31%
geweldsdelicten	3%	5%
bedreiging	4%	2%
straatroof	3%	4%
jeugdcriminaliteit	15%	10%

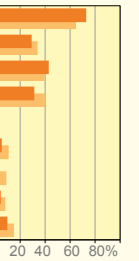

90 incidenten geregistreerd bij politie

	2012	2014
woninginbraak	2,3	1,6
diefst.af/uit auto	1,5	0,7
fietsendiefstal	0,8	0,4
geweld	0,4	0,3

per 100 woningen

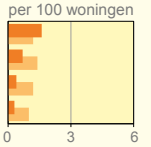

Algemeen

Het aandeel wijkbewoners dat vindt dat hun buurt afgelopen jaar gelijk is gebleven is duidelijk hoger dan gemiddeld (82%). Ook voor de komende jaren verwachten veel mensen dat de buurt gelijk blijft; slechts kleine groepen verwachten achteruitgang (7%) of vooruitgang (5%).
Gevraagd naar de belangrijkste problemen in de buurt worden in de wijk verkeer (23%, onder meer te hard rijden en onveilige situaties) en parkeren (18%) het vaakst genoemd. Daarna volgen groen (15%) en veiligheid/vandalisme (14%), beiden iets vaker dan gemiddeld genoemd. Vervuiling wordt in Damsigt e.o. maar weinig als probleem naar voren gebracht (7%); 10% noemt de bestrating. De restcategorie (21%) omvat onder meer speelplekken en verlichting.

Algemeen

ontwikkeling buurt: afgelopen jaar

	2012	2014
ging vooruit	7%	6%
bleef gelijk	80%	82%
ging achteruit	9%	9%

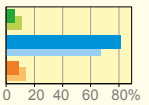

verwachting komende jaren

	2012	2014
gaat vooruit	5%	5%
blijft gelijk	71%	74%
gaat achteruit	4%	7%

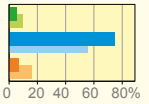

belangrijkste problemen in de buurt

	2014
verkeer	23%
parkeren	18%
vervuiling	7%
bestrating	10%
honden / katten	5%
groen	15%
veiligheid / vandalisme	14%
jongeren	3%
geluidsoverlast	5%
winkels / voorzieningen	1%
openbaar vervoer	1%
overig	21%

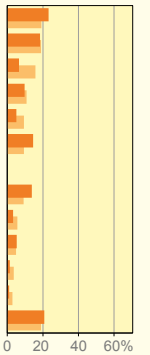

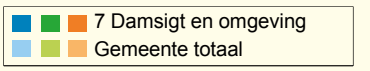

Wijk 8: Essesteijn

De wijk Essesteijn bestaat uit twee buurten: Essesteijn en Nieuw Essesteijn/Zijdezigt. De buurt Essesteijn vormt verreweg het grootste deel van de wijk. De 2469 woningen zijn grotendeels gebouwd in de periode 1971-1976. In de smalle buurt Nieuw Essesteijn/Zijdezigt staan 320 woningen uit de jaren 2002-2004.

Wonen

In de wijk Essesteijn staan in totaal 2789 woningen, met ongeveer net zo veel rijtjes- als etagewoningen. Daarnaast staan er in Nieuw Essesteijn/Zijdezigt nog 34 2-onder-1-kap woningen en in de buurt Essesteijn nog 143 overige woningen (vooral bejaardenwoningen). Relatief veel woningen (28%) worden particulier verhuurd. Het aandeel eigen woningen steeg sinds 2007 van 42% naar 54%. De andere 19% is van de corporaties, vooral etage- en bejaardenwoningen. In Nieuw Essesteijn/Zijdezigt staan alleen eigen woningen.
In Nieuw Essesteijn/Zijdezigt zijn het rapportcijfer dat bewoners geven aan de woningen in de buurt (8,6) en de gemiddelde WOZ-waarde (€ 346.000) heel hoog; in de buurt Essesteijn liggen ze dicht bij de gemiddelde waarden.
Het aantal reacties per gepubliceerde woning in Essesteijn is erg laag; de gemiddelde wachttijd vrijwel gelijk aan het gemiddelde. Ook het aandeel wijkbewoners dat wil verhuizen (12%) is vrij gemiddeld.

Wonen

2789 woningen

	2013	2015
vrijstaand	0%	0%
2-onder-1-kap	1%	1%
rijtjeswoning	49%	49%
etagewoning	45%	45%
overige won.	5%	5%

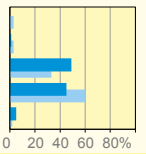

eigendom

	2013	2015
eigen woning	50%	54%
part.verhuur	30%	28%
corporatie	20%	19%

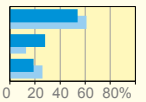

woningkwaliteit

cijfer volgens bew.:	2012	2014
- eigen woning	7,8	7,7
- woningen buurt	7,7	7,6

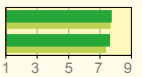

	2013	2015
WOZ-waarde	237	223
	x 1000 €	

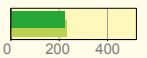

woningzoekenden

	2012	2014
reacties p.won.	27	29
gem.wachttijd	51	53

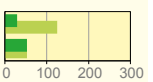

	2012	2014
wil verhuizen	10%	12%

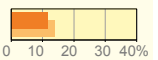

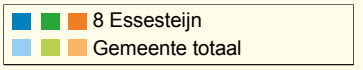

Bevolking

In de buurt Essesteijn wonen relatief veel ouderen vanaf 55 jaar (46%) en weinig jongeren tot 24 jaar (20%). Nieuw Essesteijn/Zijdezigt heeft een veel jongere bevolking: daar is 31% jonger dan 24 jaar en 31% 55 jaar of ouder. Van de 5575 inwoners van de wijk wonen er 788 in Nieuw Essesteijn/Zijdezigt.
De huishoudensverdeling van de 2714 huishoudens is ongeveer gelijk aan die in de totale gemeente. In Nieuw Essesteijn/Zijdezigt wonen echter veel paren zonder kinderen (40%) en maar weinig alleenstaanden (24%). Het aandeel bewoners met een niet-westerse etniciteit is in Essesteijn vrij laag (14%) en in Nieuw Essesteijn/Zijdezigt gemiddeld (20%). De mobiliteit (aantal huishoudens dat korter dan twee jaar op het huidige adres woont) is in de buurt Essesteijn gemiddeld (16%) maar in Nieuw Essesteijn/Zijdezigt laag (9%).

Werk en inkomen

Het aandeel huishoudens met een hoog inkomen is relatief hoog in de buurt Essesteijn (31%) maar vooral in Nieuw Essesteijn/Zijdezigt (54%). In de wijk wonen dan ook maar weinig mensen met een laag inkomen. Het aantal huishoudens met een bijstandsuitkering is heel laag (1%). Het aandeel werkzoekenden is gestegen van 3 naar 5% maar blijft ondergemiddeld. Het percentage inwoners van 18-64 jaar dat werkt (76%) is ongeveer net zo groot als gemiddeld en dat geldt ook voor het aandeel daarvan dat werk heeft binnen de gemeentegrenzen (26%). In de wijk zijn 256 bedrijven gevestigd met in totaal 1267 arbeidsplaatsen, waarvan 70% in de dienstensector.

Voorzieningen en gezondheid

De bewoners geven een bovengemiddeld rapportcijfer voor het algemene voorzieningenniveau (7,8). Ook de cijfers voor ouderen-, welzijns- en sportvoorzieningen, winkels en vooral voor openbaar vervoer (8,5) zijn hoger dan gemiddeld. Alleen gezondheidsvoorzieningen worden lager beoordeeld dan in de hele gemeente (6,5). Deze cijfers zijn sinds 2012 nauwelijks veranderd. De cijfers voor speelmogelijkheden, jongeren- en gezondheidsvoorzieningen en winkels zijn in Nieuw Essesteijn/Zijdezigt hoger dan in de buurt Essesteijn. Het aantal bewoners dat sport (50%) is lager dan gemiddeld. Het aantal mensen dat amateurkunst beoefent of mantelzorg geeft ligt op een gemiddeld niveau.

Bevolking

5.575 inwoners

	2013	2015
0-23 jaar	22%	22%
24-54 jaar	34%	34%
55 jaar en ouder	44%	44%

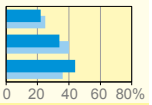

2.714 huishoudens

	2013	2015
alleenstaand	43%	43%
paar zonder kind	22%	22%
paar met kind	29%	28%
eenoudergezin	5%	5%

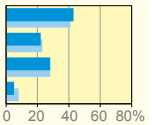

kenmerken bevolking

	2013	2015
niet-westerse etn.	14%	15%
gevestigd afgelopen 24 mnd.	14%	15%

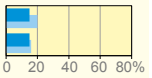

Werk en inkomen

inkomensverdeling

	2010	2012
laag	23%	23%
midden	43%	43%
hoog	34%	34%

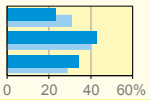

zonder werk

	2013	2015
bijstandsuitkering	1%	1%
werkzoekend*	3%	5%

* 2012 resp. 2014

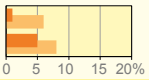

werknemers

	2012	2014
werkt (18-64 jaar)	75%	76%
waarvan in LV	x	26%

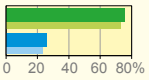

1267 arbeidsplaatsen

	2012	2014
- industrie/bouw	12%	14%
- handel/horeca	18%	16%
- diensten	70%	70%

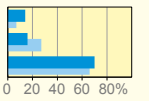

Voorzieningen / gezondheid

rapportcijfers buurtvoorzieningen

	2012	2014
speelmogelijkhed.	7,0	7,0
voorz./act.jeugd	5,4	5,3
voorz./act.ouderer	6,6	6,9
gezondheidsvoorz	6,7	6,5
welzijnsvoorzien.	6,9	7,0
winkels dag.boods	8,2	8,1
sportvoorziening.	7,2	7,3
openb.vervoer	8,5	8,5
voorzieningen tot.	7,6	7,8

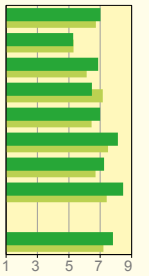

sport en cultuur

	2012	2014
sportdeelname	55%	50%
amat.kunstbeoef.	19%	24%

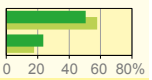

gezondheid

	2012	2014
mantelzorgers	17%	21%

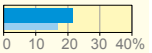

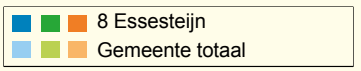

Betrokkenheid/soc.netwerken

betrokkenheid

	2012	2014
goede zaak als bew.bijdragen	70%	77%
wil zelf actief zijn	41%	39%
buurtbetrokkenh.	6,8	7,0

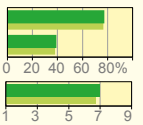

sociale netwerken

	2012	2014
samenl.jong&oud	7,5	7,5
samenl.etnicitet.	7,0	6,9
sociale cohesie	6,4	6,3
contact buurtgen.	78%	79%
gebruik buurthuis	20%	25%
vrijwilliger	29%	30%

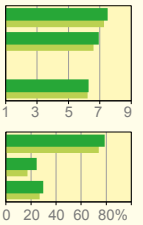

Leefbaarheid

rapportcijfers fysieke woonomgeving

	2012	2014
buurt algemeen	7,9	7,9
onderh.groen	6,8	7,1
onderh.bestrating	6,1	6,3
parkeergelegenh.	6,6	6,8
straatverlichting	7,2	7,2
algemene evaluatie	8,2	8,2

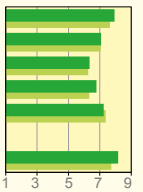

overlast en vervuiling volgens bewoners

(komt vaak voor)	2012	2014
bekladding	1%	2%
vernieling	3%	3%
rommel op straat	7%	5%
hondenpoep	20%	16%
dronken mensen	1%	2%
lastig vallen	0%	1%
overlast jongeren	5%	3%
drugsoverlast	0%	1%
last omwonenden	0%	3%
geluidsoverlast	7%	7%
agressie verkeer	2%	3%
geluidslast verkeer	14%	17%
te hard rijden	19%	20%
parkeeroverlast	23%	23%

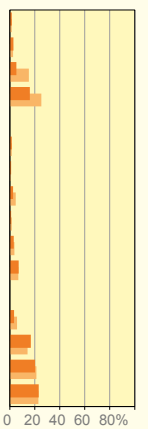

642 meldingen bij de gemeente

	2013	2014	per 100 woningen
APV	4,1	3,4	
wegonderhoud	4,1	3,3	
openbaar groen	9,2	5,9	
verlichting	4,7	5,6	
riolering	0,7	0,8	
straatmeubilair	1,8	2,5	
vervuiling	1,8	1,5	

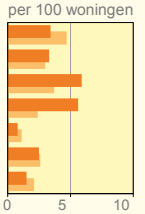

81 incidenten geregistreerd bij politie

	2012	2014	per 100 woningen
vandalisme	1,1	0,8	
sociaal	0,4	1,0	
verkeersongeval	1,2	1,1	

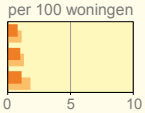

8 Essesteijn
Gemeente totaal

Betrokkenheid/sociale netwerken

Het aantal bewoners dat het een goede zaak vindt als bewoners een bijdrage leveren aan verbetering van hun buurt (77%) of daar zelf toe bereid is (39%) is net zo hoog als in de gemeente als geheel. Het rapportcijfer voor betrokkenheid van buurtbewoners is in Essesteijn redelijk gemiddeld (6,9) maar in Nieuw Essesteijn/Zijdezigt duidelijk hoger (7,6).
De rapportcijfers voor het samenleven van jong en oud en van etniciteiten zijn iets hoger dan gemiddeld, vooral in Nieuw Essesteijn/Zijdezigt. De sociale cohesie is in de buurt Essesteijn gemiddeld (score 6,2) maar in Nieuw Essesteijn/Zijdezigt relatief groot (7,1).
Rond het gemiddelde liggen de aandelen bewoners die wekelijks contact hebben met buurtgenoten (79%), een buurthuis bezoeken (25%) of vrijwilligerswerk doen (30%).

Leefbaarheid

Het rapportcijfer voor de buurt in het algemeen is in beide buurten van Essesteijn bovengemiddeld: 7,9. Ook de score algemene evaluatie van de buurt is in beide buurten hoger dan gemiddeld. De cijfers voor onderhoud van groen en bestrating en voor de verlichting liggen dicht bij de gemiddelden. Het rapportcijfer voor parkeergelegenheid is in de buurt Essesteijn hoog (6,9) maar in Nieuw Essesteijn/Zijdezigt lager (5,9). Het cijfer voor groenonderhoud is iets hoger dan in 2012.
Het aantal bewoners dat vindt dat rommel op straat, hondenpoep en agressief verkeersgedrag vaak in de buurt voorkomt is lager dan in de totale gemeente. Bij andere sociale overlast, vernieling en verkeersproblemen wijken de cijfers niet significant af van de gemiddelden. Overlast van omwonenden wordt iets vaker gemeld dan in 2012. In Nieuw Essesteijn/Zijdezigt ervaren de bewoners minder vervuiling dan in Essesteijn; bij overlast en verkeersoverlast zijn de verschillen niet significant.
Bij de gemeente kwamen in 2014 642 meldingen binnen. Dat zijn er (per 100 woningen) duidelijk meer dan elders, vooral in de categorieën groen en verlichting. Vooral in de buurt Essesteijn is het aantal meldingen relatief hoog.
Het aantal bij de politie geregistreerde incidenten leefbaarheid (81 in 2011) is in alle categorieën lager dan in de totale gemeente. Wel was het aantal incidenten sociale problemen in 2014 hoger dan in de twee voorgaande jaren.

Veiligheid

Het rapportcijfer voor de mate van veilig voelen is ongeveer gelijk aan dat in de totale gemeente (7,7). Dit cijfer is de afgelopen jaren niet veranderd.
Het aantal bewoners dat vindt dat diefstal uit auto's vaak of soms in de buurt voorkomt is iets hoger dan in de gemeente als geheel. Het aantal mensen dat vindt dat geweld, bedreiging en jeugdcriminaliteit in de buurt voorkomen is juist ondergemiddeld. Bij de andere delicten is er geen verschil tussen de beleving in de wijk Essesteijn en in de complete gemeente. In de buurt Essesteijn ervaren de bewoners meer diefstallen in de buurt dan in Nieuw Essesteijn/Zijdezigt.
Bij de politie werden in 2014 125 incidenten veiligheid geregistreerd. Bij diefstal uit/vanaf auto zijn de aantallen per 100 woningen iets hoger dan gemiddeld en bij geweld duidelijk lager. Het aantal woninginbraken is de laatste jaren gedaald.

Algemeen

Driekwart van de bewoners van de wijk Essesteijn vindt dat hun buurt gelijk is gebleven; een relatief kleine groep van 5% vindt dat deze vooruit ging. Voor de komende jaren verwacht 65% dat hun buurt gelijk zal blijven. Het aandeel dat achteruitgang verwacht is iets gestegen van 6% naar 12%; 6% verwacht vooruitgang.
Gevraagd naar de belangrijkste problemen in de buurt worden parkeren (door 21%), verkeer (15%, vooral te hard rijden) en groen (13%) het vaakst genoemd. Groepen van rond de 10% noemen bestrating, veiligheid/vandalisme en geluidsoverlast. Vervuiling, honden/katten, winkels/voorzieningen en openbaar vervoer worden relatief weinig als problemen naar voren gebracht. De restcategorie overig omvat onder meer verlichting en sociale problemen.

Veiligheid

rapportcijfer veiligheid

	2012	2014
cijfer veilig voelen	7,7	7,7

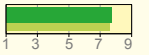

diefstal/geweld (volgens bewoners)

(komt vaak/soms voor)	2012	2014
inbraak woningen	74%	70%
diefstal UIT auto	43%	42%
schade/diefst.auto	42%	36%
fietsendiefstal	40%	41%
geweldsdelicten	7%	4%
bedreiging	6%	5%
straatroof	10%	10%
jeugdcriminaliteit	12%	10%

125 incidenten geregistreerd bij politie

	2012	2014
woninginbraak	2,1	0,9
diefst.af/uit auto	2,2	2,0
fietsendiefstal	0,7	1,1
geweld	0,3	0,5

per 100 woningen

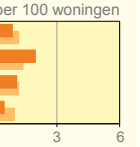

Algemeen

ontwikkeling buurt: afgelopen jaar

	2012	2014
ging vooruit	8%	5%
bleef gelijk	73%	77%
ging achteruit	13%	10%

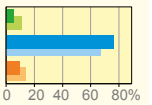

verwachting komende jaren

	2012	2014
gaat vooruit	6%	6%
blijft gelijk	72%	65%
gaat achteruit	6%	12%

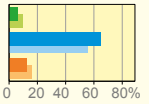

belangrijkste problemen in de buurt

	2014
verkeer	15%
parkeren	21%
vervuiling	6%
bestrating	11%
honden / katten	3%
groen	13%
veiligheid / vandalisme	9%
jongeren	3%
geluidsoverlast	8%
winkels / voorzieningen	1%
openbaar vervoer	0%
overig	19%

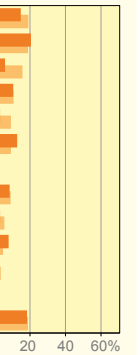

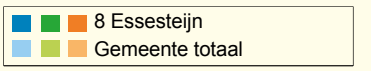

Wijk 9: Voorburg Midden/Oud

De wijk Voorburg Midden/Oud bestaat uit twee buurten. Voorburg Midden telt 4154 woningen uit diverse perioden vanaf de jaren 50. In Voorburg Oud is ongeveer 80% van de 3115 woningen al gebouwd voor 1940. In totaal staan er in de twee buurten 7270 woningen, waarmee Voorburg Midden/Oud verreweg de grootste wijk is die in deze atlas wordt onderscheiden.

Wonen

De verdeling over bouwwijzen in deze wijk is vrijwel gelijk aan die in de totale gemeente. Er is wel verschil tussen de buurten, want in Voorburg Midden maken etagewoningen 85% van de voorraad uit terwijl in Voorburg Oud ruim de helft van de woningen bestaat uit rijtjeswoningen.
Ook de verdeling naar eigendom komt overeen met die in de hele gemeente, maar in Voorburg Midden zijn er meer huurwoningen (24% van de corporaties en 21% particuliere verhuur).
Het rapportcijfer van bewoners voor woningen in de buurt is in Voorburg Midden gemiddeld (7,3) en in Oud iets hoger (7,9). De WOZ-waarde is in Voorburg Midden lager en in Oud hoger dan gemiddeld.
Het aantal reacties per gepubliceerde woning is gestegen en in beide buurten iets hoger dan gemiddeld. De wachttijd is in Voorburg Midden gemiddeld en in Oud iets hoger. Het aandeel mensen dat wil verhuizen (11%) wijkt niet significant af van dat in de hele gemeente.

Wonen

7270 woningen

	2013	2015
vrijstaand	2%	2%
2-onder-1-kap	4%	4%
rijtjeswoning	30%	30%
etagewoning	62%	62%
overige won.	2%	2%

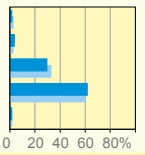

eigendom

	2013	2015
eigen woning	64%	64%
part.verhuur	14%	15%
corporatie	22%	21%

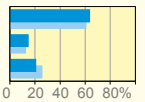

woningkwaliteit

cijfer volgens bew.:	2012	2014
- eigen woning	7,8	7,8
- woningen buurt	7,6	7,6

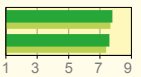

	2013	2015
WOZ-waarde	268	253
	x 1000 €	

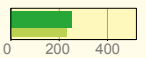

woningzoekenden

	2012	2014
reacties p.won.	101	148
gem.wachttijd	54	56

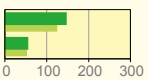

	2012	2014
wil verhuizen	11%	11%

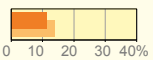

9 Voorburg Midden / Oud
Gemeente totaal

Bevolking

In Voorburg Midden en Oud wonen in totaal 14.238 mensen: 222 meer dan in 2013. In Voorburg Midden wonen relatief veel ouderen vanaf 55 jaar (42%). Voorburg Oud heeft een jongere bevolking.
In Voorburg Midden maken alleenstaanden een groot deel van de huishoudens uit (53%) en wonen weinig paren zonder kinderen. In de buurt Voorburg Oud zijn paren zonder kinderen juist oververtegenwoordigd (32%).
In Voorburg Oud is het aandeel inwoners met een niet-westerse etniciteit (11%) half zo hoog als in de gemeente als geheel. In Voorburg Midden is dit percentage gemiddeld: 22%. De mobiliteit ligt in beide buurten rond het gemiddelde (16%).

Werk en inkomen

Het aantal mensen met een hoog inkomen is in Voorburg Oud hoog (47%) en in Voorburg Midden iets lager dan gemiddeld (25%).
Het aantal bijstandsuitkeringen en werkzoekenden zijn in Voorburg Oud laag (2 resp. 4%) maar in Voorburg Midden vrij gemiddeld (6 resp. 10%). Net als elders in de gemeente is het aantal werkzoekenden gestegen.
Het percentage inwoners van 18-64 jaar dat werkt (78%) is ongeveer net zo groot als gemiddeld en dat geldt ook voor het aandeel daarvan dat werk heeft binnen de gemeentegrenzen (24%).
Bij de 991 bedrijven die in de wijk zijn gevestigd werken in totaal 5305 mensen, vooral in de dienstensector.

Voorzieningen en gezondheid

Het rapportcijfer dat bewoners geven aan het algemene voorzieningenniveau is in beide buurten hoger dan gemiddeld: 7,7 in Midden en 7,9 in Oud. Vooral de winkels (8,5), openbaar vervoer (8,1) en gezondheidsvoorzieningen (7,8) worden relatief hoog beoordeeld.
Geen van de cijfers is sinds 2012 significant veranderd.
De twee buurten ontlopen elkaar weinig, bij geen van de voorzieningen is er een significant verschil tussen Oud en Midden.
Het aantal bewoners dat aan sport doet (62%), amateurkunst beoefent (21%) of mantelzorg geeft (16%) is ongeveer net zo groot als in de totale gemeente en sinds 2012 niet of nauwelijks veranderd.

Bevolking

14.238 inwoners

	2013	2015
0-23 jaar	24%	24%
24-54 jaar	38%	38%
55 jaar en ouder	39%	38%

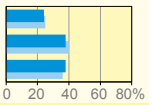

7.092 huishoudens

	2013	2015
alleenstaand	44%	44%
paar zonder kind	21%	21%
paar met kind	28%	27%
eenoudergezin	7%	7%

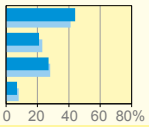

kenmerken bevolking

	2013	2015
niet-westerse etn.	15%	17%
gevestigd afgelopen 24 mnd.	15%	16%

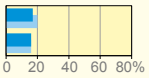

Werk en inkomen

inkomensverdeling

	2010	2012
laag	28%	29%
midden	37%	36%
hoog	35%	35%

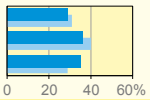

zonder werk

	2013	2015
bijstandsuitkering	4%	4%
werkzoekend*	4%	7%

* 2012 resp. 2014

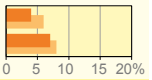

werknemers

	2012	2014
werkt (18-64 jaar)	71%	78%
waarvan in LV	x	24%

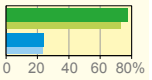

5305 arbeidsplaatsen

	2012	2014
- industrie/bouw	3%	3%
- handel/horeca	27%	25%
- diensten	70%	72%

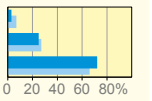

Voorzieningen / gezondheid

rapportcijfers buurtvoorzieningen

	2012	2014
speelmogelijkhed.	6,7	6,9
voorz./act.jeugd	5,1	5,5
voorz./act.ouderer	6,5	6,4
gezondheidsvoorz	7,7	7,8
welzijnsvoorzien.	6,2	6,5
winkels dag.boods	8,2	8,5
sportvoorziening.	6,9	7,0
openb.vervoer	8,0	8,1
voorzieningen tot.	7,5	7,8

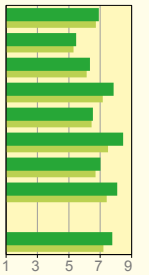

sport en cultuur

	2012	2014
sportdeelname	59%	62%
amat.kunstbeoef.	21%	21%

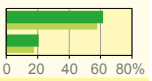

gezondheid

	2012	2014
mantelzorgers	19%	16%

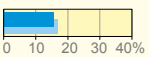

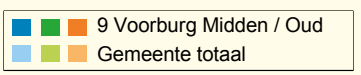

Betrokkenheid/soc.netwerken

betrokkenheid

	2012	2014
goede zaak als bew.bijdragen	75%	76%
wil zelf actief zijn	39%	39%
buurtbetrokkenh.	6,8	7,0

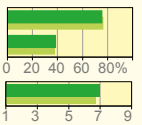

sociale netwerken

	2012	2014
samenl.jong&oud	7,4	7,4
samenl.etnicitet.	6,7	6,7
sociale cohesie	6,4	6,6
contact buurtgen.	77%	81%
gebruik buurthuis	13%	12%
vrijwilliger	28%	28%

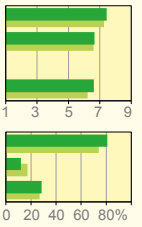

Leefbaarheid

rapportcijfers fysieke woonomgeving

	2012	2014
buurt algemeen	7,8	8,0
onderh.groen	7,1	7,3
onderh.bestrating	6,3	6,4
parkeergelegenh.	6,3	6,6
straatverlichting	7,6	7,7
algemene evaluatie	8,1	8,1

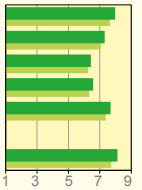

overlast en vervuiling volgens bewoners

(komt vaak voor)	2012	2014
bekladding	2%	0%
vernieling	2%	2%
rommel op straat	18%	15%
hondenpoep	21%	21%
dronken mensen	1%	0%
lastig vallen	0%	0%
overlast jongeren	4%	4%
drugsoverlast	0%	1%
last omwonenden	2%	3%
geluidsoverlast	5%	8%
agressie verkeer	3%	7%
geluidslast verkeer	17%	15%
te hard rijden	24%	23%
parkeeroverlast	25%	24%

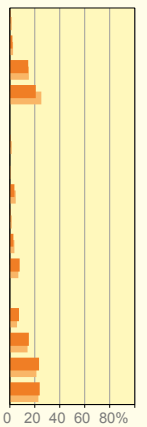

1486 meldingen bij de gemeente

	2013	2014	per 100 woningen
APV	5,4	4,8	
wegonderhoud	4,3	4,0	
openbaar groen	3,8	3,5	
verlichting	1,6	1,6	
riolering	1,6	1,4	
straatmeubilair	2,4	2,5	
vervuiling	2,8	2,7	

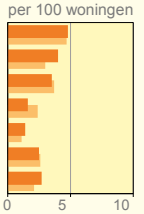

314 incidenten geregistreerd bij politie

	2012	2014	per 100 woningen
vandalisme	1,1	1,0	
sociaal	1,0	1,2	
verkeersongeval	2,2	2,1	

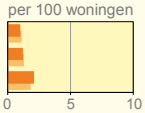

9 Voorburg Midden / Oud
Gemeente totaal

Betrokkenheid/sociale netwerken

Het aantal wijkbewoners dat het een goede zaak vindt als bewoners bijdragen aan verbetering van hun buurt (76%) is net zo groot als in de totale gemeente. Dat geldt ook voor het aandeel dat daar zelf toe bereid is (39%). Het rapportcijfer voor betrokkenheid van bewoners is in Voorburg Oud vrij hoog (7,3) en in Voorburg Midden vrij gemiddeld (6,6).
De rapportcijfers voor het samenleven van jong en oud (7,4) en van verschillende etnische groepen (6,7) liggen ook dichtbij de gemiddelden en zijn sinds 2010 weinig veranderd. Het cijfer voor samenleven van jong en oud is in Voorburg Oud gunstiger dan in Midden. De sociale cohesie is in Voorburg Oud relatief hoog (score 7,0) en in Midden vrijwel gelijk aan het gemiddelde (6,3). Relatief veel bewoners hebben wekelijks contact met buurtgenoten (81%). Slechts weinig mensen bezochten de afgelopen twee jaar een buurthuis: 12%. Het percentage vrijwilligers is vrij gemiddeld (28%).

Leefbaarheid

Het rapportcijfer voor de buurt in het algemeen is weinig veranderd (8,0) en iets hoger dan gemiddeld. De score algemene evaluatie van de buurt (hoe prettig is het om er te wonen?) is in Voorburg Oud gunstig (8,6) en in Midden gemiddeld (7,7). De rapportcijfers voor onderhoud en parkeren zijn vrijwel gelijk aan de gemiddelden, terwijl de straatverlichting iets hoger wordt beoordeeld dan in de hele gemeente.
Het aantal bewoners dat vindt dat diverse vormen van vervuiling, overlast en verkeersproblemen vaak in de buurt voorkomen wijkt op geen enkel aspect significant af van de gemeentelijke gemiddelden. Het verschil tussen Voorburg Midden en Oud is heel beperkt. De cijfers zijn sinds 2012 ook nauwelijks veranderd.
Bij de gemeente kwamen in 2014 1486 meldingen binnen. Per 100 woningen zijn dat er ongeveer net zo veel als in de gemeente als geheel. De cijfers zijn sinds 2013 weinig veranderd. Er is niet veel verschil tussen de twee buurten, maar in Oud waren er de laatste twee jaar meer meldingen over riolering en straatmeubilair en in Midden over vervuiling.
Bij de politie werden in 2014 314 incidenten leefbaarheid geregistreerd. In elk van de categorieën (vandalisme, sociale problemen en verkeersongevallen) zijn er dat per 100 woningen (in beide buurten) ongeveer net zo veel als in de totale gemeente.

Veiligheid

Het rapportcijfer voor de mate van veilig voelen is in Voorburg Midden ongeveer net zo hoog als gemiddeld (7,5) en in Voorburg Oud iets hoger (8,1). Op wijkniveau is het cijfer sinds 2012 nauwelijks veranderd.
Het aantal bewoners dat vindt dat diverse vormen van diefstal en geweld vaak of soms in de buurt voorkomen is net zo groot als gemiddeld. Wel is het aantal mensen dat vindt dat geweldsdelicten voorkomen sinds 2012 gestegen van 5% naar 12%. De samenvattende scores vermogensdelicten en dreiging laten zien dat er nauwelijks verschil is tussen de twee buurten.
Bij de politie werden in 2014 431 incidenten veiligheid geregistreerd. Bij woninginbraak en diefstal uit/vanaf auto's waren de cijfers in 2013 en 2014 lager dan in 2011 en 2012, maar nog wel iets hoger dan gemiddeld. Bij fietsendiefstal en geweld waren de cijfers in 2014 ongeveer net zo hoog als in de hele gemeente.

Algemeen

Van de bewoners van Voorburg Midden/Oud vindt 72% dat hun buurt afgelopen jaar gelijk bleef. Voor de komende jaren denkt 63% dat de buurt gelijk zal blijven. Relatief weinig bewoners verwachten dat hun buurt komende jaren achteruit zal gaan (10%), terwijl 6% een vooruitgang verwacht.
De rangorde van grootste problemen in de buurt is vrijwel exact gelijk aan die in de totale gemeente. Geen enkel probleem wordt in Voorburg Midden en Oud vaker genoemd dan gemiddeld en slechts een probleem minder vaak: openbaar vervoer (0%). De drie meestgenoemde problemen zijn: verkeer (23%, onder meer te hard rijden en in Midden vooral fietsen waar dat niet mag), parkeren (15%) en vervuiling (15%, onder meer ontbreken van containers en zwerfvuil, mede door vogels die vuilniszakken kapotmaken). Groepen van rond de 10% noemen bestrating, groen, honden/katten of veiligheid/vandalisme.

Veiligheid

rapportcijfer veiligheid

	2012	2014
cijfer veilig voelen	7,7	7,8

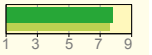

diefstal/geweld (volgens bewoners)

(komt vaak/soms voor)	2012	2014
inbraak woningen	68%	63%
diefstal UIT auto	41%	36%
schade/diefst.auto	48%	44%
fietsendiefstal	47%	44%
geweldsdelicten	5%	12%
bedreiging	5%	8%
straatroof	7%	9%
jeugdcriminaliteit	17%	16%

431 incidenten geregistreerd bij politie

	2012	2014 per 100 woningen
woninginbraak	2,2	1,6
diefst.af/uit auto	2,4	1,9
fietsendiefstal	2,4	1,5
geweld	1,1	0,9

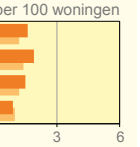

Algemeen

ontwikkeling buurt: afgelopen jaar

	2012	2014
ging vooruit	7%	10%
bleef gelijk	77%	72%
ging achteruit	12%	10%

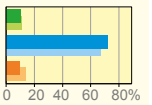

verwachting komende jaren

	2012	2014
gaat vooruit	7%	6%
blijft gelijk	67%	63%
gaat achteruit	7%	10%

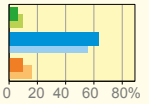

belangrijkste problemen in de buurt

	2014
verkeer	23%
parkeren	15%
vervuiling	15%
bestrating	10%
honden / katten	9%
groen	10%
veiligheid / vandalisme	8%
jongeren	7%
geluidsoverlast	6%
winkels / voorzieningen	4%
openbaar vervoer	0%
overig	14%

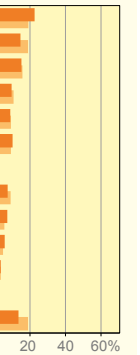

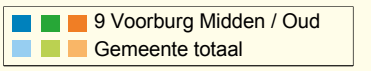

Wijk 10: Bovenveen

De wijk Bovenveen bestaat uit een enkele buurt met dezelfde naam. Bijna 70% van de woningen werd gebouwd in de jaren 50 en 60. Kleinere aantallen woningen zijn ouder (14%) of werden gebouwd in de periode 1980-2010 (17%).

Wonen

In de wijk Bovenveen staan in totaal 3791 woningen. Dit zijn voornamelijk etagewoningen (88%) en daarnaast een aantal rijtjeswoningen (12%). Ruim de helft van de woningen is eigendom van de bewoner en 37% wordt verhuurd door de corporaties.
De bewoners waarderen de woningen in de buurt lager dan gemiddeld met een rapportcijfer 6,8. De gemiddelde WOZ-waarde is eveneens vrij laag: € 162.000. Het aantal reacties op de door de corporaties gepubliceerde woningen ligt op een gemiddeld niveau (131) en dat geldt ook voor de gemiddelde wachttijd (52 maanden). Het aantal bewoners dat van plan is om binnen 5 jaar te gaan verhuizen (19%) is niet significant hoger dan in de totale gemeente.

Wonen

3791 woningen

	2013	2015
vrijstaand	0%	0%
2-onder-1-kap	0%	0%
rijtjeswoning	12%	12%
etagewoning	88%	88%
overige won.	0%	0%

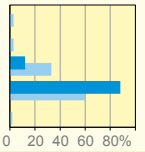

eigendom

	2013	2015
eigen woning	54%	54%
part.verhuur	9%	9%
corporatie	37%	37%

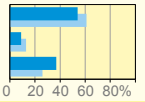

woningkwaliteit

cijfer volgens bew.:	2012	2014
- eigen woning	7,4	7,4
- woningen buurt	7,0	6,8

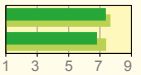

	2013	2015
WOZ-waarde	172	162
	x 1000 €	

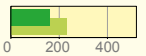

woningzoekenden

	2012	2014
reacties p.won.	105	131
gem.wachttijd	40	52

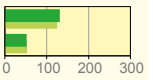

	2012	2014
wil verhuizen	21%	19%

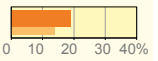

10 Bovenveen
Gemeente totaal

Bevolking

In Bovenveen wonen 6930 inwoners: ongeveer 180 meer dan in 2013. Het aantal ouderen vanaf 55 jaar (29%) is lager dan in de totale gemeente.
Onder de 3760 huishoudens bevinden zich veel alleenstaanden: 51%. Het aantal paren met en zonder kinderen is lager dan gemiddeld.
De wijk heeft relatief veel inwoners met een niet-westerse etniciteit: 30%. De mobiliteit ligt op een gemiddeld niveau: 17% van de huishoudens heeft zich de afgelopen twee jaar gevestigd.

Werk en inkomen

In vergelijking met de totale gemeente wonen in Bovenveen veel mensen met een laag inkomen (40%) en weinig mensen met een hoog inkomen (20%). Deze cijfers komen overigens wel exact overeen met het landelijke totaal en zijn sinds 2010 niet veranderd.
Het aantal huishoudens met een bijstandsuitkering (11%) en het percentage werkzoekenden (11% van inwoners 15-64 jaar) zijn bovengemiddeld en de afgelopen twee jaar gestegen. Het aantal inwoners van 18-64 jaar met betaald werk is relatief laag (61%); 18% van hen werkt in de eigen gemeente.
Bij de 314 bedrijven die in de wijk zijn gevestigd werken 716 personen. Van hen werken er relatief veel in de industrie/bouw of in de handel/horeca en weinig in de dienstensector.

Voorzieningen en gezondheid

De rapportcijfers die bewoners geven aan de voorzieningen in hun buurt liggen over het algemeen op een gemiddeld niveau. Relatief hoge cijfers geven de bewoners echter aan het openbaar vervoer (8,2) en aan de gezondheidsvoorzieningen in de buurt (7,6).
Het rapportcijfer voor jeugdvoorzieningen is sinds 2012 gestegen van 4,8 naar 5,4. De cijfers voor andere voorzieningen bleven ongeveer gelijk.
Het aantal bewoners dat aan sport doet is sinds 2012 gedaald van 62% naar 50% en is nu lager dan gemiddeld. Het aantal mensen dat amateurkunst beoefent (16%) of mantelzorg geeft (16%) is ongeveer net zo hoog als in de hele gemeente.

Bevolking

6.930 inwoners

	2013	2015
0-23 jaar	22%	23%
24-54 jaar	49%	49%
55 jaar en ouder	29%	29%

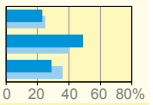

3.760 huishoudens

	2013	2015
alleenstaand	52%	51%
paar zonder kind	17%	18%
paar met kind	23%	22%
eenoudergezin	8%	8%

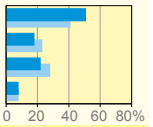

kenmerken bevolking

	2013	2015
niet-westerse etn.	29%	30%
gevestigd afgelopen 24 mnd.	16%	17%

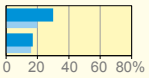

Werk en inkomen

inkomensverdeling

	2010	2012
laag	40%	40%
midden	40%	40%
hoog	20%	20%

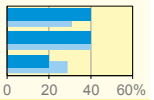

zonder werk

	2013	2015
bijstandsuitkering	9%	11%
werkzoekend*	8%	11%

* 2012 resp. 2014

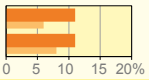

werknemers

	2012	2014
werkt (18-64 jaar)	68%	61%
waarvan in LV	x	18%

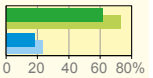

716 arbeidsplaatsen

	2012	2014
- industrie/bouw	14%	17%
- handel/horeca	32%	38%
- diensten	54%	45%

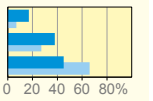

Voorzieningen / gezondheid

rapportcijfers buurtvoorzieningen

	2012	2014
speelmogelijkhed.	6,8	6,8
voorz./act.jeugd	4,8	5,4
voorz./act.ouderer	6,2	6,3
gezondheidsvoorz	7,6	7,6
welzijnsvoorzien.	6,7	6,8
winkels dag.boods	7,7	7,7
sportvoorziening.	6,7	6,9
openb.vervoer	8,3	8,2
voorzieningen tot.	7,2	7,2

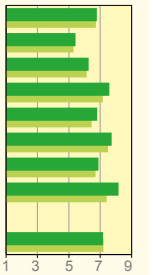

sport en cultuur

	2012	2014
sportdeelname	62%	50%
amat.kunstbeoef.	16%	16%

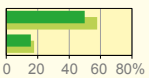

gezondheid

	2012	2014
mantelzorgers	13%	16%

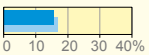

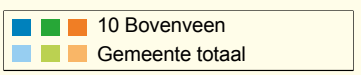

Betrokkenheid/soc.netwerken

betrokkenheid

	2012	2014
goede zaak als bew.bijdragen	73%	78%
wil zelf actief zijn	35%	35%
buurtbetrokkenh.	5,9	6,3

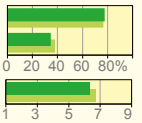

sociale netwerken

	2012	2014
samenl.jong&oud	7,0	6,9
samenl.etnicitet.	6,6	6,3
sociale cohesie	5,6	5,5
contact buurtgen.	62%	69%
gebruik buurthuis	18%	19%
vrijwilliger	21%	24%

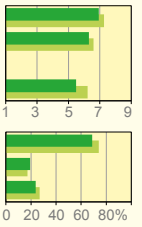

Leefbaarheid

rapportcijfers fysieke woonomgeving

	2012	2014
buurt algemeen	7,2	7,2
onderh.groen	7,1	7,1
onderh.bestrating	6,4	6,4
parkeergelegenh.	6,4	6,2
straatverlichting	7,3	7,3
algemene evaluatie	7,1	7,0

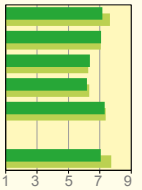

overlast en vervuiling volgens bewoners

(komt vaak voor)	2012	2014
bekladding	2%	4%
vernieling	5%	4%
rommel op straat	22%	17%
hondenpoep	33%	30%
dronken mensen	1%	2%
lastig vallen	1%	3%
overlast jongeren	7%	11%
drugsoverlast	2%	5%
last omwonenden	5%	5%
geluidsoverlast	9%	4%
agressie verkeer	5%	9%
geluidslast verkeer	9%	8%
te hard rijden	18%	23%
parkeeroverlast	19%	24%

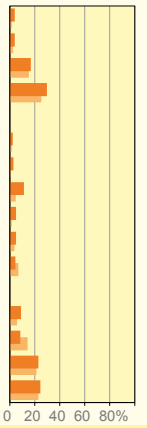

652 meldingen bij de gemeente

	2013	2014	per 100 woningen
APV	5,5	5,5	
wegonderhoud	3,1	2,4	
openbaar groen	2,6	2,8	
verlichting	1,3	1,3	
riolering	1,0	0,6	
straatmeubilair	1,8	2,0	
vervuiling	2,2	2,6	

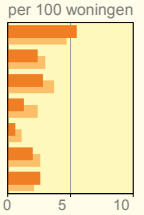

152 incidenten geregistreerd bij politie

	2012	2014	per 100 woningen
vandalisme	1,1	1,2	
sociaal	1,6	1,5	
verkeersongeval	1,5	1,3	

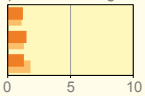

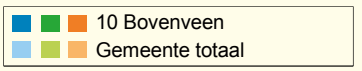

Betrokkenheid/sociale netwerken

Ruim driekwart van de bewoners in Bovenveen vindt het een goede zaak als bewoners actief bijdragen aan verbetering van hun buurt, terwijl 35% ook bereid is zelf een bijdrage te leveren. Die cijfers liggen op een gemiddeld niveau. Het rapportcijfer voor de betrokkenheid van bewoners is relatief laag, maar sinds 2012 wel gestegen van 5,9 naar 6,3.
Het rapportcijfer dat bewoners geven voor samenleven van jong en oud is iets lager dan gemiddeld (6,9). Het cijfer voor het samenleven van verschillende etniciteiten is niet significant lager dan gemiddeld (6,3). Wel laag is de sociale cohesie met een score van 5,5.
Het aandeel bewoners dat minimaal eens per week contact heeft met buurtgenoten (69%), een buurthuis bezocht (19%) of vrijwilligerswerk doet (24%) zijn net zo hoog als in de totale gemeente.

Leefbaarheid

De bewoners beoordelen hun buurt in het algemeen lager dan gemiddeld met een 7,2. Ook de score algemene evaluatie van de buurt (hoe prettig is het om in de buurt te wonen?) is laag: 7,0. De rapportcijfers voor onderhoud, parkeren en straatverlichting liggen echter op een gemiddeld niveau. Al deze cijfers zijn de afgelopen jaren ook niet significant veranderd.
Het aandeel bewoners dat vindt dat verschillende vormen van overlast en vervuiling vaak in de buurt voorkomen is ongeveer net zo hoog als gemiddeld. Alleen bij jongerenoverlast (11%) en drugsoverlast (5%) zijn die percentages iets hoger. Geluidsoverlast door verkeer wordt juist relatief weinig genoemd (8%). Geen van deze cijfers is significant hoger of lager dan in 2012.
Bij de gemeente werden in 2014 652 meldingen ingediend over de buitenruimte. Dat zijn er (per 100 woningen) minder dan in de totale gemeente.
Bij de politie werden in 2014 152 incidenten op gebied van leefbaarheid geregistreerd. Het aantal geregistreerde incidenten vandalisme en sociale problemen ligt op een gemiddeld niveau, terwijl verkeersongevallen iets minder vaak voorkomen dan in de hele gemeente.

Veiligheid

Het cijfer dat bewoners van Bovenveen geven voor de mate van veilig voelen is iets lager dan gemiddeld: 7,2. Het aantal bewoners dat vindt dat woninginbraak vaak of soms in de buurt voorkomt is relatief laag (52%). Bij de andere vormen van diefstal liggen die percentages op een gemiddeld niveau. Wel zijn er relatief veel bewoners (rond de 20%) die vinden dat geweld, bedreiging, straatroof en jeugdcriminaliteit vaak of soms in de buurt voorkomen. Bij straatroof is dat percentage sinds 2012 gestegen van 10% naar 18%.
Het aantal bij de politie geregistreerde geweldsdelicten is iets gedaald en (per 100 woningen) niet hoger dan gemiddeld. Ook bij de verschillende vormen van diefstal zijn de cijfers ongeveer net zo hoog als in de totale gemeente.

Algemeen

Het aantal mensen dat vindt dat hun buurt afgelopen jaar achteruit is gegaan of dat voor de komende jaren verwacht was in 2012 gedaald maar is twee jaar later weer duidelijk gestegen en nu weer hoger dan gemiddeld. Het aantal mensen dat achteruitgang verwacht steeg van 9% naar 26%; slechts 41% denkt dat de buurt gelijk zal blijven en 8% voorziet een verbetering.
De top drie van grootste problemen in de buurt bestaat uit parkeren (21%), vervuiling (21%, vooral zwerfvuil en de afvalinzameling) en verkeer (17%: te hard rijden, (brom)fietsen op de stoep en onveilige situaties). Daarna volgen honden/katten (14%). Jongeren (vooral overlast van hangjeugd) is het enige wat vaker dan gemiddeld wordt genoemd (door 11%). Groen en openbaar vervoer worden in Bovenveen juist relatief weinig genoemd. Een groep van 18% noemt uiteenlopende andere problemen zoals verlichting en sociale problemen.

Veiligheid

rapportcijfer veiligheid

	2012	2014
cijfer veilig voelen	7,5	7,2

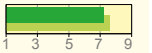

diefstal/geweld (volgens bewoners)

(komt vaak/soms voor)	2012	2014
inbraak woningen	47%	52%
diefstal UIT auto	35%	40%
schade/diefst.auto	37%	42%
fietsendiefstal	40%	41%
geweldsdelicten	16%	18%
bedreiging	14%	20%
straatroof	10%	18%
jeugdcriminaliteit	19%	22%

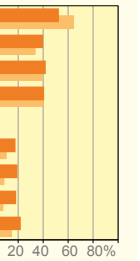

167 incidenten geregistreerd bij politie

	2012	2014
woninginbraak	1,4	1,3
diefst.af/uit auto	1,4	1,1
fietsendiefstal	1,1	1,1
geweld	1,3	0,9

per 100 woningen

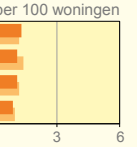

Algemeen

ontwikkeling buurt: afgelopen jaar

	2012	2014
ging vooruit	11%	8%
bleef gelijk	64%	61%
ging achteruit	12%	22%

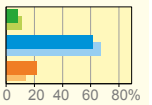

verwachting komende jaren

	2012	2014
gaat vooruit	11%	8%
blijft gelijk	59%	41%
gaat achteruit	9%	26%

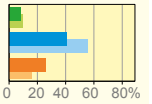

belangrijkste problemen in de buurt

	2014
verkeer	17%
parkeren	21%
vervuiling	21%
bestrating	9%
honden / katten	14%
groen	3%
veiligheid / vandalisme	9%
jongeren	11%
geluidsoverlast	5%
winkels / voorzieningen	4%
openbaar vervoer	1%
overig	18%

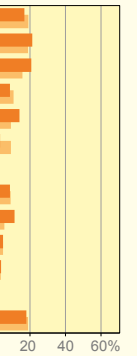

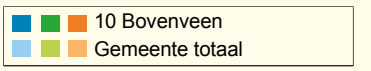

Wijk 11: Voorburg Noord

De wijk Voorburg Noord bestaat uit één buurt met dezelfde naam. Van de woningen werd 79% gebouwd voor 1940 en nog eens 15% in de jaren 1949-1955. In 2012 zijn nog 63 woningen gebouwd. De gemiddelde ouderdom van de woningen is 77 jaar: op wijkniveau de hoogste in de gemeente.

Wonen

In Voorburg Noord staan in totaal 3484 woningen. Dit zijn bijna allemaal etagewoningen (94%): vooral portiekwoningen maar ook een aantal beneden- en bovenwoningen, flats en maisonnettes. Ook is er een klein aantal rijtjeswoningen (5%).
Het aandeel eigen woningen is relatief hoog: 76%. Van de overige woningen wordt ruim de helft verhuurd door de corporaties en de rest door particuliere verhuurders.
Het rapportcijfer dat de bewoners geven aan de woningen in de buurt is sinds 2010 gestegen van 6,1 naar 6,8 maar nog wel lager dan gemiddeld. Ook de gemiddelde WOZ-waarde is vrij laag: € 167.000.
Het aantal reacties op de door de corporaties gepubliceerde woningen is gedaald en hoger dan gemiddeld. De wachttijd is ongeveer net zo lang als gemiddeld.
Het aantal bewoners dat van plan is om binnen 5 jaar te gaan verhuizen bleef gelijk en is duidelijk hoger dan in de meeste andere wijken: 26%.

Wonen

3484 woningen

	2013	2015
vrijstaand	0%	0%
2-onder-1-kap	0%	0%
rijtjeswoning	5%	5%
etagewoning	94%	94%
overige won.	1%	1%

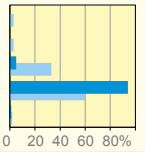

eigendom

	2013	2015
eigen woning	76%	76%
part.verhuur	13%	11%
corporatie	11%	13%

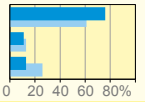

woningkwaliteit

cijfer volgens bew.:	2012	2014
- eigen woning	7,1	7,4
- woningen buurt	6,5	6,8

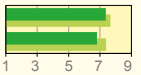

	2013	2015
WOZ-waarde	172	167
	x 1000 €	

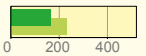

woningzoekenden

	2012	2014
reacties p.won.	152	168
gem.wachttijd	43	50

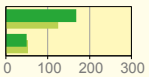

	2012	2014
wil verhuizen	27%	26%

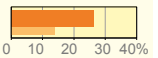

11 Voorburg Noord
Gemeente totaal

Bevolking

In Voorburg Noord wonen 6928 inwoners: 425 meer dan in 2012. Het aandeel inwoners van 25-54 jaar (55%) is veel groter dan gemiddeld. Inwoners vanaf 55 jaar wonen er maar weinig (20%).
Onder de 3526 huishoudens is het aandeel alleenstaanden (46%) iets groter dan gemiddeld. Paren met kinderen zijn er relatief weinig (23%).
Het aantal bewoners met een niet-westerse etniciteit is hoger dan in de totale gemeente; hun aandeel is sinds 2012 iets gestegen van 26% naar 29%. De mobiliteit is iets hoger dan gemiddeld: 21% van de huishoudens woont korter dan twee jaar op het huidige adres.

Bevolking

6.928 inwoners

	2013	2015
0-23 jaar	24%	25%
24-54 jaar	56%	55%
55 jaar en ouder	20%	20%

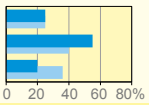

3.526 huishoudens

	2013	2015
alleenstaand	46%	46%
paar zonder kind	20%	22%
paar met kind	25%	23%
eenoudergezin	8%	8%

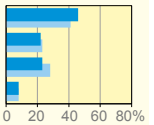

kenmerken bevolking

	2013	2015
niet-westerse etn.	29%	29%
gevestigd afgelopen 24 mnd.	20%	21%

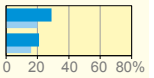

Werk en inkomen

Het aandeel inwoners met een laag inkomen is iets hoger en het aantal hoge inkomens duidelijk lager dan in de gemeente als geheel.
Het aantal huishoudens met een bijstandsuitkering (6%) en het aantal inwoners van 15-64 jaar dat staat ingeschreven als werkzoekend (9%) zijn ongeveer net zo hoog als in de hele gemeente. Het aandeel werkzoekenden is wel gestegen van 6% naar 9%.
Het percentage inwoners van 18-64 jaar met betaald werk (77%) is ongeveer net zo hoog als in de totale gemeente. Van hen werkt 18% in de eigen gemeente.
In de wijk zijn 361 bedrijven gevestigd met in totaal 572 werknemers. De verdeling van die werkgelegenheid over de drie sectoren is ongeveer gelijk aan die in de totale gemeente.

Werk en inkomen

inkomensverdeling

	2010	2012
laag	34%	33%
midden	44%	44%
hoog	22%	23%

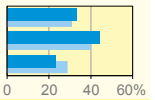

zonder werk

	2013	2015
bijstandsuitkering	4%	6%
werkzoekend*	6%	9%

* 2012 resp. 2014

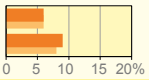

werknemers

	2012	2014
werkt (18-64 jaar)	80%	77%
waarvan in LV	x	18%

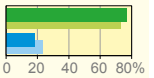

572 arbeidsplaatsen

	2012	2014
- industrie/bouw	13%	15%
- handel/horeca	21%	23%
- diensten	66%	61%

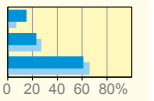

Voorzieningen en gezondheid

De bewoners van Voorburg Noord geven een relatief laag rapportcijfer aan de voorzieningen in hun buurt in het algemeen (6,8). In vergelijking met de rest van de gemeente zijn zij vooral ontevreden over winkels voor de dagelijkse boodschappen en gezondheidsvoorzieningen (6,7) en over welzijns- en ouderenvoorzieningen (rond de 5,7). De cijfers voor winkels en sportvoorzieningen zijn sinds 2010 geleidelijk gestegen. Vergeleken met 2012 geven de bewoners nu een hoger cijfer voor speelvoorzieningen (van 6,6 naar 7,2) en een lager cijfer voor welzijnsvoorzieningen (van 6,2 naar 5,7).
Het aandeel bewoners dat aan sport doet (61%), amateurkunst beoefent (16%) of mantelzorg geeft (12%) is net zo hoog als in de hele gemeente.

Voorzieningen / gezondheid

rapportcijfers buurtvoorzieningen

	2012	2014
speelmogelijkhed.	6,6	7,2
voorz./act.jeugd	5,2	5,6
voorz./act.ouderer	5,7	5,6
gezondheidsvoorz	6,4	6,7
welzijnsvoorzien.	6,2	5,7
winkels dag.boods	6,4	6,7
sportvoorziening.	6,1	6,5
openb.vervoer	7,6	8,0
voorzieningen tot.	6,8	6,8

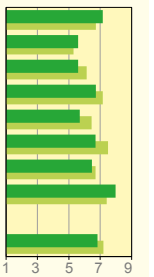

sport en cultuur

	2012	2014
sportdeelname	63%	61%
amat.kunstbeoef.	15%	16%

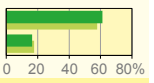

gezondheid

	2012	2014
mantelzorgers	12%	12%

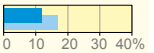

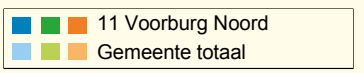

Betrokkenheid/soc.netwerken

betrokkenheid

	2012	2014
goede zaak als bew.bijdragen	73%	81%
wil zelf actief zijn	45%	40%
buurtbetrokkenh.	5,9	6,1

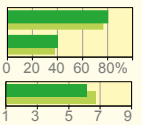

sociale netwerken

	2012	2014
samenl.jong&oud	7,2	7,1
samenl.etnicitet.	6,5	6,7
sociale cohesie	5,6	5,8
contact buurtgen.	64%	63%
gebruik buurthuis	17%	11%
vrijwilliger	22%	19%

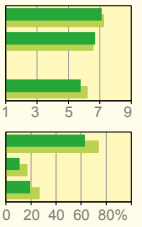

Leefbaarheid

rapportcijfers fysieke woonomgeving

	2012	2014
buurt algemeen	7,1	7,4
onderh.groen	6,7	7,2
onderh.bestrating	6,1	6,4
parkeergelegenh.	5,0	5,3
straatverlichting	7,0	7,3
algemene evaluatie	6,9	6,9

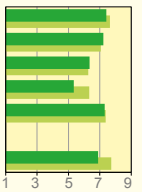

overlast en vervuiling volgens bewoners

(komt vaak voor)	2012	2014
bekladding	1%	3%
vernieling	2%	2%
rommel op straat	20%	32%
hondenpoep	46%	55%
dronken mensen	2%	3%
lastig vallen	0%	1%
overlast jongeren	5%	1%
drugsoverlast	2%	1%
last omwonenden	4%	6%
geluidsoverlast	9%	6%
agressie verkeer	5%	6%
geluidslast verkeer	19%	14%
te hard rijden	25%	24%
parkeeroverlast	43%	39%

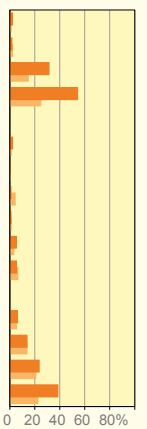

575 meldingen bij de gemeente

	2013	2014	per 100 woningen
APV	8,6	7,5	
wegonderhoud	1,8	1,6	
openbaar groen	1,3	1,3	
verlichting	1,8	1,5	
riolering	0,7	1,1	
straatmeubilair	1,1	1,9	
vervuiling	3,5	1,8	

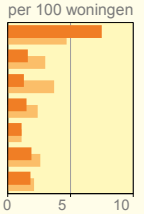

140 incidenten geregistreerd bij politie

	2012	2014	per 100 woningen
vandalisme	1,5	1,4	
sociaal	1,5	1,3	
verkeersongeval	1,8	1,4	

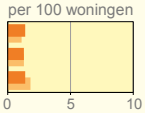

11 Voorburg Noord
Gemeente totaal

Betrokkenheid/sociale netwerken

Het aandeel bewoners van Voorburg Noord dat het een goede zaak vindt als buurtbewoners actief bijdragen aan verbetering van hun buurt (81%) en het aandeel dat daar ook zelf toe bereid is (40%) zijn ongeveer net zo hoog als in de totale gemeente. Het rapportcijfer dat men geeft voor de betrokkenheid van bewoners bij de buurt is echter duidelijk lager dan gemiddeld: 6,1.
De rapportcijfers die de bewoners geven voor het samenleven van jong en oud en van de verschillende etniciteiten zijn ongeveer net zo hoog als in de totale gemeente. De sociale cohesie in de buurt is ondergemiddeld. Al deze cijfers zijn sinds 2010 nauwelijks veranderd.
Lager dan gemiddeld zijn het aandeel bewoners dat wekelijks contact heeft met buurtgenoten (63%), een buurthuis bezocht (11%) of actief is als vrijwilliger (19%).

Leefbaarheid

Het rapportcijfer van bewoners voor hun buurt in het algemeen is sinds 2012 gestegen van 7,1 naar 7,4 en nauwelijks nog lager dan gemiddeld. Ook het cijfer voor groenonderhoud steeg (van 6,7 naar 7,2). De cijfers voor onderhoud en verlichting liggen nu op een gemiddeld niveau, maar het cijfer voor parkeergelegenheid (5,3) blijft relatief laag. Ook laag is de score algemene evaluatie (6,9: hoe prettig is het om in de buurt te wonen?).
Relatief veel bewoners vinden dat rommel op straat (32%), hondenpoep (55%) en parkeeroverlast (39%) vaak in de buurt voorkomen. Bij rommel op straat steeg dat percentage van 20 naar 32%. Het aantal bewoners dat vindt dat jongerenoverlast vaak voorkomt daalde van 5% naar 1% en is nu ondergemiddeld. De andere vormen van overlast en vervuiling komen ongeveer net zo vaak voor als in de totale gemeente.
Bij de gemeente werden in 2014 575 meldingen ingediend over de buitenruimte. Per 100 woningen is alleen het aantal meldingen betreffende de APV hoger dan gemiddeld. Over onderhoud van wegen en groen komen weinig meldingen binnen in Voorburg Noord.
Bij de politie werden in 2014 140 incidenten op gebied van leefbaarheid geregistreerd. Het aantal incidenten van vandalisme en sociale problemen is ongeveer net zo hoog als in de hele gemeente, terwijl verkeersongevallen iets minder dan gemiddeld worden geregistreerd.

Veiligheid

Het rapportcijfer dat de bewoners van Voorburg Noord geven aan de mate van veilig voelen is ongeveer net zo hoog als gemiddeld en sinds 2012 niet significant veranderd.
Het aantal bewoners dat vindt dat fietsendiefstal vaak of soms in de buurt voorkomt (59%) is hoger dan gemiddeld. Bij woninginbraak, straatroof en jeugdcriminaliteit zijn de percentages juist relatief laag. Het aantal bewoners dat vindt dat jeugdcriminaliteit in de buurt voorkomt is gedaald van 16% in 2012 naar 9% in 2014.
Bij de politie werden in 2014 166 incidenten geregistreerd op het gebied van diefstal en geweld. Daarbij is het aantal fietsendiefstallen inderdaad hoger dan gemiddeld, maar sinds 2012 wel duidelijk gedaald. Diefstal uit auto komt ongeveer even vaak voor als in de hele gemeente; woninginbraak en geweld relatief weinig.

Algemeen

Het aandeel bewoners van Voorburg Noord dat vindt dat hun buurt afgelopen jaar vooruit ging is sinds 2012 gedaald van 33% naar 20%, maar nog wel hoger dan gemiddeld. Het aantal mensen dat voor komende jaren vooruitgang verwacht daalde van 25% naar 12%; het aantal dat achteruitgang verwacht steeg van 3% naar 17%. Deze beide percentages liggen nu weer op een gemiddeld niveau.
Gevraagd naar de grootste problemen in de buurt wordt parkeergelegenheid het meest genoemd (33%): vooral voor auto's maar ook stallingsmogelijkheden voor fietsen. Ook hondenpoep wordt veel vaker genoemd dan in andere wijken (26%). Op de derde plaats en eveneens vaker dan gemiddeld genoemd is vervuiling (23%, vooral zwerfvuil en containers). Verkeer (13%), groen (3%) en jongeren (1%) worden duidelijk minder vaak genoemd dan in de hele gemeente. Andere zaken worden door maximaal 8% genoemd. De restcategorie overig (20%) omvat onder meer sociale problemen en woningonderhoud.

Veiligheid

rapportcijfer veiligheid

	2012	2014
cijfer veilig voelen	7,5	7,7

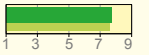

diefstal/geweld (volgens bewoners)

(komt vaak/soms voor)	2012	2014
inbraak woningen	56%	55%
diefstal UIT auto	40%	31%
schade/diefst.auto	45%	44%
fietsendiefstal	56%	59%
geweldsdelicten	15%	11%
bedreiging	10%	5%
straatroof	8%	3%
jeugdcriminaliteit	16%	9%

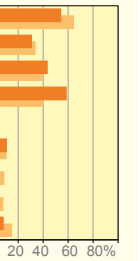

166 incidenten geregistreerd bij politie

	2012	2014	per 100 woningen
woninginbraak	1,0	0,6	
diefst.af/uit auto	1,6	1,6	
fietsendiefstal	3,2	1,9	
geweld	1,3	0,6	

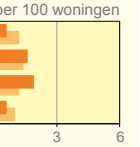

Algemeen

ontwikkeling buurt: afgelopen jaar

	2012	2014
ging vooruit	33%	20%
bleef gelijk	44%	57%
ging achteruit	15%	15%

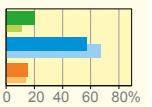

verwachting komende jaren

	2012	2014
gaat vooruit	25%	12%
blijft gelijk	54%	49%
gaat achteruit	3%	17%

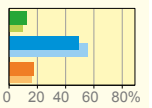

belangrijkste problemen in de buurt

	2014
verkeer	13%
parkeren	33%
vervuiling	23%
bestrating	8%
honden / katten	26%
groen	3%
veiligheid / vandalisme	8%
jongeren	1%
geluidsoverlast	3%
winkels / voorzieningen	6%
openbaar vervoer	2%
overig	20%

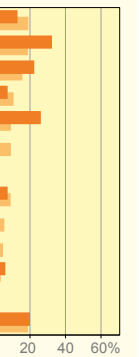

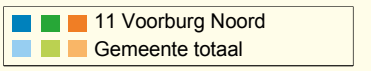

Wijk 12: Voorburg West

De wijk Voorburg West bestaat uit twee buurten. Het grootste deel van de wijk bestaat uit de buurt Voorburg West. Hier staan 1878 woningen, waarvan 71% voor 1950 en 22% in de periode 1984-2010 werd gebouwd. In de buurt Park Leeuwenbergh staan nog 166 woningen uit uiteenlopende bouwperioden. In de hele wijk Voorburg West staan 2044 woningen.

Wonen

In de buurt Voorburg West staan relatief veel rijtjeswoningen (61%) en veel minder etagewoningen (30%) dan in de gemeente als geheel. In Park Leeuwenbergh staan vrijwel uitsluitend vrijstaande en 2-onder-1-kap woningen. Een relatief groot aantal woningen in de wijk is eigendom van de bewoners.
De bewoners geven een hoog rapportcijfer voor de woningen in de buurt: 7,7 in de buurt Voorburg West en 8,2 in Park Leeuwenbergh. Ook de gemiddelde WOZ-waarde is hoog: € 334.000 in Voorburg West en € 603.000 in Park Leeuwenbergh.
Het aantal reacties per woning en de gemiddelde wachttijd lagen in 2014 op een gemiddeld niveau. Het aantal bewoners dat binnen twee jaar wil verhuizen is lager dan in de hele gemeente: 8%.

Wonen

2044 woningen

	2013	2015
vrijstaand	4%	4%
2-onder-1-kap	8%	8%
rijtjeswoning	56%	57%
etagewoning	28%	27%
overige won.	4%	4%

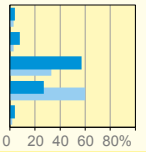

eigendom

	2013	2015
eigen woning	84%	84%
part.verhuur	5%	6%
corporatie	12%	10%

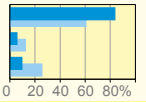

woningkwaliteit

cijfer volgens bew.:	2012	2014
- eigen woning	8,0	8,0
- woningen buurt	7,8	7,8

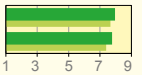

	2013	2015
WOZ-waarde	373	356
	x 1000 €	

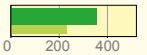

woningzoekenden

	2012	2014
reacties p.won.	56	134
gem.wachttijd	37	60

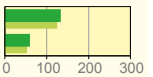

	2012	2014
wil verhuizen	13%	8%

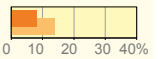

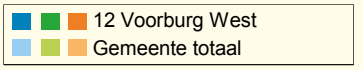

Bevolking

Onder de 4845 inwoners van de wijk Voorburg West zijn meer jongeren tot 24 jaar (30%) en minder ouderen vanaf 55 jaar (31%) dan in de totale gemeente. In Park Leeuwenbergh wonen wel meer ouderen: 46%. Onder de 1998 huishoudens zijn vooral paren zonder kinderen oververtegenwoordigd (35%). Alleenstaanden wonen er relatief weinig (29%). In Park Leeuwenbergh wonen veel paren met kinderen (45%).
Het aantal bewoners met een niet-westerse etniciteit is in beide buurten lager dan in de totale gemeente. De mobiliteit ligt op een gemiddeld niveau, maar in Park Leeuwenbergh wordt minder verhuisd.

Bevolking

4.845 inwoners

	2013	2015
0-23 jaar	30%	30%
24-54 jaar	39%	39%
55 jaar en ouder	31%	31%

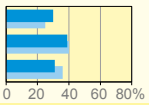

1.998 huishoudens

	2013	2015
alleenstaand	29%	29%
paar zonder kind	35%	35%
paar met kind	29%	30%
eenoudergezin	6%	5%

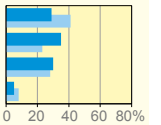

kenmerken bevolking

	2013	2015
niet-westerse etn.	13%	13%
gevestigd afgelopen 24 mnd.	13%	14%

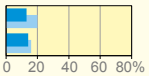

Werk en inkomen

Het aantal inwoners met een hoog inkomen (48%) is veel hoger dan gemiddeld. Een hoog inkomen is een inkomen dat landelijk gezien tot de hoogste 20% behoort (in Leidschendam-Voorburg 29%).
Het aantal huishoudens met een bijstandsuitkering (2%) en het aantal werkzoekenden (5%) zijn dan ook relatief laag. Wel is het aantal werkzoekenden, net zoals elders in de gemeente, de laatste twee jaar gestegen.
Het aantal inwoners van 18-64 jaar met betaald werk is relatief hoog: 80%. Het aandeel van hen dat in de eigen gemeente werkt is ongeveer net zo hoog als gemiddeld.
In de wijk zijn 340 bedrijven gevestigd met in totaal 1056 arbeidsplaatsen. Deze werkgelegenheid is voornamelijk te vinden in de dienstensector.

Werk en inkomen

inkomensverdeling

	2010	2012
laag	23%	21%
midden	31%	31%
hoog	46%	48%

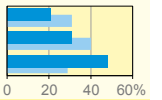

zonder werk

	2013	2015
bijstandsuitkering	2%	2%
werkzoekend*	3%	5%

* 2012 resp. 2014

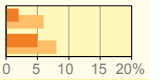

werknemers

	2012	2014
werkt (18-64 jaar)	82%	80%
waarvan in LV	x	21%

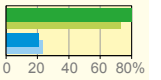

1056 arbeidsplaatsen

	2012	2014
- industrie/bouw	10%	5%
- handel/horeca	13%	13%
- diensten	78%	82%

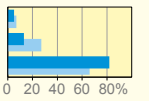

Voorzieningen en gezondheid

Het rapportcijfer dat bewoners van Voorburg West geven aan het algemene voorzieningenniveau is iets lager dan gemiddeld: 6,8. Vooral winkels voor dagelijkse boodschappen (6,1) en openbaar vervoer (6,6) worden veel lager beoordeeld dan in andere wijken, maar juist deze twee cijfers zijn wel iets hoger dan in 2012. Ook het cijfer voor voorzieningen en activiteiten voor jongeren is gestegen (van 5,1 naar 5,6). De andere cijfers zijn ongeveer net zo hoog als in de hele gemeente. Bewoners van Park Leeuwenbergh geven duidelijk lagere cijfers dan bewoners van Voorburg West.
Het aandeel wijkbewoners dat aan sport doet (76%) is duidelijk hoger dan gemiddeld. Het aandeel dat amateurkunst beoefent (20%) en het aantal mantelzorgers (15%) zijn ongeveer net zo hoog als gemiddeld.

Voorzieningen / gezondheid

rapportcijfers buurtvoorzieningen

	2012	2014
speelmogelijkhed.	6,5	6,8
voorz./act.jeugd	5,1	5,6
voorz./act.ouderer	6,0	6,0
gezondheidsvoorz	7,0	7,0
welzijnsvoorzien.	6,6	6,7
winkels dag.boods	5,6	6,1
sportvoorziening.	6,3	6,6
openb.vervoer	6,1	6,6
voorzieningen tot.	6,7	6,8

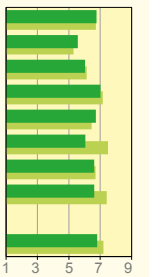

sport en cultuur

	2012	2014
sportdeelname	72%	76%
amat.kunstbeoef.	22%	20%

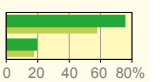

gezondheid

	2012	2014
mantelzorgers	12%	15%

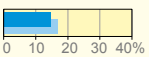

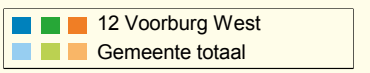

Betrokkenheid/soc.netwerken

betrokkenheid

	2012	2014
goede zaak als bew.bijdragen	72%	85%
wil zelf actief zijn	52%	47%
buurtbetrokkenh.	6,8	7,2

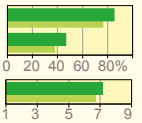

sociale netwerken

	2012	2014
samenl.jong&oud	7,5	7,6
samenl.etnicitet.	6,9	7,1
sociale cohesie	6,8	6,8
contact buurtgen.	81%	79%
gebruik buurthuis	18%	24%
vrijwilliger	29%	29%

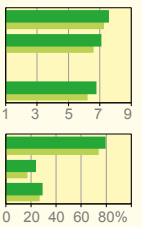

Leefbaarheid

rapportcijfers fysieke woonomgeving

	2012	2014
buurt algemeen	7,9	8,0
onderh.groen	7,2	7,2
onderh.bestrating	6,4	6,2
parkeergelegenh.	5,7	5,6
straatverlichting	7,1	7,1
algemene evaluatie	8,3	8,5

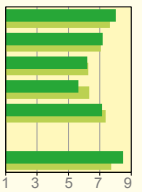

overlast en vervuiling volgens bewoners

(komt vaak voor)	2012	2014
bekladding	1%	1%
vernieling	1%	1%
rommel op straat	7%	4%
hondenpoep	19%	16%
dronken mensen	1%	1%
lastig vallen	0%	0%
overlast jongeren	5%	4%
drugsoverlast	0%	1%
last omwonenden	1%	2%
geluidsoverlast	7%	6%
agressie verkeer	7%	4%
geluidslast verkeer	22%	19%
te hard rijden	24%	17%
parkeeroverlast	30%	30%

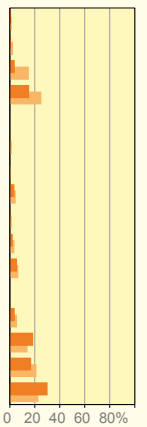

480 meldingen bij de gemeente

	2013	2014	per 100 woningen
APV	3,5	4,8	
wegonderhoud	4,2	3,6	
openbaar groen	2,9	3,6	
verlichting	2,5	4,6	
riolering	1,6	1,6	
straatmeubilair	2,3	3,5	
vervuiling	1,9	1,9	

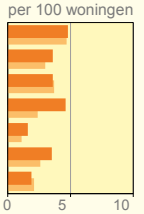

82 incidenten geregistreerd bij politie

	2012	2014	per 100 woningen
vandalisme	1,6	1,2	
sociaal	0,7	1,1	
verkeersongeval	2,5	1,8	

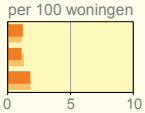

12 Voorburg West
Gemeente totaal

Betrokkenheid/sociale netwerken

Het aandeel bewoners dat het een goede zaak vindt als buurtbewoners actief bijdragen aan verbetering van de buurt is sinds 2012 gestegen van 72% naar 85%. Dat zijn er meer dan gemiddeld en dat geldt ook voor het aantal bewoners dat bereid is zelf actief te zijn (47%). Ook het rapportcijfer voor betrokkenheid van de bewoners bij de buurt steeg en is bovengemiddeld: 7,1 in de buurt Voorburg West en 7,6 in Park Leeuwenbergh. De rapportcijfers die de bewoners geven voor het samenleven van jong en oud en van de verschillende etniciteiten zijn hoger dan gemiddeld en sinds 2012 weinig veranderd. De sociale cohesie is in de buurt Voorburg West hoog (6,9) maar ligt in Park Leeuwenbergh op een gemiddeld niveau (6,0).
Het aantal bewoners dat wekelijks contact heeft met buurtgenoten is ongeveer net zo hoog als in de totale gemeente (79%) en dat geldt ook voor het aandeel vrijwilligers (29%). Relatief veel bewoners hebben de afgelopen twee jaar een buurthuis bezocht (24%).

Leefbaarheid

Het rapportcijfer van bewoners voor hun buurt in het algemeen is iets hoger dan gemiddeld: 8,0 in Voorburg West en 8,4 in Park Leeuwenbergh. De score algemene evaluatie van de buurt is duidelijk hoger dan in de hele gemeente en in beide buurten ongeveer gelijk. De rapportcijfers voor onderhoud en verlichting liggen op een gemiddeld niveau. De parkeergelegenheid wordt in Voorburg West veel lager beoordeeld dan gemiddeld (5,5) en in Park Leeuwenbergh veel hoger (7,6).
Het aantal bewoners dat vindt dat rommel op straat en hondenpoep vaak in de buurt voorkomen is relatief laag. Parkeeroverlast komt juist volgens veel bewoners vaak voor; de andere aspecten scoren gemiddeld. De bewoners van Park Leeuwenbergh ervaren weinig vervuiling, overlast en verkeersproblemen.
Bij de gemeente werden in 2014 480 meldingen ingediend over de buitenruimte. Het aantal meldingen was in 2013 wat lager, maar is in 2014 weer gestegen. Per 100 woningen ligt het aantal hoger dan gemiddeld, vooral op het gebied van verlichting.
Bij de politie werden in 2014 82 incidenten op gebied van leefbaarheid geregistreerd. Per 100 woningen ligt het aantal incidenten in alle categorieën op een gemiddeld niveau.

Veiligheid

Het rapportcijfer voor veilig voelen in de buurt is vrij gemiddeld (7,8). In Park Leeuwenberg was dit cijfer in 2012 nog ondergemiddeld, maar is sindsdien gestegen van 6,8 naar 7,7.
Relatief veel bewoners vinden dat diefstal uit auto (77%), diefstal uit auto's (57%), diefstal/beschadiging aan de buitenkant van auto's (53%) en fietsendiefstal (58%) vaak of soms in de buurt voorkomen. Bij de verschillende geweldsdelicten en jeugdcriminaliteit zijn de cijfers juist ondergemiddeld. Al deze percentages zijn sinds 2012 op wijkniveau nauwelijks veranderd, maar bewoners van Park Leeuwenberg ervaren minder diefstallen in hun buurt dan in 2010 en 2012.
De politiecijfers bevestigen dat woninginbraak, maar vooral diefstal uit/vanaf auto's en fietsendiefstal duidelijk vaker voorkomen dan gemiddeld, hoewel de aantallen wel zijn gedaald. Het aantal geweldsdelicten is aanzienlijk lager dan gemiddeld. In totaal werden in 2014 147 incidenten diefstal en geweld geregistreerd.

Algemeen

Relatief veel bewoners van de wijk Voorburg West vinden dat hun buurt afgelopen jaar gelijk bleef (78%) en verwachten dat ook voor de komende jaren (70%). Ondergemiddeld is het aantal mensen dat vindt dat de buurt achteruit is gegaan (6%) of dat voor de komende jaren verwacht (eveneens 6%).
Gevraagd naar de grootste problemen in de buurt worden parkeren (31%), verkeer (25%) en veiligheid (17%, vooral inbraken) het meest genoemd en alle drie vaker dan gemiddeld. Verkeersproblemen betreffen onder meer te hard rijden, drukte en fietsen op de stoepen. Vervuiling (10%) en jongeren (3%) worden juist relatief weinig genoemd. Bij de andere problemen zijn de percentages vrij gemiddeld; rond de 10% noemt bijvoorbeeld bestrating en honden/katten. De categorie overig (19%) omvat onder meer speelvoorzieningen, verlichting en leegstand.

Veiligheid

rapportcijfer veiligheid

	2012	2014
cijfer veilig voelen	7,6	7,8

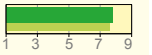

diefstal/geweld (volgens bewoners)

(komt vaak/soms voor)	2012	2014
inbraak woningen	75%	77%
diefstal UIT auto	62%	57%
schade/diefst.auto	58%	53%
fietsendiefstal	60%	58%
geweldsdelicten	4%	3%
bedreiging	6%	4%
straatroof	6%	3%
jeugdcriminaliteit	12%	11%

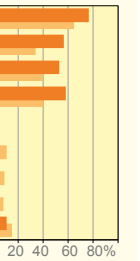

147 incidenten geregistreerd bij politie

	2012	2014	per 100 woningen
woninginbraak	2,2	1,7	
diefst.af/uit auto	3,8	2,3	
fietsendiefstal	4,1	2,9	
geweld	0,5	0,3	

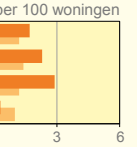

Algemeen

ontwikkeling buurt: afgelopen jaar

	2012	2014
ging vooruit	14%	12%
bleef gelijk	75%	78%
ging achteruit	7%	6%

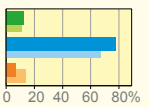

verwachting komende jaren

	2012	2014
gaat vooruit	9%	14%
blijft gelijk	75%	70%
gaat achteruit	3%	6%

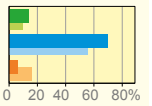

belangrijkste problemen in de buurt

	2014
verkeer	25%
parkeren	31%
vervuiling	10%
bestrating	11%
honden / katten	9%
groen	7%
veiligheid / vandalisme	17%
jongeren	3%
geluidsoverlast	5%
winkels / voorzieningen	5%
openbaar vervoer	5%
overig	19%

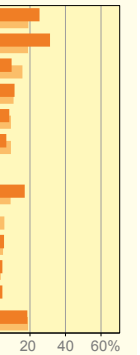

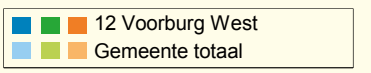

Bijlage 1: Definities

Onderwerp	Definitie	Bron
Wonen		
bouwwijze	Woningen naar bouwwijze in % van alle woningen. Vrijstaand is inclusief bungalows en villa's. 2-Onder-1-kap is inclusief geschakelde woningen. Rijtjeswoningen is inclusief drive-in woningen en hoek- en tussenhuizen (ook van herenhuizen). Etagewoningen zijn flats, maisonnettes, appartementen, penthouses, beneden- en bovenwoningen. Overige woningen zijn o.a. bejaardenwoningen, recreatiewoningen, woonboten, bedrijfswoningen en bedrijven met woning.	Gemeente, WOZ-registratie
eigendom	Woningen naar eigendom, in % van alle woningen. Als eigen woningen worden beschouwd woningen waarvan de 'eigenaar' op hetzelfde adres woont als de 'bewoner', woningen waarvan de eigenaar maximaal twee panden bezit in de gemeente en gecombineerde woning-bedrijfspanden. Woningen van corporaties zijn woningen van WoonInvest en Vidomes. Alle overige woningen worden beschouwd als particuliere verhuur.	Gemeente, WOZ-registratie
cijfer volgens bewoners	Het gemiddelde rapportcijfer dat respondenten geven voor: - 'kwaliteit van uw eigen woning' - 'kwaliteit van de woningen in de buurt'	Bewoners-enquête
WOZ-waarde	De gemiddelde economische waarde van de woningen zoals getaxeerd in het kader van de WOZ. Dit betreft de waarde van de woningen per 1 januari 2015 (en 2013), maar met waardepeildatum 2014 (en 2012).	Gemeente, WOZ-registratie
woningzoekenden	Reacties per woning is het gemiddelde aantal reacties per gepubliceerde huurwoning. De gemiddelde wachttijd is de wachttijd van nieuwe huurders die een huurwoning hebben geaccepteerd in de loop van het kalenderjaar. De wachttijd wordt bepaald op basis van de inschrijvingsdatum, maar bij doorstromers verlengd met 1/3 van de woonduur (maximaal 4 jaar extra). 'Wil verhuizen' is het aandeel respondenten dat er over denkt om binnen 5 jaar zeker of zeer waarschijnlijk te gaan verhuizen, in % van respondenten die de vraag hebben beantwoord. De andere antwoordmogelijkheden waren: 'misschien/weet nog niet' en 'ik heb geen plannen'.	Vidomes en WoonInvest Bewoners-enquête
Bevolking		
leeftijd	Inwoners naar leeftijd, in % van alle inwoners.	Gemeente, GBA
huishoudens	Huishoudens naar huishoudensvorm, in % van alle huishoudens. Huishoudens zijn bepaald conform de CBS methodiek. In veel gevallen is de huishoudenssituatie direct af te leiden uit de GBA (bijvoorbeeld bij een gehuwd paar, eenoudergezin of alleenwonend persoon). In andere gevallen wordt de huishoudenssituatie geschat op basis van het aantal personen op het adres en kenmerken van die personen zoals leeftijd, geslacht en onderlinge relaties (zoals ouder-kind). De kans dat personen samen een bepaald soort huishouden vormen wordt geschat op basis van logistieke regressiemodellen gebaseerd op de Enquête Beroepsbevolking.	Gemeente, GBA
kenmerken bevolking	'Niet-westers' is het aantal personen met een niet-westerse etniciteit in % van alle inwoners. De etniciteit wordt vastgesteld volgens de CBS definitie, op basis van het geboorteland van de persoon en van beide ouders. Indien beide ouders in Nederland zijn geboren, is de etniciteit Nederlands. Niet-westers zijn alle landen uitgezonderd Europa, VS, Canada, Australië, Nieuw-Zeeland, Israël, Japan en Indonesië. 'Gevestigd' is het aantal huishoudens met een woonduur korter dan 24 maanden, in % van alle huishoudens. Bij een meerpersoonshuishouden is de woonduur bepaald als de woonduur van het gezinshoofd.	Gemeente, GBA
Werk en inkomen		
inkomensverdeling	Weergegeven is de (gestandaardiseerde) inkomensverdeling van particuliere huishoudens in 2010 en 2012. Laag is een inkomen dat landelijk gezien tot de laagste 40% behoort (in 2012 tot € 18.600 (in Leidschendam-Voorburg de laagste 31%). Hoog is een komen dat landelijk tot de hoogste 20% behoort (in 2010 vanaf € 30.300 (in Leidschendam-Voorburg de hoogste 29%). Midden zijn alle inkomens tussen hoog en laag. Het gestandaardiseerd besteedbaar inkomen is het besteedbaar inkomen gecorrigeerd voor verschillen in grootte en samenstelling van het huishouden. Daardoor zijn wijken/buurten vergelijkbaar ook als de huishoudensverdeling varieert.	CBS - Regionale Inkomensverdeling 2010 en 2012

Onderwerp	Definitie	Bron
zonder werk	Bijstandsuitkeringen is het aantal huishoudens met een lopende bijstandsuitkering verstrekt door de gemeente (in % van huishoudens). Werkzoekenden zijn niet-werkende werkzoekenden, ingeschreven bij UWV WERKbedrijf (in % van inwoners van 15 t/m 64 jaar).	Gemeente UWV WERKbedrijf
werknemers	'Werkt' is het percentage respondenten van 18-64 jaar dat heeft ingevuld dat full-time of part-time werk het meest van toepassing is (en dus niet bv. werk in eigen huishouding, student, werkzoekend of met de VUT). 'Waarvan in LV' is het aandeel van deze groep dat werkt in de gemeente Leidschendam-Voorburg.	Bewonersenquête
arbeidsplaatsen	Werknemers (fulltime en parttime inclusief uitzendkrachten) bij bedrijven die in de wijk zijn gevestigd, naar sector, in % van alle werknemers. Industrie/bouw is inclusief landbouw en nutsbedrijven. Handel/horeca is handel, horeca/reparatie en vervoer/opslag/communicatie. Diensten zijn zakelijke en financiële dienstverlening, openbaar bestuur, onderwijs, zorg en overige diensten.	LISA Vestigingenregister
Voorzieningen / gezondheid		
rapportcijfers buurtvoorzieningen	Het gemiddelde rapportcijfer dat respondenten geven voor: - 'speelmogelijkheden voor kinderen tot 12 jaar' - 'voorzieningen en activiteiten voor de jeugd vanaf 12 jaar' - 'voorzieningen en activiteiten voor ouderen' - 'gezondheidsvoorzieningen (bv. huisarts, tandarts, apotheek, fysiotherapie)' - 'welzijnsvoorzieningen (bv. buurthuis, wijkcentrum, jeugdhonk)' - 'winkels voor dagelijkse boodschappen (bv. brood, groente, zuivel)' - 'sportvoorzieningen (bv. trapveldjes, gymzalen)' - 'openbaar vervoer' - 'het voorzieningenniveau in uw buurt' (dit algemene cijfer werd gevraagd in het begin van de enquête, voor de specifieke voorzieningen).	Bewonersenquête
sport en cultuur	Sportdeelname is het aantal respondenten dat aan sport doet (bij een vereniging, bij een sportschool en/of ongeorganiseerd), in % van alle respondenten die de vraag hebben beantwoord. Amateurkunstbeoefening is het aantal respondenten dat doet aan 'amateurkunstbeoefening (bv. bespelen van muziekinstrument, zingen, schilderen, beeldhouwen, toneel enz.)', georganiseerd (bv. via cursus, vereniging of koort/orkest) of ongeorganiseerd (bv. thuis of met vrienden), in % van alle respondenten die de vraag hebben beantwoord.	Bewonersenquête
mantelzorgers	Mantelzorgers is het aantal respondenten dat mantelzorg geeft (toegelicht als 'zorg aan een partner, ouders, een kind, buren of vrienden die voor langere tijd ziek, hulpbehoevend of gehandicapt zijn. Deze zorg is onbetaald. Het kan gaan om het huishouden doen, wassen en aankleden, gezelschap houden, vervoer, geldzaken regelen enz.') in % van alle respondenten die de vraag hebben beantwoord.	Bewonersenquête
Betrokkenheid / sociale netwerken		
betrokkenheid	'Goede zaak als bew.bijdragen' is het aantal respondenten dat het een goede zaak vindt 'als bewoners zelf een actieve bijdrage zouden leveren aan verbetering en onderhoud van hun buurt of straat' in % van respondenten die de vraag hebben beantwoord. 'Wil zelf actief zijn' is het aantal respondenten dat bereid is 'om als bewoner zelf een actieve bijdrage te leveren aan verbetering en onderhoud van uw buurt of straat' (in % van respondenten die de voorgaande vraag hebben beantwoord). 'Buurtbetrokkenheid' is het gemiddelde rapportcijfer dat respondenten geven voor 'de betrokkenheid van bewoners bij de buurt'.	Bewonersenquête
sociale netwerken	In de eerste plaats wordt getoond het gemiddelde rapportcijfer waarmee respondenten aangeven of 'de volgende groepen buurtbewoners op een prettige manier met elkaar omgaan': - 'jong en oud' - 'huishoudens van verschillende etnische afkomst' 'Sociale cohesie' is een schaalscore voor de manier waarop mensen in de buurt met elkaar omgaan. Gebaseerd op vier stellingen: (Lees verder op de volgende bladzijde)	Bewonersenquête

Onderwerp	Definitie	Bron
	(1) de mensen in deze buurt kennen elkaar nauwelijks (2) de mensen in deze buurt gaan prettig met elkaar om (3) ik woon in een gezellige buurt met veel saamhorigheid (4) ik voel me thuis bij de mensen in deze buurt. Een hoge score is gunstig. 'Contact buurtgen.' is het aandeel respondenten dat gemiddeld 'meerdere malen per week' of 'wekelijks' contact heeft met buurtgenoten (andere antwoordmogelijkheden: 'ongeveer eens per maand', 'enkele keren per jaar' en 'maximaal een keer per jaar (of nooit)'. 'Gebruik buurthuis' is het aandeel respondenten dat zegt de afgelopen twee jaar gebruik te hebben gemaakt van 'een buurthuis of wijkcentrum bij u in de buurt'. Vrijwilligers zijn respondenten die actief zijn 'als vrijwilliger, bijvoorbeeld bij een vereniging, op school, in de zorg of bij een kerk'.	Bewoners-enquête
Leefbaarheid		
rapportcijfers fysieke woonomgeving	Het gemiddelde rapportcijfer dat respondenten geven voor: - 'uw buurt in het algemeen' - 'het onderhoud van openbaar groen' - 'het onderhoud van de bestrating (wegen, fietspaden en stoepen)' - 'parkeergelegenheid voor auto's' - 'straatverlichting' 'Algemene evaluatie' is een schaalscore voor hoe prettig mensen het vinden in de buurt te wonen. Gebaseerd op vier stellingen: (1) het is vervelend in deze buurt te wonen (2) als het maar even kan ga ik uit deze buurt verhuizen (3) de mensen in deze buurt blijven hier graag wonen (4) als je in deze buurt woont heb je het goed getroffen. Een hoge score is gunstig.	Bewoners-enquête
overlast en vervuiling volgens bewoners probleemscores: - verloedering - overlast - verkeersoverlast	Aan de bewoners werd een vraag gesteld 'over een aantal vervelende voorvallen en misdrijven, die in uw buurt KUNNEN voorkomen. Kunt u voor elk voorval/misdrijf aangeven of dit naar uw eigen idee vaak, soms of (bijna) nooit voorkomt in uw buurt?' Weergegeven is het aandeel respondenten dat vindt dat onderstaande voorvallen *vaak* in de buurt voorkomen: - 'bekladding van muren en/of gebouwen' - 'vernieling van telefooncellen of bushokjes' - 'rommel op straat' - 'hondenpoep' - 'dronken mensen op straat' - 'mensen die op straat worden lastig gevallen' - 'overlast van groepen jongeren' - 'drugsoverlast' - 'overlast door omwonenden' - 'andere vormen van geluidsoverlast' (anders dan hierboven en verkeer) - 'agressief verkeersgedrag' - 'geluidsoverlast door verkeer' - 'te hard rijden' - 'parkeeroverlast' NB Waar in de tekst wordt gesproken over verschillen tussen de buurten zijn de conclusies gebaseerd op de rapportcijfers die bewoners gaven voor verkeersoverlast, andere overlast en vervuiling/zwerfvuil en/of op de probleemscores verloedering, overlast en verkeersoverlast. Deze probleemscores (die ook worden gebruikt in de samenvatting op blz.3) zijn gebaseerd op de antwoorden (vaak, soms, (bijna) nooit) van een combinatie van bovenstaande voorvallen, respectievelijk de eerste vier (verloedering), de volgende zes (overlast) en de laatste vier (verkeersoverlast).	Bewoners-enquête
meldingen bij de gemeente	Het aantal meldingen gedurende de kalenderjaren 2013 en 2014 bij het gemeentelijke Meldpunt Openbare Ruimte over: - handhaving van de APV - onderhoud van wegen - onderhoud van het openbare groen, watergangen en beschoeiingen - onderhoud van openbare verlichting - onderhoud van riolering - onderhoud van straatmeubilair, borden, kunstwerken, speelterreinen voor kinderen en verkeersregelinstallaties - afvalinzameling, straatreiniging, graffiti, ongediertebestreiding en kadavers	Gemeente

Onderwerp	Definitie	Bron
incidenten geregistreerd bij de politie	Het aantal bij de politie geregistreerde incidenten in 2012 en 2014 over: - vernielingen, graffiti en dierenmishandeling - sociale problemen namelijk burengerucht, relatieproblemen, overige ruzies, belediging, discriminatie, huisvredebreuk en zelfdoding (incidenten in deze categorieën gekenmerkt als huiselijk geweld worden echter geteld onder geweldsdelicten in het blok veiligheid) - aanrijdingen, eenzijdige ongevallen en verlaten plaats ongeval, inclusief parkeerschade	Politie
Veiligheid		
rapportcijfer veiligheid	Het gemiddelde rapportcijfer dat bewoners geven voor: 'Hoe veilig voelt u zich in uw buurt?'	Bewoners-enquête
diefstal/ geweld volgens bewoners probleem-scores: - vermogens-delicten - dreiging	Aan de bewoners werd een vraag gesteld 'over een aantal vervelende voorvallen en misdrijven, die in uw buurt KUNNEN voorkomen. Kunt u voor elk voorval/misdrijf aangeven of dit naar uw eigen idee vaak, soms of (bijna) nooit voorkomt in uw buurt?' Weergegeven is het aandeel respondenten dat vindt dat onderstaande voorvallen *vaak of soms* in de buurt voorkomen: - 'inbraak in woningen' - 'diefstal UIT auto's' - 'beschadiging of vernieling aan auto's en diefstal vanaf auto's, bv. wieldoppen' - 'fietsendiefstal' - 'geweldsdelicten' - 'bedreiging' - 'straatroof' - 'jeugdcriminaliteit' NB Waar in de tekst wordt gesproken over verschillen tussen de buurten zijn de conclusies gebaseerd op de probleemscores vermogensdelicten en dreiging. Deze probleemscores (die ook worden gebruikt in de samenvatting op blz.3) zijn gebaseerd op de antwoorden (vaak, soms, (bijna) nooit) van een combinatie van voorvallen, namelijk de eerste vier hierboven genoemd (vermogensdelicten) en de laatste vier aangevuld met overlast van groepen jongeren, drugsoverlast en mensen die op straat worden lastig gevallen (dreiging).	Bewoners-enquête
incidenten geregistreerd bij de politie	Het aantal bij de politie geregistreerde incidenten in 2012 en 2014 over: - diefstal/verduistering uit woning/box/garage - diefstal/verduistering van/uit/vanaf auto's, motoren en andere voertuigen - diefstal/verduistering van fietsen of bromfietsen - geweld namelijk mishandeling, bedreiging, zedendelicten, stalking, overval, straatroof, diefstal met geweld, ontvoering, gijzeling, schietpatij, steekpartij, moord en doodslag, openlijk geweld tegen personen, afpersing en chantage (Tot geweld wordt tevens gerekend incidenten gekenmerkt als huiselijk geweld, ook indien het gaat om relatieproblemen, ruzies en bemiddelingen)	Politie
Algemeen		
ontwikkeling buurt	Het aandeel respondenten dat het aangegeven antwoord gaf op de vragen: - 'Vindt u dat de buurt waarin u woont afgelopen jaar vooruit of achteruit is gegaan?' - 'Denkt u dat de buurt waarin u woont komende jaren vooruit of achter uit zal gaan?' Behalve vooruit, achteruit of gelijk konden de respondenten ook kiezen voor 'weet niet/geen mening'. Deze categorie is meegerekend bij het bepalen van de percentages maar wordt in de grafieken niet weergegeven.	Bewoners-enquête
belangrijkste problemen in de buurt sterke punten van de buurt	Gebaseerd op de vraag 'Wat zijn volgens u de belangrijkste problemen in uw buurt die met voorrang moeten worden aangepakt?' Respondenten konden in een open vraag maximaal drie problemen noteren. De antwoorden zijn achteraf gecategoriseerd; de percentages worden getoond in procenten van alle respondenten. Niet iedereen heeft punten genoteerd en men kon meer punten noemen. Daarom tellen de percentages niet op tot 100% en is de som van percentages niet in elke wijk gelijk.	Bewoners-enquête

Bijlage 2: Wijk- en buurtindeling

Onderstaande kaart toont alle buurten in de gemeente. De wijkindeling is direct afgeleid van de buurtindeling. Alle buurten die met dezelfde nummer beginnen vormen samen een wijk.

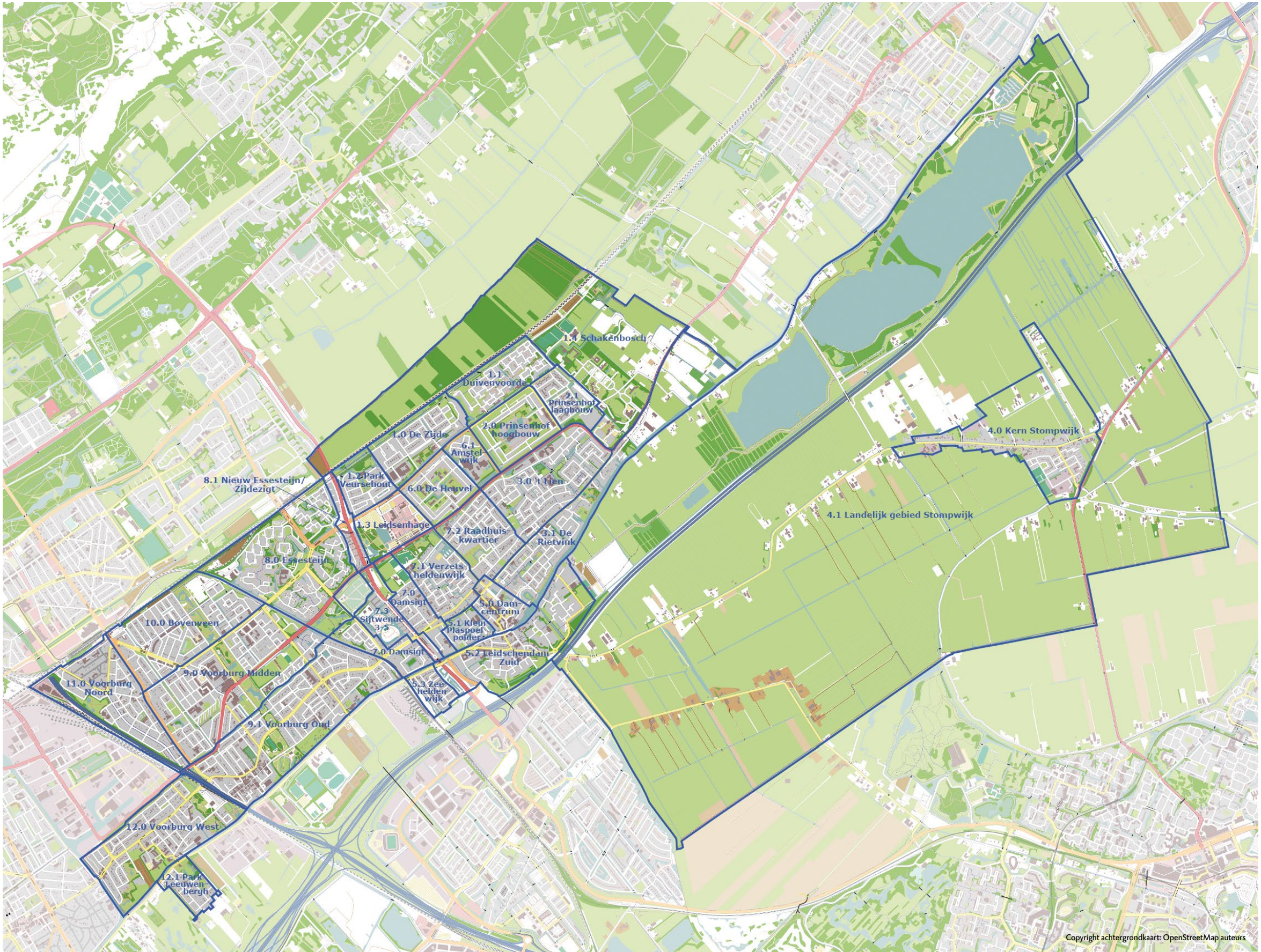

Copyright achtergrondkaart: OpenStreetMap auteurs